

АНГЛА- БЕЛАРУСКІ СЛОЎНІК

**навуковых тэрмінаў
па астраноміі, матэматыцы,
фізіцы і хіміі**

Пра слоўнік

Слоўнічак гэты ўзнік выключна з жадання мець у нашай мове дапаможнік, што задаволіў бы самыя пільныя патрэбы беларускага чытача, найперш навучэнца, у такога кшталту літаратуры. Слоўнік зьмяшчае самыя звычайныя тэрміны, якія сустракаюцца як у навучальнай літаратуры, гэтак і ў навукова-папулярных публікацыях. Зазначу, што навуковыя тэксты ў англійскай мове чытаюцца лёгка і проста: цяжкіх для разумення матэрыялаў у ЗША і Брытаніі проста не друкуюць.

Рээстр слоўніка фармаваўся шляхам распісу на карткі брашур з тэкстамі па астраноміі, матэматыцы, фізіцы і хіміі, а таксама падручнікаў і даведнікаў, выдрукаваных у Брытаніі. Каштоўнаю крыніцаю навуковай лексікі быў часопіс Scientific American.

Пры ператлумачэнні тэрмінаў на беларускую мову былі скарыстаны наступныя лексікаграфічныя працы:

Англо-русский словарь, М., “Русский язык”, 1982 /В.К. Мюллер/

Англо-русский политехнический словарь, М., “Советская энциклопедия”, 1971, /под ред. А.Е. Чернухина/

Руска-беларускі фізічны слоўнік, Мн., “Навука і тэхніка”, 1994 /У. Самайлюковіч, У. Пазняк, А. Сабалеўскі./

Русско- белорусский математический словарь, Мн., “Вышэйшая школа”, 1993. /под ред. Я.В. Радыно/

Расейска- беларускі хімічны слоўнік, Мн., “Беларусь-Тэхналогія”. 1993./ Задзіночанне беларускіх студэнтаў/

Русско- белорусский словарь, Мн., Изд-во “Белорусская советская энциклопедия” имени Петруся Бровки, 1982

Толковый словарь английских терминов по астрономии и астрофизике, М., “Мир” /Дж. Хопкинс/, 1980

The Concise Oxford Dictionary of current English, “Oxford University Press”, 1972

Longman Dictionary of Scientific Usage, Moscow,

Rusky yazyk publishers, /F. Godman, Emf Payne/, 1987

Слоўнік зьмяшчае каля 2800 рээстравых словаў, разам з састаўнымі тэрмінамі ў слоўніку каля 5 000 тэрмінаў, што найчасцей сустракаюцца ў навуковым англійскім і амерыканскім тэксце. Таксама ёсць невялікая колькасць назваў простых прылад і кампутарных тэрмінаў. Граматычныя паметы ў слоўніку адсутнічаюць: граматычная катэгорыя відаць з кантэксту. Праз нахільную рысу падаюцца варыянты альбо сінонімы. Розныя значэнні слова аддзяляюцца коскай; коскай з кропкай аддзяляюцца розныя часціны мовы. У састаўных тэрмінах рээстравае слова падаецца першай літарай. Гэтак жа яно падаецца і ў беларускім перакладзе. Калі між значэнняў ёсць некалькі на аднолькавую першую літару, то першы раз у састаўным тэрміне слова падаецца цалкам, каб пазьбегнуць блытаніны. Склонавыя канчаткі ў састаўных тэрмінах не падаюцца, яны лёгка вызначаюцца з кантэксту. Сфера ўжытку тэрміна не пазначана: чытач лёгка вызначыць, які беларускі адпаведнік дапасуе да кантэксту. Да таго ж, багата якіх навукі карыстаюцца аднолькавымі тэрмінамі.

Назвы хімічных элементаў і імёны найбольш выбітных навукоўцаў знаходзяцца ў канцы слоўніка.

Aa

Aberration аберацыя

chromatic a. храматычная а.

spherical a. сферычная а.

ability здольнасць**abscissa** абцыса**absense** адсутнасць

in the a. of без, пры адсутнасці

absolute абсалютны

a. brightness a. зыркасць

a. magnitude a. /зоркавая/ велічыня

a. temperature a. тэмпература

a. zero a. нуль

absorb паглынаць, абсарбаваць**absorber** паглынальнік**absorption** паглыннанне, абсорбцыя

a. lines лініі п. паглынання

a. spectrum спектр п.

light a. п. святла

absorptive паглынальны, абсарбавальны**absorptivity** паглынальнасць, абсарбавальнасць**abstract** абстрактны, адцягнены**abundance** багацце, мноства**accelerate** паскараць**accelerated** паскораны

a. particle п. часцінка

acceleration паскарэнне

a. due to gravity п. сілы цяжару, п. вольнага падзення

accelerator паскаральнік

heavy-ion a. п. цяжкіх іёнаў

high-energy a. п. высокай энергіі

accelerometer акселераметр**accrete** акрэтаваць, выпадаць /рэчыва на паверхню цела/**accreting** акрэтаванне, выпадзенне; які акрэтуе, выпадае

matter a. акрэтаванне/ акрэцыя рэчыва

accretion акрэцыя, выпаданне, адкладанне /рэчыва на цэле/**accumulator** а/камулятар**accuracy** дакладнасць

measurement a. д. мерання

to be measured to an a. of мерацца/ быць памераным з д. да

accurate дакладны**acetone** ацэтон**achieve** дасягаць**acid** кіслата; кіслы

a.-base reaction рэакцыя нейтралізацыі

a. rain кіслы/ кіслотны дождж

a. salts кіслыя солі

hydrochloric a. саляная кіслата

nitric a. азотная к.

sulphuric a. серная к.

acidic кіслы, кіслотны

a. oxide кіслотны аксід

acidify падкісьляць**acidulated** падкіслены

a. water падкісленая вада

acoustic акустычны

acoustics акустыка
act дзейнічаць, узьдзейнічаць
actinide актыніды
action дзеянне, узьдзеянне, хада
active актыўны
 a. galaxy а. галактыка
 a. Sun а. сонца
activity актыўнасьць, дзейнасьць
acute востры
 a. angle в. вугал
add дадаваць
addend складнік
addition складанне, далучэнне
additive дабаўка, дамешак
adhesion адгезія, зьліпанне
adhesive адгезійны, клейкі, ліпкі
adiabatic адыябатны, адыябатычны
 a. cooling а. ахаладжэнне
 a. expansion а. пашырэнне
adjacent сумежны, прылеглы
 a. angle с. вугал
adjust рэгуляваць, прыладжваць, настрайваць
adjustable рэгулёўны
 to be а. рэгулявацца, прыладжвацца, настрайвацца
admission дапушчэнне; упуск, падача
admit дапушчаць
admixture дамешак, дадатак
adsorb адсарбаваць
adsorption адсорбцыя, паверхневае паглыннанне
advance апырэджанне; паступальны рух; апераджаць; рухацца
 a. of perihelion апырэджанне перыгеліюма
advantage перавага, выгода
aerial антэна; паветраны; надземны
aerobic аэробны
aerodynamic аэрадынамічны
aerodynamics аэрадынаміка
aerosol аэразоль
aether эфір
agent рэчыва, фактар, агент
aggregate сукупнасьць, камплект, аграгат; зьбіраць, злучаць
aggregation назапашанне, злучэнне часьцінак
agitate перамешваць, скаламуціць
agitation узбуджэнне; перамешванне; завіхранасьць, турбулентнасьць
agree узгадняцца; пагаджацца; адпавядаць
 to a. with дапасоўваць, узгадняцца
agreement адпаведнасьць, згода
air паветра, атмасфера; праветрыць; паветраны
aircraft самалёт, лятальны апарат
albedo альбеда
albumen бялок /яйка/
alkali, alkali рашчынны луг; лужны
alkaline, alkaline лужны
 a. earths л. землі
 a. solution л. рашчына
alcohol сьпірт, этылавы с.; а.с сьпірты
algebra алгебра
algebraic алгебраічны

algorithm алгарытм
 recursive a. рэкурсіўны а.
alignment раўнаванне
alkali--alkali
 a. metals лужныя металы
alkaline-- alkaline
 a. earth metals лужназемельныя металы
alkanes алканы / C_nH_{2n+2} /
alkenes алкены / C_nH_{2n} /
alkynes алкіны / C_nH_{2n-2} /
allotropes алатропы
allotropic алатропны
 a. modification алатропнае змяненне
alloy стопак; стапляць
alpha-particle, alpha particle альфа-часыцінка, α -часыцінка
alter змяняць
alternate чаргаваць, ч.іца; пераменны
alternating зменны
 a. current зменны ток
alternative пераменны; варыянт
altimeter альтыметр
altitude вышыня
aluminium алюмін
amber бурштын; бурштынавы
ambiguous неадназначны, няпэўны, дваісты
amino амінавы, аміна-
 a. acids амінакіслоты
 a. group амінавая група
ammeter амперметр
ammonia аміяк
amorphous аморфны
amount колькасць, сума, велічыня; дасягаць, даходзіць да
 trace a. выяўная колькасць
ampere ампер
amphoteric амфатэрны
amplification узмацненне
 a. factor каэфіцыент у.
amplifier узмацняльнік
amplify узмацняць
amplitude амплітуда
anaerobical анаэробны
analogous аналагічны, падобны
analogously аналагічна, гэтакім жа чынам
analogue бесьперапынная фізічная велічыня, аналаг; аналагавы
 a. instruments аналагавыя прылады
analogy аналогія
analyse аналізаваць, даследваць, раскладаць
analyser аналізатар
analysis аналіз. даследванне
analytic аналітычны
 a. geometry а. геаметрыя
aneroid анероідны, безвадкасны
 a. barometer бараметр-анероід
angle вугал, кут
 a. of incidence в. падзення
 acute a. востры в.
 adjacent a.s сумежны/ прылеглы в.

alternate a.s унутраныя накрыж ляжачыя в.
 complementary a.s дапаўняльныя да 90° в.
 corresponding a.s адпаведныя в.
 dihedral a. двухграневы в.
 exterior/ interior a. зьнешні/ унутраны в.
 obtuse a. тупы в.
 reflex a. прамежкавы в. паміж 180° і 360°
 right a. прамы/ прасты в.
 supplementary a. дапаўняльны в. / да 180° /
 at right a. пад простым вуглом
angstrom ангстром
angular вуглавы
 a. acceleration в. паскарэнне
 a. momentum момант інерцыі
 a. velocity в. хуткасць
anhydrides ангідрыды
anion аніён
anisotropic анізатропны
anisotropy анізатрапія
annihilate анігіляваць
annihilation анігіляцыя
annular колцападобны, колцавы
 a. eclipse к. зацьменне
annulus колца
anode анод
anodic анодны
anomalous анамальны
anomaly анамалія
antecedent папярэдні
antenna антэна
anterior пярэдні, папярэдні
anthropic антропны
 a. principle а. прынцып
anti- анты-
antibaryon антыбар'ён
anticathode антыкатод
anticharm антышарм; антышармавы
 a. quark антышармавы кварк
anticlockwise /скіраваны/ супраць гадзіннікавай стрэлкі
 to be a. рухацца/ вярцецца/ быць скіраваным супраць гадзіннікавай стрэлкі
anticolor антыколер
anticosine арккосінус
antielectron = **positron** антыэлектрон, пазітрон
antigreen антызялёны
antihyperon антыгіперон
antilepton антылептон
anti-matter, antimatter антырэчыва
antimuon антымюон
antineutrino антынейтрына
antinode пучнасць /хвалі/
antinucleon антынуклон
antioxidant антыакісляльнік, антыаксідант
antiparallel антыпаралельны
 to be a. з'яўляцца/ быць а.

antiparticle антычасцінка
antiproton антыпротон
antiquark антыкварк
antired антычырвоны
antisine арксінус
antitau антытаў /часцінка/
 α -particle альфа-часцінка
apastron апаастр
aperture апертура, адтуліна, шчыліна
 a. ratio параўнальная адтуліна
apex апекс
aphelion афелій, афель
apocenter апацэнтр
apogee апагей
apparatus прылада, уладжанне, апарат
apparent бачны; які здаецца, уяўны
 a. magnitude б. зорная велічыня
 a. solar day сапраўдныя сонечныя суткі
apparition бачнасьць /нябеснага аб'екту/
appearance бачнасьць; зьяўленне
appliance прылада, прыстасаванне
application ужыванне
applied дастасоўны
 a. mathematics д. матэматыка
 a. science д. навукa
apply ужываць, прыкладаць
approach падыход; доступ; падыходзіць, набліжацца
approximate набліжаны, прыбліжны; набліжацца
approximation набліжэнне, набліжаны выраз, апраксімацыя
 method of successive a. метада паслядоўных набліжанняў
aqueous водны, вадзяны
 a. acid в. рашчына кіслаты
 a. solution в. рашчына
arbitrary адвольны
arc дуга; дугавы
 a. lamp дугавая лампа
arc-second вуглавая секунда
area плошча, паверхня; абсяг
argon аргон; аргонавы
argument аргумант
arise зьяўляцца, вынікаць, узнікаць
arithmetic арытметыка; арытметычны
 a. average арытметычнае сярэдняе
arithmetical арытметычны
 a. number а. лік
arm I плячо, вагар, ручка
arm II рукаў /элемент спіральных галактык/
 a. population населенне рукавоў /галактыкі/
 spiral a. спіральны рукаў
aromatic араматычны
arrangement размяшчэнне, уладкаванне; прыстасаванне
 spatial a. прасторавае р.
array складаная антэнная сістэма, антэнная рашотка /кратa
arrow стрэлка, стрэлачка
artificial штучны
 a. radioactivity ш. радыёактыўнасьць
artificially штучна

ascending узыходны
 a. node у. вузел /арбіты/
ascension узыходжанне
 right a. прамое у.
assemble зьбраць
association сувязь, асацыяцыя
assume меркаваць, дапускаць, прымаць
assumption дапушчэнне, меркаванне
 mathematical a. матэматычнае д.
asteroid астэроід
 a. belt пояс астэроідаў
astigmatism астыгматызм
astrology астралогія
astrometric астраметрычны
astrometry астраметрыя
astronaut астранаўт
astronomer астраном
 optical a. а., які займаецца аптычнай астраноміяй
 radio a. а., які займаецца радыёастраноміяй, радыёастраном
astronomical астранамічны
 a. telescope тэлескоп
 a. unit а. адзінка
astronomy астраномія
 gamma-ray a. гама-а.
 radio a. радыёа.
 ultra-violet a. ультрафіялетавая а.
 x-ray a. рэнтгенаўская а.
astrophysicist астрафізік
astrophysics, astro-physics астрафізіка
asymmetric, asymmetrical несіметрычны, асіметрычны
asymmetry несіметрычнасць, асіметрыя
asymptotic асімптатычны
 a. freedom а. свабода
atmosphere атмасфера
 a. of argon and oxygen аргонава-кіслародная а.
 upper a. верхняя а.
atmospheric атмасферны
 a. pressure а. ціск
atom атам; атамны
 a. scale атамная шкала
atomic атамны
 a. mass unit а. адзінка масы
 a. number а. нумар
 a. particle а. часцічка
 a. structure а. будова
 a. weight а. вага
atomism атамізм
attach прымацоўваць, далучаць
attainable дасяжны, дасягальны
attenuate аслабляць; згасаць
attenuating аслабляльны
 a. effect а. эфект, а. ўздзеянне
attenuation аслабленне, змяншэнне, згасанне, затуханне
 a. of sound waves згасанне гукавых хваляў
attitude становішча, размяшчэнне; пастава
atto- ата- прыстаўка, кратная 10^{-18}
attract прыцягваць

attraction прыцяжэнне
attractive прыцягвальны
 a. force сіла прыцяжэння
audible чутны
aurora (pl. **aurorae**) палярнае ззяненне
automation аўтаматызацыя
available дасяжны, наяўны
 to be a. мецца, быць у наяўнасці
average сярэдні; сярэдняе значэнне
 a. life с. працягласць жыцця
 a. velocity с. хуткасць
Avogadro: A. number/constant лік/ канстанта Авагадра
 A.s principle прынцып Авагадра
axial восевы, аксіяльны
axially восева, па восі, аксіяльна
 a. mounted усталяваны на восі, усталяваны а.
axiom аксіёма
axis вось
 a. of abscissae в. абцысаў
 a. of ordinates в. ардынатаў
 major a. вялікая в.
 optical a. аптычная в.
 semimajor a. вялікая паўвось
axle вось
azimuth азімут

Bb

background фон; фонавы
 b. radiation фонавае выпрамяненне
 microwave b. radiation мікрахвалевае ф. выпрамяненне
 cosmic microwave b. касмічны мікрахвалевы фон
backward адсталы; скіраваны назад
bacterium (pl **bacteria**) бактэрыя
balance раўнавага, стан раўнавагі, вагі; ураўнаважваць
 spring b. спружынны в., спружынны дынамометр
 electronic b. электронны в.
ball шар
ballistic балістычны
 b. missile б. ракета
balloon паветраны шар, аэрастат
 high-altitude b. вышынны шар
band стужка, палоска; дыяпазон, палоса часціняў
bang удар, стук, выбух, грукат; Big B. Вялікі Выбух /які, як мяркуюць, даў пачатак існаванню рэчыва, а, значыць, і Сусвету/
bar стрыжань, палоса, перамычка, бар; палосавы
barium бар /хімічны элемент/
barometer бараметр
 aneroid b. б.-анероід
 mercury b. іртутны б.
barrier бар'ер, перашкода
 energy b. энергетычны б.
 potential-energy b. патэнцыяльны энергетычны б.
baryon барыён; барыённы
 b. number б. лік

base аснова /і хімічная/, падмурак, база

baseline база /як даўжыня/

very- long b. звышдоўгая б. /радыётэлескопу/

basic асноўны

b. oxide а. аксід

b. salt а. соль

bat кажан

battery батарэя, а/камулятар

beaker мензурка, хімічная шклянка

beam I бэлька, брус, стрыжань

beam II прамень, пучок

b. of electrons пучок электронаў

incoming b. прамень, які падае, уваходны прамень

reference b. апорны п.

bearing падшыпнік

begin пачынаць, пачынацца

behavior, behaviour паводзіны

belt пояс

asteroid b. п. астэроідаў

Van Allen b.s of radiation /ван Аленавы/ паясы радыяцыі /вакол Зямной кулі/

bent сагнуты

benzene бензол

Bernoulli: B.'s effect эфект Бернуллі

B.'s principle прынцып Б.

beta бэта /назоў другой літары грэцкага алфавіту/

b. decay б. распад

b.- particle б.-часыцінка, β-часыцінка

betatron бетатрон /наскаральнік/

biconcave дваякаўвагнуты

biconvex дваякапукаты

bifurcate раздвойвацца, разгаліноўвацца; раздвоены

big-bang, Big Bang—гл. bang

b.-b. model мадэль вялікага выбуху

billion мільярд

bimetallic біметалічны

b. thermometer б. тэрмометр

binary двайковы, падвойны, бінарны

b. digit двайковая лічба

b. fission падвойное дзяленне

b. pulsar п. пульсар

b. pulsar system сістэма з двух пульсараў

b. star п. зорка

b. system п. сістэма, бінарная сістэма

binding які звязвае, злучальны

b. energy энергія сувязі

binoculars бінокуляр

binomial біномны, двухчленны

biological біялагічны

biologist біёлаг

bipolar біпалярны

bisect дзяліць напал, сячы надвая

bisection дзяленне напал, бісекцыя

bisector бісектрыса

bit біт

bivalent двухвалентны

black чорны

b. dwarf ч. карлік /зорка/

b. hole ч. дірка /скалапсаваная зорка/
blackbody, black-body абсолютна чорнае цела, а. ч. ц.
 3K b.-b. radiation трохградуснае выпрамяненне
blade лязо, лопасць, крыло, лапатка
blast выбух; выбуховы
 b. wave выбуховая хваля
blink мігцець, мігаць
blob кропля, маленькі шарык
 b.s and filaments сферычныя і валакністыя структуры /туманнасьці/
block брусок, кубік; блакаваць, перашкаджаць
 b. of wood драўляны брусок
 rectangular b. паралелепіпед
blood кроў
blue сіні
blueshift фіялетавае зрух /ліній спектру/
blueshifted зрушаны да фіялетавага краю /спектру/
 to be b. быць зрушаным да фіялетавага краю /спектру/
blurred расплывісты, няпэўны, неакрэслены
body цела, корпус
Bohr: B.'s theory Борава тэорыя/ тэорыя Бору /будовы атама/
boil кіпець, кіпяціць
boiling які кіпіць, кіпны; кіпенне
 b. point пункт кіпення
bolt ніт
bomb бомба; бамбіць, бамбаваць
bombard бамбаваць, абстрэльваць
bombardement бамбаванне
 ion b. іёнамі
bond сувязь, злучэнне; звязваць, злучаць
 covalent b. кавалентная с.
 double b. двайная с.
 ionic b. = electrovalent bond іённая с.
bonding сувязь
 ionic b. іённая с.
bone костка
boson бозон /клас элементарных часціцак/
 intermediate vector b. прамежкавы вектарны б.
booster узмацняльнік, бустэр
bottle бутэлька, балон, бутля
bottom дно, аснова
bound мяжа; абмяжоўваць; звязаны, злучаны, змацаваны
boundary мяжа
bounded /by/ звязаны, змацаваны, абмежаваны
box скрынка, карабок; рамачка /у тэксце, на здымку/
Boyle: B.'s law закон Бойла
braces фігурныя дужкі
brackets квадратныя дужкі
 to remove b. раскрыць дужкі
brake тормаз; тармазіць
brakes тармазы
brass масенж; масянжовы
breadth шырыня
bremsstrahlung тармазнае выпрамяненне
bridge мост /і электрычны/
bright зыркi
brightness зыркасьць
brilliance бліск

bring приносиць
to b. about выклікаць, ажыццяўляць
brittle крохкі
broad шырокі
broaden пашыраць
broadening пашырэнне
bronze бронза; бронзавы
brush шчотка /і электрапухавіка/
bubble бурбалка; бурбалкавы
b. chamber б. камера
soap b. мыльная б.
bulb лямпна напальвання; колба, патаўшчэнне
Bunsen burner лямпна Бунзена
buoyancy уздымная сіла, плыўкасыць
b. of liquids у. с. вадкасыцяў
burette бюрэтка
burn гарэць, паліць, спальваць
to b. out выгараць
burner лямпна
Bunzen б. лямпна Бунзена
burst выбух, выбухаць
burster барстэр, эруптыўная зорка
by-product пабочны прадукт
byte байт

Cc

cable кабель, трос
connection с. злучальны к.
calculate лічыць, вылічаць, разлічыць
calculation вылічэнне, разлікі
calculator калькулятар
programmable с. праграмавальны к.
calculus вылічэнне
calipers штангенцыркуль
calorific цеплавы, цеплатворны
calorimeter каларыметр
calory (pl calories) калорыя
camcorder відэакамера
camera фотакамера, кінакамера
canal канал, адтуліна
cancel адмяняць /каманду/, скарачаць /дроб, супрацьлеглыя велічыні/, адмена /каманды/
candela кандэла
cap каўпачок, накрыўка, вечка, шапка
polar с.с палярныя шапкі
capacitance ёмістасць, ёмістасны супор
capacitor кандэнсатар, ёмістасць
capacity ёмістасць, аб'ём, змяшчальнасць
capacities здольнасці
capillary капіляр; капілярны
capture захоп, паглыннанне; паглынаць, захапіць
car аўтамабіль, вагон
carbohydrates вуглеводы
carbon карбон, вугаль; карбонны
с. cycle карбонны/ вуглеродны цыкл
с. dating карбоннае/ вуглероднае датаванне

c. dioxide двухвокіс карбону
carbonaceous карбанатавы, вуглісты
 c. chondrites в. хандрыт /*тыт метэарытаў*/
carbonic вугальны, карбонавы
 c. acid в. кіслата
carboxylic acid карбаксілавая кіслата
carcinogen анкаген
carrier носьбіт, пераносчык
carry перавозіць, пераносіць, несці, праводзіць
cartesian дэкартаў /*ад Рэнэ Дэкарта*/
case корпус
cast кідаць, ліць /*метал*/
 to c. a shadow даваць цень
casual выпадковы
cataclysm катаклізм, катастрофа
cataclysmic катастрофыны, катаклізмавы
 c. event к. падзея
catalogue каталог; каталагаваць
catalyser каталізатар
catalysis каталіз
catalyst каталізатар
catalytic каталітычны
 c. cracking каталітычны крэкінг
category катэгорыя
cathode катод; катодны
 c. ray tube к. трубка
cation катыён
causal прычынны
causality прычыннасць
 c. problem праблема п.
causally прычынна
 c. connected п. спалучаны/ звязаны
 c. disconnected п. не спалучаны / не звязаны
causative прычынны
cause прычына, падстава; спрычыняць, выклікаць
caustic пякучы, каўстычны; каўстык
 c. soda к. сода
celestial нябесны
 c. equator н. экватар
 c. longitude н. даўжыня
 c. meridian н. мерыдыян
 c. object н. аб'ект
 c. poles н. палюсы
sphere н. сфера
celestine цэlestын, сернакіслы стронц
cell клетка, ячэя, элемент
 solar c. сонечныэ.
cellular клеткавы
cellulose цэлюлоза, абалоніна
Celsius scale шкала Цэльса
center = centre цэнтр
Centigrade стоградусны
 c. scale c. шкала
central цэнтральны
 c. disc of galaxy ц. дыск галактыкі
centre цэнтр
 c. of curvature ц. крывіні

c. of gravity ц. цяжару
 c. of mass ц. масаў, ц. інерцыі
centrifugal адцэнтрабежны
 c. force а. сіла
centrifuge цэнтрыфуга
centripetal дацэнтрабежны
 c. acceleration д. паскарэнне
ceramic керамічны
ceramics кераміка
Cern ЦЭРН/Еўрапейскі цэнтр ядзерных даследаванняў/
chain ланцуг; ланцуговы
 c. reaction ланцуговая рэакцыя
chalk крэйда
chamber камера
 bubble c. бурбалкавая к.
 combustion c. к. згарання
 diffusion cloud c. к. Вільсана
channel канал
characteristic характэрны, тыповы; характарыстыка
characterize характарызаваць
charcoal драўнінны вугаль
charge зарад, загрузка; зарадавы; зараджаць
 c. conjugation зарадавае спалучэнне
 c. number з. нумар
 fractional c. дробавы зарад
charged зараджаны
 c. particle з. часцінка
Charle's law закон Шарля
charm шарм, чароўнасьць /*характарыстыка кваркаў*/; шармавы, чароўны
 c. quark шармавы кварк
chart дыяграма, схема, табліца, графік, карта
check праверка; правяраць, упэўніцца
chemical хімічны
 c. reaction х. рэакцыя
chemically хімічна, хімічным шляхам
chemist хімік
chemistry хімія
chief галоўны
chiefly пераважна, галоўным чынам
chill холад, ахаладжэнне; студзіць, ахаладжваць
china clay каалін
chip чып, мікрачып
chipboard драўнінна-стружкавая пліта, ДСП
chloride хларыд
chlorophyll хларафіл
chondrite хандрыт
chord хорда
chromatography хроматаграфія
chromodynamics хромадынаміка
 quantum c. = QCD квантавая х.
chromosphere храмасфера
chromospheric храмасферны
cinnabar цынобра, сярністая іртуць
cipher лічба
circle круг, акружнасць; абарачацца
 to c. the sun абарачацца вакол сонца
circuit ланцуг, контур, схема, электрычная сетка

c. diagram схема ланцюга
circuitry електрична схема
circular кругавы, колцавы
circularity кругападобнасць, акругласць
circulation кругавы рух, кругазварот, цыркуляцыя
circumference акружнасць
circumplanetary каляпланетны
circumstellar калязоркавы
 c. disk к. дыск
civilisation цывілізацыя
clamp заціскач
class клас, разрад, катэгорыя; класіфікаваць
classical класічны
classification класіфікацыя, вызначэнне
classify класіфікаваць, вызначаць
clay гліна
clean чысты, без дамешку; чысціць, ачышчаць
room “чысты пакой” /*памяшканне з нізкім утрыманнем аэразоляў у паветры*/
cleanser ачышчальнік
clear ясны, сьветлы, вольны, чысты, празрысты
click пстрычка; пстрыкнуць
climate клімат
clip заціскач
clockwise па гадзіннікавай стрэлцы
 to be c. рухацца/ мець структуру/ па г. с.
close блізкі, цесны; зачыняць, сходзіцца, зьбліжацца
closed зачынены, замкнёны
 c. universe замкнёны Сусьвет /*у выпадку, калі ягонае маса большая за нейкую крытычную*/
cloud воблака, воблачка
 c. of gas в. газу
 gas c. газавое в.
 Magellanic c. Магеланавы Аблокі /*галактыкі, блізкія да нашай*/
clump камяк
clumpy камякаваты, бясформны
cluster група, збор, канцэнтрацыя, кластэр
 c. of galaxies г. галактык, з. галактык
 galactic c. з. галактык
 globular star c. шаравы зоркавы з.
 globular c. шаравы з.
clustering канцэнтрацыя, групуванне, канцэнтраванне
 c. of galaxies канцэнтраванне г.
clutch шчапленне, муфта; шчапляць
coal каменны вугаль
coalescence злучэнне, зліпанне, зрашчэнне, зліццё
Coalsack Вугальны Мяшок /*цёмная пылавая туманнасць*/
coarse грубы, шурпаты
coat абалонка, покрыва, пласт; пакрываць
coated пакрыты
code код, шырф; кадаваць, шыфраваць
coefficient каэфіцыент
 c. of thermal expansion к. цеплавога пашырэння
coherence кагерэнтнасць
coherent кагерэнтны, звязаны
cohesion кагезія, шчапленне, міжмалекулярная сувязь
coil шпуля, віток, намотка, сьпіраль; навіваць, намотваць, абмотваць
 c. of wire в. дроту
coiling навіванне, намотка, абмотка

coin манета
coinside with супадаць з
cold холад; халодны
 с. dark matter халоднае цёмнае рэчыва
collapse калапс; калапсаваць, ападаць, апускацца
 gravitational с. гравітацыйны к.
 inward с. калапс унутр, імплюзія
 to с. under the influence of ... калапсаваць пад уздзеяннем...
collapsed скалапсаваны
 с. star с. зорка
collect збіраць
collective калектывы, супольны
collector калектар, зборнік
collide сутыкацца
 to с. head on с. улабавую
collider калайдэр, паскаральнік на сустрэчных пучках
 proton-antiproton с. пратон- антыпратонны к.
collision сутыкненне
collisional сутыкальны, ударавы
 с. erosion у. эрозія
 effect of с. damping эфект у. затухання
colloid калод; калодны
colloquium (pl colloquia) сумоўе, калёквій, калёквіюм
color = colour колер; размаляваць, расфарбаваць
 false с. умоўны к.
colorless, colourless бясколерны
colour = color колер
coloured каляровы, размаляваны
colourless бясколерны
column слупок
coma юма /*кам еты*/; с. = head кома, галава /*кам еты*/
combination злучэнне, спалучэнне, камбінацыя
combine спалучаць, камбінаваць, злучаць
combustible палкі, які гарыць, гаручы
combustion гарэнне, згаранне
 с. chamber камера з.
comet камета
cometlike каметападобны
comma коска
commence пачынаць, пачынацца
commensurable with сувымерны з
commensurate сувымяраць
commercial камерцыйны, практычны
common агульны, прасты, звычайны
commonplace банальнасць; банальны, звычайны
 а с. spiral galaxy з. спіральная галактыка
commutator пераключальнік
compact кампактны, шчыльны; сціскаць
 с. disc, CD кампакт-дыск
companion кампаньён, зорка-спадарожнік
 с. star зорка-к., з.-с.
comparison параўнанне
compass акружнасць, круг; акружаць, абдымаць
compasses цыркуль
compatible сумяшчальны, падобны
complementary дадатковы, дапаўняльны
complete поўны, закончаны; канчаць, завяршаць

complex комплекс, сукупнасць; складаны, комплексны
complexity складанасць
complicate ускладняць
complicated складаны, забытаны
component кампанент, складнік
compound сумесь, склад, злучэнне
compress сціскаць
compressed сціснуты
 с. gas с. газ
compressibility сціскальнасць
compression сцісканне, кампрэсія
 wave of с. хваля с.
compressor кампрэсар
Compton: C. effect камптанаўскі эфект, эфект Комптана
 C. scattering к. рассеянне
computer кампутар
 hand-held с. кішэнны к.
 IBM compatible с. IBM- сумяшчальны к.
 lap-top с. партатыўны к.
concave увагнуты
 с. lens у. лінза
 с. mirror у. люстра
concentrate канцэнтравать, узбагачаць /*руды*/
concentrated канцэнтраваны, засяроджаны
concentration канцэнтрацыя, сканцэнтраванне
concentric канцэнтрычны
concentrically канцэнтрычна
concept канцэпцыя, ідэя
conclude канчаць, рабіць выснову
conclusion выснова
concrete бетон
condensation кандэнсацыя, згушчэнне
condense кандэнсаваць, згушчаць
 to с. out of к.цця з
condenser кандэнсар, кандэнсатар
 variable с. к. зменнай ёмістасці
condition умова, стан; абумовіць
conductance актыўная праводнасць
conduction праводнасць
conductive праводны
conductivity праводнасць, удзельная праводнасць
 thermal с. удзельная цеплаправоднасць
conductor праваднік, провад
 poor с. кепскі праваднік
cone конус
confine абмяжоўваць
confirm пацвярджаць, падмацоўваць
congruent адпаведны, кангруэнтны
conical канічны, конусны
conjugation злучэнне, спалучэнне
conjunction злучэнне, сувязь
 triple с. патройная с.
connect злучаць, далучаць, звязваць
connection сувязь, злучэнне, схема
consequent паслядоўны, наступны
conservation захаванне, кансервацыя
 с. laws законы з.

c. of energy з. энергіі
 c. of energy and mass з. энергіі і масы
consist of складацца з
constancy пастаяннасьць
constant пастаянны, нязьменны; канстанта
 cosmological c. касмалагічная к.
 electromagnetic coupling c. к. электрамагнітнага шчаплення
 fine structure c. к. тонкай структуры
constellation сузор'е
constraint рэакцыя сувязі
construction пабудаванне, канструкцыя
constructive канструктыўны, узмацняльны
 c. interference к. інтэрфэрэнцыя
contact кантакт; кантактавы; кантактаваць
 point of c. пункт кантакту
 c. process кантактавы працэс
contain утрымліваць у сабе, зьмяшчаць
container кантэйнер, пасудзіна
continent кантынент
continental кантынентальны
 c. crust к. кара
continuation працяг
continuous безупынны, суцэльны, працяглы
 c. spectrum c. спектр
continuum кантынуум
contract сыціскаць, ушчыльняць, сыцягваць
contraction сыцісканне, скарачэнне
contradiction супярэчнасьць, разыходжанне
control кантроль, кіраванне; кантрольны; кантраляваць, кіраваць
 remote c. дыстанцыйнае к.
convection канвекцыя
conventional звычайны, агульнапрыняты, умоўны
converge зьбягацца, прыцягвацца
convergent які зьбягаецца, зьбежны; канвергенцыя
converging зьбежны, які канцэнтруецца; зборны
 c. lens зборная лінза
converse супрацьлеглае ці зваротнае значэнне; зваротны, павернуты
 and the c. і наадварот
conversion ператварэнне, пераўтварэнне, канверсія
convert ператвараць, пераўтвараць
convex пукаты
 c. mirror п. люстра
cool студзіць, ахалоджваць; халодны
coolant ахаладжальнік, цепланосьбіт; ахаладжальны
 c. fluid ахаладжальная вадкасць
cooling ахаладжэнне; ахаладжальны
coordinate каардыната; каардынаваць, узгадняць
 c. bond каардынацыйная/ датыўная сувязь /параю электронаў аднаго атама/
 c. system сістэма каардынат
 cartesian c.s дэкартавы к.. прастакутныя к.
 polar c.s палярныя к.
 3D c.s трохмерная сістэма к.
copper медзь; медны
cord шнур, провад
 power c. электрычны шнур
cork корак; закубыць коркам
core ядро, асяродак, актыўная зона рэактару

iron с. жалезны сардэчнік
corollaries вынікі
corona карона
 galactic с. галактычная к.
coronograph каранограф
coronal каранальны
 с. gas к. газ
corpuscular карпускулярны
 с. theory к. тэорыя
correct правільны, дакладны; папраўляць, карэктаваць
correction папраўка, карэкцыя
correlation сувязь, судачыненне, карэляцыя
corrosion карозія, разьяданне
cosecant касеканс
cosine косінус
cosmic касьмічны
 с. background radiation к. фонавае выпрамяненне
 с. rays к. прамяні
cosmogony касмагонія
cosmological касмалагічны
 с. constant к. канстанта
 с. distance к. адлегласць
 с. model к. мадэль
 с. redshift к. чырвоны зрух
cosmologist касмолаг
cosmology касмалогія
cotangent катангенс
Coulomb's law закон Кулона
coulomb кулон
count падлік, адлік; лічыць, падлічваць
counter лічыльнік
counterclockwise супраць гадзіннікавай стрэлкі
couple пара, элемент, пара сілаў; злучаць, спароўваць, параваць
coupling спараванне, суставленне, шчапленне
 electromagnetic с. constant канстанта электрамагнітнага шчаплення
covalency кавалентнасць
covalent кавалентны
 с. bond к. сувязь
cover накрыўка, вечка
co-worker супрацоўнік
cracking крэкінг
crankshaft каленчаты вал
crater кратэр
crest вяршыня, пік, грэбень
cristalline, crystalline крышталічны
 с. lattice к. крата
cristallisation, crystallization крышталізацыя
criterion /pl **criteria**/ крытэрыі, прыкмета
critical крытычны
 с. mass крытычная маса
 с. point к. пункт
 с. temperature к. тэмпература
cross крыж, перасячэнне, перакрываўанне; перасякаць, скрыжоўвацца; перакрываўаны, папярочны
 с. section папярочны разрэз, папярочнае сечыва, сечыва /*ядравай рэакцыі*/
 с.- section area плошча папярочнага сечыва
cross-sectional датычны папярочнага сечыва
 с.-s. area плошча папярочнага сечыва

crowbar вагар
crucial вирішальні, критичні
 c. test в. дослід/ експеримент
crucible тигель
crust кара, скоринка, цвѣрдая паверхня
cryogenic крыягенны
cryogenically крыягенны, з дапамогаю крыягеннай тэхналогіі
 c. cooled к. астуджаны/ ахалоджаны
cryonicist спецыяліст па нізкіх тэмпературах
cryoprotectant крыяпратэктар
crystal крыштал; крышталічны
 c. lattice крышталічная крага
 liquid c. вадкі крыштал
crystallization крышталізацыя
crystallize крышталізаваць, - ца
crystallographic крышталёграфічны
 c. form к. форма
crystallography крышталёграфія
cuadrilateral, quadrilateral чатырохвугольнік
 convex c. пукаты ч.
cube куб, трэцяя ступень
cubic кубічны
 c. equation к. раўнанне
 a c. surd ірацыянальны лік з кубічнага караня
culminate кульмінаваць, дасягаць найвышэйшага пункту
culmination кульмінацыя
Curie's law закон Кюры
 C.'s point пункт К.
curie кюры
curing зацвярдзенне, вулканізацыя, вяленне
current ток, электрычны ток, цечыва
 alternating c. зменны т.
 direct c. сталы т.
 eddy c. віхравы ток, ток Фуко
 weak neutral c. слабы нейтральны т.
curvature крывізна, крывіня
 c. of space к. прасторы
 c. of spacetime к. прасторы-часу
curve крывая, выгін, крывіня
 magnetization c. крывая намагнічання
curved сагнуты, крывы
 c. surface к. паверхня
customary звычайны, звычны.
 it is c. to ... натуральна...
customer спажывец
cut канал, сечыва, разрэз, адрэзак; адразаць, адключаць, скарачаць
cycle цыкл, перыяд, паслядоўнасць; рабіць абароты, кружыць
 c. per second перыяд у секунду, герц
 evolutionary c. эвалюцыйны ц.
 four-c. diesel чатырохтактовы дызель
 sun-spot c. цыкл утварэння сонечных плямаў
cydic, cyclical цыклічны
cyclotron цыклатрон
cylinder цыліндр
 graduated c., measuring c. мянзурка
cylindrical цыліндрычны

Dd

Dalton's law закон Далтана

damp згасаць, амартызаваць

damper дэмпфер, амартызатар

damping згасанне, аслабленне, амартызацыя, змяжчэнне

dark цёмны

d. nebular ц. туманнасыць

dashboard прыладавы шчыток, прыладавая панель /*аўтамабіля*/

data дадзеныя, звесткі

debris сьмецце, абломкі

decay распад, разбурэнне; распадацца, разбурацца

d. of the vacuum распад вакууму

d. product прадукт распаду

decelerate запавольваць, змяншаць хуткасць

deceleration запаволенне, адмоўнае паскарэнне

decibel дэцыбел

decimal дзесятковы дроб; дзесятковы

decimeter дэцыметр

declination схіленне, спад

north d. паўночнае схіленне

south d. паўднёвае с.

decline адхіляць, спадаць, зніжацца, змяншацца

decolorize абясколераць, пазбаўляць колеру

decompose рашчапляць, раскладаць, распадацца

decomposition рашчапленне, раскладанне, распад

decoder дэшыфратар

data d. д. дадзеных

decrease змяншэнне, зніжэнне; змяншацца, падаць, зніжацца

deduce выводзіць /*формулу і над.*/

deduction адніманне, вывад, выснова

deep глыбокі

defect дэфект, няспраўнасыць, загана

defective дэфектны, заганны, пашкоджаны

deficiency недахоп, дэфіцыт, загана

define вызначаць, даваць азначэнне

definite вызначаны, пэўны

definition азначэнне, дэфініцыя

deflect адхіляць, -цца, пераламляць, -цца

deflection адхіленне

d. coil адхіляльная шпуля

deform дэфармаваць, скажаць

deformation дэфармацыя, скажэнне

deformed дэфармаваны

degenerate звырадняцца

degenerated звыраджаны

d. gas з. газ

d. matter з. рэчыва

degeneration звыраджэнне, дэгенерацыя

degree ступень, градус

d. of ionization с. іянізацыі

dehydrate дэгідраваць, зняводжваць

dehydration дэгідратацыя, зняводжанне

delay затрымка, спазьненне; затрымліваць, спазьняцца

d. time час з., час с.

delete выдаляць, выціраць

delicate адчувальны, тонкі
deliquescence распушчальнасьць
delocalized зрушаны
 d. electrons з. электроны
demagnetise размагнічваць
demonstrate дэманстраваць, паказваць, праяўляць
demonstration дэманстрацыя, паказ, праява
denominator назоўнік /дробу/
denote абазначаць, значыць
dense шчыльны, густы
density шчыльнасьць, гушчыня
departure адхіленне /ад велічыні/, вылет /электрона/
depend on/ upon залежаць ад
deplete вычэрпваць
 to d. one's supply of nuclear fuel вычарпаць запасы ядзернага паліва
depletion зьмяншэнне, зьбядненне, вычарпанне
deposit радовішча, паклад, асадак; адкладаца, асаджаца
depth глыбіня, вышыня, таўшчыня
 shallow d. невялікая глыбіня
derivative вытворная
 the first/ second d. першая/ другая в.
derive браць вытворную, выводзіць /формулу/, паходзіць, брацца
 to be d. d from выводзіцца з, паходзіць з
derived узяты, вытворны, які паходзіць з
 d. unit в. адзінка
descending сходні, які зьніжаецца, які спадае
 d. node с. вузел /арбіты/
describe апісваць
description апісанне
descriptive апісальны, дэскрыптыўны
design план, чарцёж, разлік, праектаванне; праектаваць, канструяваць
 desktop d. настольная мадэль /прылады/
designer канструктар, праектоўшчык
desinfectant дэзінфекцыйны сродак
desktop настольны
dessicate сушыць, высушваць, высыхаць, сохці
dessicator сушыльная шафа, эксікатар
destroy разбураць, зьнішчаць, нейтралізаваць
destructive разбуральны, дэструктыўны
detail дэталі, элемент, частка, падрабязнасьць; дэталізаваць
detailed дэталёвы, падрабязны
 d. calculations д./ п. разлікі
detect выяўляць
detectability выяўляльнасьць, магчымасьць выявіць
 at the limits of d. на мяжы в.
detectable выяўляльны, які можна выявіць
 to become d. праявіцца, стаць в.
detecting выяўленне
 d. of a neutrino в. нейтрына
detection выяўленне, дэтэктаванне
detector дэтэктар, чуйнік, адчувальны элемент
 acceleration d.s чуйнікі паскарэння
 neutrons d. дэтэктары нейтронаў
detergent пральны сродак, дэтэргент
 d. powder пральны парашок
deteriorate пагаршаць, -цца
deterioration пагаршэнне, пашкоджанне, зношанне

determination азначэнне, вызначэнне, рашэнне
determine азначаць, вызначаць, рашаць
deterministic дэтэрміністычны, прычыны
deterministically дэтэрміністычна, прычынна
detonation дэтанацыя
deuterium дэйтэр
deuteron дэйтрон
develop распрацоўваць, ствараць, разьвіваць, праяўляць /здымак/
development распрацоўка, стварэнне, разьвіццё, праяўленне /здымка/
deviate адхіляцца
deviation адхіленне
device прылада, прыстасаванне, механізм, апарат
 vacuum d. вакуумны а.
devise вынаходзіць, праектаваць
dew раса
 d. point пункт расы
dextrorotary правааварачальны /пра малекулу, крышталі/
diagonal дыяганаль; дыяганальны
diagram схема, дыяграма, графік, малюнак
 circuit d. схема ланцуга
 Hertzsprung-Russel d. д. Герцшпрунга-Расела /зоркавай эвалюцыі/
diamagnetic дыямагнітны
diameter дыяметр
diamond дыямент
diaphragm дыяфрагма, мембрана
diatomic двухатамны
 d. molecule д. малекула
diatom дыатамавая водарасьць
dibasic двухасноўны
 d. acid д. кіслата
die заміраць, заціхаць, згасаць
 to d. away/ down слабець, заміраць, зьнікаць, згасаць
dielectric дыэлектрык; дыэлектрычны
 d. constant дыэлектрычная канстанта
 d. strength д. трываласьць
dielectrics дыэлектрыкі
diesel дызель; дызельны
 d. engine д. рухавік
 four-cycle d. чатырохтактны д.
differ адрозьнівацца, разыходзіцца
difference розніца, адрозьненне
different розны
differential дыферэнцыял; дыферэнцыйны, рознасны, дыферэнцыяльны
 d. calculus д. вылічэнне
 d. equation д. раўнанне
differentiation дыферэнцаванне, дыферэнцыяцыя, разьдзяленне
diffract пераламляць, адхіляць /прамень/, дыфрагаваць
diffraction дыфракцыя; дыфракцыйны
 d. grating дыфракцыйная крата
 d. pattern д. карціна
diffractionmeter дыфрактаметр
diffuse расьсейваць /святло/; дыфузны
 d. gas д. газ
 d. nebula д. туманнасьць
diffusion дыфузія, расьсеянне
digit лічба, адназначны лік, разрад; лічбавы, разрадны
 3 d. number трохзначны лік

digital лічбавы, лікавы
 d. dimension лікавая велічыня
 d. form лічбавая форма
digitize ператвараць у лічбавую форму, падаваць у лічбавым выглядзе
 to d. the picture пераводзіць здымак у лічбавую форму, сканаваць
dihedral двухграневы
 d. angle д. вугал
dilate пашырацца
dilute разбаўляць, разводзіць, рашчыняць, распускаць
 to d. solution разбаўляць рашчыну
dilution разбаўленне, рашчынненне
dim цямнець, аслабляць
 to d. the light а. сьвятло
dimension памер, велічыня, меранне, працягласць */у часе/*
dimensionless безразмерны
 d. number б. лік
 d. point б. пункт
diminish змяншаць, -цца, падаць
diminished зменшаны, паменьшаны
dimming змяншэнне сілы сьвятла, пацямненне
diode дыёд
 light emitting d. сьветлавы дыёд
 photo d. фотадыёд
dioxide двухвокіс
dipole дыполь
direct прамы, сталы, непасрэды; кіраваць
 d. current, DC с. ток
 d. motion п. рух
direction кірунак, накірунак
directional накіраваны, кіроўны
directionality накіраванасць
directly прама, непасрэдна
 d. proportional п. прапарцыянальны
disadvantage недахоп, загана
disc, disk дыск
 accretion d. д. акрэцыі
discharge разрад */электрычны/*, выпуск, выхад; разрадны; разраджаць
 d. lamp разрадная лампа
disclose знаходзіць, раскрываць
disconnect выключаць, адключаць, раз'яднаць
discover адкрыць, зрабіць адкрыццё, знайсці
discovery адкрыццё, знаходжанне
discrepancy разыходжанне, розніца, недакладнасць, адхіленне
discrete асобны, дыскрэтны, перарывісты
 d. orbital д. арбіталь
discriminant дыскрымінант
discriminator дыскрымінатар
dish талерка, палойка */антэны радыётэлескопа/*
disintegrate распадацца, здрабняць
disintegration распад, разьдзяленне, дэзынтэграцыя, здрабненне
disk дыск, круг
 accretion d. дыск акрэцыі */зоркі/*
 central d. of a galaxy цэнтральны д. галактыкі
 floppy d. гнуткі магнітны дыск, дыскета */кампутара/*
 galactic d. галактычны д.
dislocate зрушваць, перамяшчаць
disorder разлад, дэарганізацыя; разладжваць

disordered бязладны, разладжаны
 d. system p. сістэма
disperse дысьпергаваць, расьсейваць
dispersion дысьперсія, расьсейванне, роскід; дысьперсны
 d. medium дысьперсны асяродак
dispersive дысьпергавальны, расьсейвальны
 d. medium д. асяродак
displace перамяшчаць, зрушваць, выцясьняць /вадкасыць/, замяшчаць
displacement перамяшчэнне, зрух, выцясьненне, замяшчэнне, водазьмяшчальнасьць /судна/
 d. reaction рэакцыя замяшчэння
display паказ, дэманстрацыя, узнаўленне, праява; паказваць, праяўляць, дэманстраваць
disprove абвяргаць
dissemble разьбіраць, дэмантаваць
dissipate расьсейваць, -цца
 to d. as a heat p. ў выглядзе цяпла
 to d. heat p. цяпло
dissipation расьсейванне, уцёк, дысіпацыя
dissociate разьядноўваць, разлучаць, разьдзяляць, дысацыяваць
dissociation дысацыяцыя, распад
dissolve распускаць, рашчыняць
distance адлегласьць, даўжыня, прамежак, перыяд /часу/
 electronic d. measurer электронны далямер
distant далёкі, аддалены
 d. objects д. аб'екты /і касмічныя/
distillation перагонка, дыстыляцыя
distilled перагнаны, дыстыляваны
 d. water д. вада
distort скажаць, скрыўляць, дэфармаваць
distorted скажоны, скрыўлены, дэфармаваны
distortion скажэнне, скрыўленне, дэфармацыя
distribution разьмеркаванне, распаўсюджанне
disturb парушаць, зьбіваць, разладжваць
disturbance парушэнне, перашкоды
disulphide дысульфід, двухсярністае злучэнне
diurnal сутачны
 d. libration с. лібрацыя
 d. motion с. рух
divalent двухвалентны
diverge адхіляцца, разыходзіцца
diverging расьсейвальны
 d. lens p. лінза
divert адхіляць, адводзіць
divide дзяліць, падзяляць
divident дзеліва; дывідэнт
division дзяленне, разьмеркаванне, падзел
 Cassini's d. падзел/ шчыліна Касіні /у колцах Сатурну/
 Enke's d. падзел/ шчыліна Энке /у колцах Сатурну/
divisor дзельнік
dodecahedron дадэкаэдр, дванаццаціграннік
domain дамен
dome купал, шацёр
donate аддаваць
 to d. electrons а. электроны
donor донар /у наўправадніку/; донарскі
dopant прысадкавы
 d. atoms п. атамы
dope прысадка, дамешак

Dopplereffect Доплераў эффект

D. shift Д. зрух

dose доза; дазаваць

dot кропка, пункцір; ставіць кропкі, пазначаць пункцірам

dotted кропкавы, пункцірны

d. line п. лінія

double падвойны; падвойваць

d. bond п. сувязь, п. зьвязак

d. helix п. спіраль

doublet дублет

download загружаць, перасылаць /інфармацыю па лініі сувязі/

to d. data from з. дадзеныя з

downwards уніз, унутр

dozen тузін /звычайна перадаецца па-беларуску як “дзсятак”/

drag тармажэнне, лабавы супор; цягнуць, валачы

atmospheric d. супор атмасферы

gaseous d. газавы супор

drastic радыкальны, карэнны, рашучы

drastically радыкальна, карэнным чынам, моцна

draw крэсліць, маляваць

drift зрушэнне, адхіленне

tuning d. з. настройкі

drip кропля; кропельны; капаць

drive прывод, перадача; рухаць, вярцець, кіраваць

driver драйвер /кіроўная праграма/

drop кропля, падзенне, спад; капаць, змяняць, падаць

droplet кропелька

fine d.s дробныя к.

dry сухі; сушыць

d. ice сухі лёд

dual падвойны, дваісты

dualism дуалізм

duct канал, праход, труба

ductile пластычны, глейкі, гнуткі

ductility пластычнасць, глейкасць, коўкасць

dull цямяны, матавы, глухі

d. red брудна-чырвоны

duration працягласць

dust пыл, парашок; пылавы

cosmic d. касмічны п.

interstellar d. міжзоркавы п.

dusty пыльны

dwarf карлік; карлікавы

black d. чорны карлік /зорка/

red d. чырвоны к.

white d. белы к.

dye фарба, колер; фарбавць

dynamic, dynamical дынамічны

dynamics дынаміка

dynamo генератар сталага току

dynamometer дынамаметр

Ee

Earth Зямля

earth зямля; зазямляць

earthed заземляны
 to be e. быць з.
earthing заямленне
eccentric эксцэнтрык; эксцэнтрычны
eccentricity эксцэнтрысітэт
echo рэха
eclipse зацьменне; заходзіць, зацяняцца
 annular e. колцавае зацьменне
 lunar e. з. Месяца, месяцавае з.
 solar e. сонечнае з.
 total e. поўнае з.
edipsing зацьменны, які заходзіць, які зацяняецца
 e. system з. сістэма
 e. variable з. пераменная /зорка/
ediptic экліптыка; экліптычны
eddy currents віхравыя токі, токі Фуко
edge кант, грань, вастрыё
 to be seen e. on быць бачным з канту /пра галактыку/
effect дзеянне, эфект, уплыў, вынік; выконваць, дзейнічаць
 far-reaching e. далёкасяжнае ўздзеянне
efficiency каэфіцыент карыснага дзеяння, к.к. дз., эфектыўнасць, прадукцыйнасць
efficient эфектыўны, дзейсны, прадуктыўны
efficiently эфектыўна, прадуктыўна, эканамічна
effort намаганне, спроба
eject выкідаць, выштурхоўваць
elaborate дбайны, акуратны, дакладны; дэталізаваць
elastic эластычны, пругкі
 e. collision п. сутыкненне
 e. deformation п. дэфармацыя
 e. materials э. матэрыялы
elasticity эластычнасць, пругкасць
elastomer эластамер /матэрыял, звычайна палімер, з эластычнымі ўласцівасцямі/
electric электрычны
 e. charge э. зарад
 e. field э. поле
 e. field strength напружанасць э. поля
 e. induction э. індукцыя
electrical электрычны
 e. energy э. энергія
electrically электрычна, з дапамогаю электрычнасці
electricity электрычнасць
electrification электрыфікацыя, электрызацыя
electrified на/электрызаваны
electrify электрызаваць, электрыфікаваць
electrochemical электрахімічны
 e. equivalent э. эквівалент
 e. series шэраг напружанняў
electrode электрод; электродны
 e. material матэрыял электроду
electrodynamic электрадынамічны
electrohydrodynamics электрадынаміка
 quantum e. =QED квантавая э.
electrolysis электроліз
electrolyte электраліт
electrolytic электралітычны
 e. capacitor э. кандэнсатар
electromagnet электрамагніт

electromagnetic електромагнітны
 e. induction э. індукцыя
 e. radiation э. выпрамяненне
 e. waves э. хвалі
electromagnetism електромагнетызм
electromechanical электра механічны
electro-motive, electromotive электрарухальны
 e.-m., e. force э. сіла
electron электрон; электронны
 e. diffraction дыфракцыя электронаў
 e. gun электронная гармага
 e. microscope электронны мікраскоп
 outer e.s зьнешнія электроны
 relativistic e. рэлятывісцкі электрон
electronic электронны
 e. configuration э. канфігурацыя/ форма
electronically электронна, з дапамогаю электронікі
 e. controlled кантраляваны э.
electronics электроніка; электронны
 e. industry электронная прамысловасць
electron-volt электрон-вольт
electroplating гальванастэгія
electroscope электраскоп
electrostatic электростатычны
 e. attraction э. прыцягненне
 e. repulsion э. адштурхоўванне
electrostatics электростатыка
electroweak электраслабы
 e. theory тэорыя э. ўзаемадзеяння
element элемент /іхімічны/, частка
 e. of an orbit э. арбіты
 heavy e.s цяжкія э.ы
elementary элементарны
 e. particle э. часцінка
eliminate выключаць, ухіляць
ellipse эліпс
elliptical эліптычны
 e. galaxy э. галактыка
 e. path э. траекторыя
elongation элангацыя, падаўжэнне, параўнальнае падаўжэнне
elusive няўлоўны, слабы
emanate выдзяляць, выпрамяняць, вылучаць
embed устаўляць, укладаць
embedded устаўлены, укладзены, уключаны
 e. in dust апушчаны ў пыл, ахутаны пылам
emerge з'яўляцца, выступаць, выходзіць
emergent выходны, які выходзіць
 e. ray в. прамень
emission выдзяленне, выпрамяненне, вылучэнне, эмісія
 radio e. радыёвыпрамяненне
 x-ray e. рэнтгенаўскае в.
emit вылучаць, выпрамяняць
 to e. light спрамяняць святло
emitter выпраменнік, эмітэр
 radio e. радыёперадатчык
empirical эмпірычны
 e. formula э. формула

e. rule э. правіла
employ ужываць, выкарыстоўваць
employment ужыванне, выкарыстанне
empty пусты, нішчымны; спаражняць, выпускаць
emulsion эмульсія
end канец, заканчэнне; канчаць, спыняць
endothermic эндатэрмічны
 e. reaction э. рэакцыя
energize уключаць ток, уключаць сілкаванне
energy энергія; энергетычны
 e. barrier энергетычны бар'ер
 e. level э. узровень
 binding e. энергія сувязі
 ionization e. э. іянізацыі
 kinetic e. кінетычная э.
 potential e. патэнцыяльная э.
 solar e. сонечная э.
engine рухавік, машына
 internal combustion e. р. унутранага спальвання
enrich узбагачаць
enter заносіць /дадзеныя/, пачынаць выкананне /праграмы/, уводзіць; увод
enthalpy энтальпія
entire увесь, цэлы
entropy энтрапія
environment асяродак, навакольны асяродак
enzyme фермент, энзім
eon эон, вечнасьць, гіганцкі прамежак часу
ephemeris (pl ephemerides) эфемерыда; эфемерыдны
 e. second эфемерыдная секунда
 e. time э. час
epoch эпоха
epoxy resins эпоксідныя смолы
epsom salt англійская соль
equal роўны
equality роўнасьць
equation раўнанне
 affected/ complete quadratic e. поўнае р. з невядомымі першай і другой ступені
 de Broglie's e. р. дэ Бройля
 differential e. дыферэнцыйнае р.
 linear e. лінейнае р.
 quadratic e. квадратнае р.
 simultaneous e.s сістэма р.няў
equator экватар
 celestial e. нябесны э.
equatorial экватарыяльны
 e. diameter э. дыяметр
 e. plane э. плоскасць/роўніца
equidistant роўнаадалены, эквідыстантны
equilateral роўнабочны, роўнабаковы
 e. triangle р. трохкутнік
equilibrium раўнавага
 e. position становішча р.
 neutral e. нейтральная р.
 stable e. устойлівая р.
 unstable e. няўстойлівая р.
equinox раўнадзенства
 precession of the e. прэцэсія р.

equip with аснашчаць, абсталяваць
equipment аснашчэнне, абсталяванне, апаратура, рыштунак
equipotential эквіпатэнцыяльны
equivalence эквівалентнасць, раўназначнасць
equivalent эквівалент; эквівалентны, раўназначны
era эра
erase сціраць, выдаляць
erect ставіць, узводзіць, збіраць; прамы, вертыкальны
erg эрг
erosion разьяданне, разбурэнне, эрозія
 collisional e. разбурэнне/ эрозія пры сутыкненні
erratic няўстойлівы, блукальны, вандроўны
error памылка, хібнасць, ухіл
 cumulative e. сумарная/ агульная п.
eruption вывяржэнне, успышка /на Сонцы/
escape выпуск, працёк, выпусканне, выхад /з блока праграмы/; выпускаць, працякаць, прасочвацца
 e. velocity хуткасць адрыву, другая касмічная хуткасць
essential істотны, важны, каштоўны
ester складаны эфір
estimate ацэнка, разьлік; ацэньваць
estimation ацэнка, разьлік, падлік
ethane этан
ethanol этанол
ethene этэн /этылен
ether этар, эфір
ethyne этын /ацэтылен
evacuate выпампоўваць, разрэджваць
evacuation выпампоўванне, разрэджванне
evaluate ацэньваць
evaporate выпарваць, -цца
evaporation выпарванне
even роўны, цотны
event падзея, акт, зьява
 e. horizon гарызонт падзей
 random e. выпадковая з. /п.
evolution эвалюцыя, разьвіццё, здабыванне караня
evolutionary эвалюцыйны
 e. cycle цыкл эвалюцыі, э. цыкл
evolve разьвівацца, эвалюцыянаваць
exact дакладны, строгі
examine дасьледаваць, разглядаць, аглядаць
exceed пераўзыходзіць, перавышаць
exceedingly надзвычай, надта
 e. compact mass н. кампактная маса
excentric эксцэнтрычны
excess лішак
excessive празмерны, лішні
exchange абмен, замена; абменьваць, -цца
excitation узбуджэнне
excite узбуджаць
excited узбуджаны
 e. state y. стан
exclusion вылучэнне, вынятак
 e. principle прынцып вылучэння
 Pauli e. principle прынцып в. Паўлі
excursion зрух, адхіленне

exert уплываць, выклікаць, аказваць
to e. a force прыкладаць сілу

exhaust выпуск, адпампоўванне; выпускаць, адпампоўваць

exhibit праяўляць, паказваць, мець

exist існаваць, быць

existence існаванне

exit выхад /з праграмы/

exothermic экзатэрмічны
e. reaction э. рэакцыя

expand раскладаць у формулу, раскладаць у шэраг, пашырацца

expansion расклад у шэраг, пашырэнне, прастора, абсяг
e. of gases пашырэнне газаў
e. of liquids п. вадкасцяў
e. of solids п. цвёрдых целаў
e. rate хуткасць разьбягання /галактык/
e. of the Universe пашырэнне Сусвету

experience практыка, досвед, майстэрства

experiment дослед, эксперымент
particle-scattering e. д. па рассяянню часцінак

experimental доследны, эксперыментальны
e. data д. /э. дадзеныя
e. error эксперыментальная памылка, памылка эксперыменту

experimentation правядзенне доследаў/ эксперыментаў

experimenter эксперыментатар

explain тлумачыць, інтэрпрэтаваць

explainable вытлумачальны
to be e. тлумачыцца

explanation тлумачэнне

explicable вытлумачальны, тлумачальны

explode выбухнуць, узрываць, -цца

exploding які ўзрываецца, які выбухае
e. galaxy выбуховая галактыка

exploit скарыстоўваць, распрацоўваць, эксплуатаваць

exploration дасьледванне, выведка /выкапняў/

explore дасьледваць

explosion выбух

explosive выбуховы; выбухоўка
e. outburst выбуховы ўсплёск

explosively выбухападобна

exponent паказьнік ступені
fractional e. дробавы п.
integral e. цэлы п.
negative e. адмоўны п.
positive e. дадатны п.
zero r. нулявы п.

exponential экспаненцыйны, паказьнікавы

exponentially экспаненцыйна

expose экспанавать, ставіць пад уздзеянне

exposure вытрымка, экспазіцыя, абпрамяненне

express выражаць

expression выраз
fractional e. дробавы в.

extend пашыраць, павелічаць, -цца, падаўжаць, -цца

extended пашыраны, выцягнуты, павялічаны, працяглы
e. source працяглая крыніца /спрамянення/

extendible пашыральны, які магчыма пашыраць

extensible рассяжжны

extension падаўжэнне, выцягванне, рассяцягненне
thermal e. цеплавое п.
extent ступень, мера, велічыня
to some e. у пэўнай меры
exterior зьнешні, вонкавы
external зьнешні
extra дадатковы
e. force д. сіла
extraction здабыванне /*кораня*/, здабыча /*мінералаў*/
extragalactic пазагалактычны
extrapolate экстрапаляваць
extrapolation экстрапаляцыя
extraterrestrial паазямны
e. astronomy п. астраномія
extreme крайні, надзвычайны
the e.s к. складнікі прапорцыі
eyepiece акуляр

Ff

face вонкавая паверхня, прэдня частка; сутыкацца /з *праблемай*/
factor множнік, каэфіцыент, агент, фактар, парадак /*велічыні*/
by a f. of two на два п.
common f. агульны м.
highest common f. найбольшы агульны дзельнік
prime f. просты м.
factoring, factorization раскладанне на множнікі
factorize раскладаць на множнікі
fade згасаць, сыцірацца
fading згасанне, федынг
Fahrenheit scale шкала Фарэнгейта
faint слабы, цьмяны
fall спад, зніжэнне, аслабленне; падаць, зьніжацца, слабець
false умоўны /*пра колер*/, фальшывы
fan вентылятар
farad, faraday фарада
Faraday's law закон Фарадэя
far-infrared далёкі інфрачырвоны
f.-i. region д. i. абсяг
far-reaching далёкасяжны
fasten прымацоўваць, змацоўваць
fat тлушч; тлусты;
f.s тлушчы
fatty тлусты
f. acid т. кіслата
fault пашкоджанне, няспраўнасць, недахоп, памылка
fauna фаўна
favour спрыянне, карысць; спрыяць
feature асаблівасць, характэрная рыса, дэталі
feeble слабы
feedback зваротная сувязь
femto- фемта- /*прыстаўка, кратная 10^{-15}*
femtosecond фемтасекунда
fermentation ферментацыя
fermentative брузавальны, ферментатыўны
fermi фэрмі

fermion ферміон
ferrofluid фєраваджасьць
ferromagnet фєрамагніт
ferromagnetic фєрамагнітны
ferromagnetism фєрамагнетызм
ferrous жалєзісты
fertilizer угнаєнне
fiber нїтка, валасок, валакно
 f. bundle мотак валонаў, пучок в.
 optical f. аптычнае в.
 f. optics валаконная оптыка
 f. glass шкловалакно
field поле, прастора, поле дзейнасьці; палявы
 f. of view поле зроку
 electric f. электрычнае п.
 magnetic f. магнітнае п.
 f. strength напружанасьць п.
figure лічба; фігура
filament нїтка, валасок, валакно
filamentary валакністы, нїткападобны
 f. nebula в. туманнасьць
file напільнік, карткатэка, файл
filings пілаванне
 iron f. жалєзнае п.
fill напаяўняць, -цца, запаяўняць, -цца
film балона, плёнка, стужка, тонкі пласт
filter фільтр; фільтраваць, цадзіць
final канцоўны, канчатковы, завяршальны
find знаходзіць, вылічаць
finding знаходжанне, пошук
 f.s атрыманыя зьвесткі, дадзеныя
fine тонкі, дробны, дакладны, чысты
 f.-guidance system сістэма дакладнага навядзєння
 f. structure т. структура/ будова
fine-grain танказярністы
 f.-g. film т. фотастужка
finish канчаць, апрацаўваць, шліфаваць
finite канцоўны, абмежаваны
fire агонь, полымя; паліць, падпальваць
fireball балід, шаравая маланка, вогненны шар
fissile рашчапляльны
 f. material р. матэрыял
fission дзяленне, рашчапленне /атамнага ядра/
fit дакладна адпавядаць, прыладжваць, падганяць; прыдатны, прыстасаваны
flame полымя; палаць
flare полымя, пошуг, зьзянне; гарэць, успыхваць
 solar f. сонечны пошуг
flash бляск, пошуг; блішчэць
flashlamp лямпа- успышка
flask коўба
 Dewar f. пасудзіна Дзьюара
flat плоскі, пляскаты, роўны
 uniform f. surface п. паверхня
flavor водар, пах /і як адна з характарыстык кварка /
flax лён
flexible гнуткі, эластычны, мяккі
 f. cord г. шнур

flickering мігценне; дрыготкі
flint крэмень
float паплавок; плаваць, трымацца на паверхні
floppy disk гнуткі магнітны дыск, дыскета
flotation плаванне, плыўкасыць, флатацыя
flow выцяканне, плынь, пачыва; цячы
fluctuate вагацца, мяняцца, пульсавать
fluctuation флуктуацыя, ваганне, пульсаванне
 f. of intensity ф. інтэнсіўнасці
 f. of the quantum field ф. квантавага поля
fluid вадкасыць, газ; вадкі
 coolant f. астуджальная в.
fluor флюор; флюоравы
fluoresce сьвяціцца
fluorescence флюарэсцэнцыя
fluorescent флюарэсцэнтны
 f. screen ф. экран
fluorocarbon флюоракарбон, флюоравугаль
flux плынь
 f. density шчыльнасыць п.
 electron f. п. электронаў
 magnetic f. магнітная п.
fly лятаць; махаць
flyby пралёт паўз, праходжанне
flywheel махаць
foam пена; пеніцца
focal фокусны, факальны
 f. length фокусная даўжыня
 f. plane факальная плоскасць
focus фокус; факусаваць, збіраць у фокусе
 principal f. галоўны ф.
focuse факусаваць
focused сфакусаваны
focusing факусаванне
fog туман
foil фольга
 metallic f. металічная ф.
food страва, харчаванне, пажытак
foot нага, ножка, апора, аснова, фут
 1000-f. radio telescope 300метровы радыётэлеаскоп /Арэсіба, Пуэрта Рыка/
for бо, таму што, з прычыны, на працягу, замест, для
forbidden забаронены
 f. band з. палоса
 f. line з. лінія
 f. zone з. зона
 to be f. быць з., забараняцца
force сіла, намаганне; змушаць
 Lorentz f. лёрэнцава с.
 magnetising f. намагнічвальная с.
 strong nuclear f. моцная ядзерная с.
 van der Waals f. вандэрвальсава с.
 weak nuclear f. слабая ядзерная с.
forced вымушаны, штучны, узмоцнены
 f. oscillation в. ваганне
 f. vibration в. вібрацыя, в. вагальны рух
foreign чужы, чужародны
form форма, від, тып; надаваць форму, фармаваць

formation утварэнне, фармаванне
formula (pl **formulae**) формула
formalin фармалін
forward пярэдні
four-cycle чатырохтактавы
 f.-c. diesel ч. дызельны рухавік
fraction дроб, частка, фракцыя
 decimal f. дзесятковы д.
 improper f. няправільны д.
 proper f. правільны д.
fractional дробавы, фракцыйны
 f. charge д. зарад
 f. expression д. выраз
 f. number д. лік
fragment аскепак, фрагмент, кавалак, частка
fragmentation з/драбненне, крышэнне, фрагментацыя
fragmented раскрышаны, раздробнены
 to be f. крышыцца, драбніцца
frame рама, рамка, корпус, рамкавая антэна
 f. of reference сістэма адліку
Fraunhofer: F. diffraction Фраўнгоферава дыфракцыя
 F. lines Ф. лініі
free вольны, незаняты, незвязаны; вызваляць, адчыняць
 f. electron вольны электрон
 f. radical в. радыкал
freely вольна, свабодна
freeze замярзаць, замарожваць, умарожваць
freezing замярзанне, застыванне
 f. point пункт замярзання
frequency часьціня; часьцінёвы
 f. modulation часьцінёвая мадуляцыя
 Larmor f. лярмарава часьціня
frequent часты
friction церце, сіла церця
 dynamic f. дынамічнае ц.
 sliding f. церце сьлізганьня
 static f. статычнае ц., ц. спакою
frictional церцевы, фрыкцыйны
 f. force сіла церця
frictionless без церця, вольны ад церця
frigid халодны
fringe край, бераг, роскід
 interference f. інтэрфэрэнцыйная палоса
front фронт, перад; пярэдні, лабавы
 shock f. ударны ф. /хвалі/
frozen замерзлы, замарожаны
 f. gases замерзлыя газы
fruitful плённы
frustum сечаная паралельнымі плоскасцямі частка фігуры
 f. of cone сечаны конус
 f. of pyramid с. піраміда
fuel паліва; паліўны
 f. cell паліўны элемент
fulcrum пункт апоры, вось, шарнір, цэнтр авароту
full поўны
fully цалкам, цалкавіта
function функцыя, прызначэнне, дзеянне; дзейнічаць, функцыяваць

wave f. хвалева ф.
 work f. работа выхаду /електрона/
functional функцыянальны
 f. group ф. група
fundamental грунтоўны
 f. unit г. адзінка
funnel лейка
furnace печ, горн
 induction f. індукцыйная п.
fuse растапляльны засьцерагальнік; тапіць
 the f. blows засьцерагальнік перагарэў
fusion растоп, растапленне, зьліццё, сінтэз /ядраў/
 f. reaction рэакцыя ядравага сінтэзу

Gg

gain прыбытак, выгода, узмацненне, каэфіцыент узмацнення; узмацняцца, набываць, дасягаць
 to g. speed набіраць хуткасць
galactic галактычны
 g. cluster г. збор, збор галактык
 g. year г. год
galaxy галактыка; G. Галактыка, Малочны/ Млечны Шлях/ Птушыная Дарога
 elliptical g. эліптычная г.
 irregular g. няправільная г.
 radio g. радыёг.
 spiral g. спіральная г.
 spiral-arm g. г. з спіральнымі рукавамі
galena алавяны бляск, галеніт
galvanizing гальванізацыя, гальванастэгія
galvanometer гальванометр
gamma гама
 g. rays г.-прамяні
 γ- radiation г.-радыяцыя
gap празор, прамежак, шчыліна, пропуск, інтэрвал
gas газ ; газавы
 g. chromatography газавая хроматаграфія
 g. constant г. канстанта
 actual g. рэальны газ
 compressed g. сціснуты г.
 liquefaction of g.es звадкаванне г.аў
 liquefied g. звадкаваны г.
gaseous газавы, газападобны
 g. nebula г. туманнасьць
gassy газавы, газападобны
gauge калібр, эталон, мера, маштаб, мерная прылада; калібравальны
 g. field калібравальнае поле
 g.-field theory тэорыя к. поля
 g. theory к. тэорыя
 pressure g. манометр
gauss гаўс
gauze сетка
Gay-Lussac's law закон Гей-Люсака
gel жэль
gene ген; генавы
generate генераваць, узбуджаць, спараджаць, утвараць
generation генерацыя, генераванне, стварэнне, пакаленне

generator генератор, крыніца энергіі
 direct- current g. г. сталага току

geometric геаметрычны
 g. progression г. прагрэсія

geometric геаметрычны

geometrically геаметрычна

geometry геаметрыя
 analitic g. аналітычная г.
 differential g. дыферэнцыйная г.

geostationary геастацыянарны
 g. orbit г. арбіта

gant гігант; гіганці
 g. star зорка-гігант

give даваць
 to g. off, to g. out выдзяляць, вылучаць, выпрамяняць
 to g. rise to даваць пачатак, выклікаць, нараджаць

given дадзены

glass шкло; шкляны
 magnifying g. павелічальнае шкло
 silica g. сілікатнае ш.
 clock g. гадзіннікавае ш.

glasses акуляры
 safety g. ахоўныя а.

glassfiber шкловалакно; шкловалаконны

global глабальны
 g. warming г. пацяпленне

globe шар, зямны шар

globular шарападобны, сферычны, шаравы
 g. cluster шаравы збор /зоркавы/
 g. star cluster ш. зоркавы збор

glow напал, сьвячэнне; напальвацца, сьвяціцца

gluon глюон

glycol гліколь, двухатамавы спірт

gold золата; залаты

golden залаты
 g. section з. сечыва

gradient градыент, нахіл

gradual паступовы, паслядоўны

gradually паступова, паслядоўна

gramme грам

granular зярністы, грануляваны

granulated раздробнены, зярністы, грануляваны

granule зерне, гранула

graph графік, дыяграма, крывая; g.= curve
 pie g. кругавая д.

graphic, graphical графічны
 g. solution г. разьвязанне

graphically графічна
 to display g. паказваць г., адлюстроўваць г.

graphite графіт; графітны

grating крата
 diffraction g. дыфракцыйная к.

gravel жвір

gravitation гравітацыя, сіла цяжару, прыцяжэнне

gravitational гравітацыйны
 g. attraction г. прыцяжэнне
 g. collapse г. калапс

g. constant г. канстанта
 g. effect г. эффект, г. узьдзеянне
 g. field г. поле
 g. forces г. сілы
 g. laws законы гравітацыі
 g. lens гравітацыйная лінза
 g.-lens effect эффект г. лінзы
 g. mass г. маса
 g. radiation г. выпрамяненне
 g. red shift г. чырвоны зрух
 g. theory тэорыя гравітацыі
 g. waves гравітацыйныя хвалі
graviton гравітон /квант гравітацыі/
gravity цяжар, сіла цяжару, вага, паскарэнне сілы цяжару
 acceleration due to g. паскарэнне сілы цяжару
 centre of g. цэнтр цяжару
 specific g. = relative g. удзельная вага
grazing сьлізготны
 g. optics с. оптыка
 g. reflections с. адбіццё
great вялікі, моцны
 is greater than... болей/ больш за...
green зялёны
greenhouse парнік; парніковы
 g. effect парніковы эффект
grid сетка, крата
groove паз, прарэз, канаўка
ground зямля, глеба, зазямленне; наземны; зазямляць
 g. state асноўны стан
 g. station наземная станцыя
ground-based наземны, наземнага базавання
 g.-b. telescope н. тэлескоп
grounded заземлены; заснаваны
group група, клас, радыкал; групавы; групаваць
 g. velocity групавая хуткасць
 the Local G. Мясцовая група /галактык/
grow расьці, павелічацца
growth рост, павелічэнне
gypsum гіпс; гіпсавы
gyrate аварачацца, рухацца па спіралі
gyration аварот
gyroscope гіраскоп
gyroscopic гіраскапічны

Hh

H I region абсяг H I /абсяг нейтральнага вадароду ў міжзоркавай прасторы/
H II region абсяг H II /абсяг іанізаванага вадароду ў міжзоркавай прасторы/
hadron адрон; адроны
 h. era адронавая эра /стадыя разьвіцця Сусвету/
half (pl **halves**) палова, палавіна
half-life перыяд паўраспаду, паўраспад
half-integer паўцэлы /сьпін, дапр./
halide галоіднае злучэнне, галоідны
halo гало

halogen галаген
halves (sg **half**) палавінкі
hammer молат, малаточак; біць
hand рука, стрэлка /прылады/
hand-held кішэнны
 h.-h. computer к. кампутар
handle ручка, тронка; кіраваць, маніпуляваць, апераваць, абыходзіцца
hard цвёрды, моцны, цяжкі
hardening зацвярдзенне, павелічэнне трываласці
hardness цвёрдасць, трываласць, жорсткасць
 h. of water ж. вады
hardware апаратура, тэхнічныя сродкі
harmful шкодны
harmless бяскрыўдны
harmonic гармоніка; гарманічны
 h. motion гарманічны рух
 h. progression г. прагрэсія
harmony гармонія
head галава, пярэдня частка, галоўка, плешка, кіраўнік; галоўны; кіраваць, узначальваць
 h. of a comet галава каметы
head on лабавы, франтальны; галавою, пярэдняю часткаю
 h. on collision л. сутыкненне
heat цяпло, цеплыня; цеплавы; награваль, напальваць
 h. capacity цеплаёмкасць
 h. energy цеплавая энергія
 h. exchange цеплаабмен
 h. of combustion цеплыня згарання
 latent h. схаваная/ латэнтная ц.
 specific latent h. удзельная латэнтная ц.
heated нагрэты, напалены
heater награвальнік
heavens неба, нябёсы
height вышыня, найвышэйшы пункт, максімум
helical спіральны, шрубавы
 h. spring с. спружына
heliocentric геліяцэнтрычны, геліяцэнтравы
helium гелій; гелевы
hemisphere паўшар'е, паўсфера
hemispherical паўсферычны, датычны паўшар'я
henry генры
hermetic герметычны
hertz герц
heterogeneous гетэрагенны, разнамасны, неаднародны
hexahedron гексаэдр, шасціграннік
hexagon шасьцівугольнік, шасьцікутнік
hexagonal шасьцівугольны
hidden схаваны
 h. mass с. маса /рэчыва Сусьвету/
hierarchy іерархія
high высокі, моцны
 h. frequency в. часьціня
 h. tension в. напруга
high-altitude вышынны
 h.-a. balloon в. шар, в. аэростат
high-energy высокаэнергетычны
 h.-e. electrons в. электроны
high-temperature высокатэмпературны

h.-t. semiconductor в. паўправаднік
hold трымаць, вытрымліваць, мець, валодаць, меркаваць
 to h. true for заставацца справядлівым для
hole адтуліна, дзірка; сьвідраваць, рабіць дзірку
 black h. чорная дзірка /касмалагічны аб'ект/
hollow пустата, поласьць, упадзіна; пусты, пустацелы
hologram галаграма
holographic галаграфічны
holography галаграфія
homogeneity гамагеннасьць, аднароднасьць
homogeneous гамагенны, аднародны
homologous гамалагічны, адпаведны
 h. series г. шэраг
horizon гарызонт
 event h. г. падзей
horizontal гарызантальны
horsepower конская сіла
horseshoe падкова; падковападобны
 h. magnet падковападобны магніт
hot гарачы, высокарадыёактыўны
hour гадзіна; гадзінны
 h. angle гадзінны вугал
housing памяшканне, будынак, скрынка, корпус
hovercraft судна на паветранай падушцы
humidity вільготнасьць
humified намочаны
humify мачыць, увільгатняць
hundred сто, сотня
Huygens' principle of superposition гюйгенсаў прынцып суперпазіцыі
hydrate гідрат
hydrated гідратаваны, гідратны
hydration гідратацыя
hydraulic гідраўлічны
 h. pressure г. ціск
hydraulics гідраўліка
hydrocarbon вуглевадарод
hydrochloric хлёрвадародны
 h. acid саляная кіслата
hydrochlorite гідрахлярыт
hydrogen вадарод; вадародны
 h. bond вадародная сувязь
 h. chloride хлярыд вадароду /газ HCl/
 h. peroxide перакіс в.
hydrogenation гідраванне
hydrolysis гідроліз
hydrometer арэаметр
hydrophilic гідрафільны
hydrophobic гідрафобны
hydrostatic гідрастатычны
hydrostatics гідрастатыка
hydroxide гідраксід
hydroxyl гідраксіл, гідраксілавая група
 h. group гідраксілавая група
hygroscopic гіграскапічны
hyperbola гіпербала
hyperboloid гіпербалоід
hyperboloidal гіпербалоідны

h. reflecting surface г. адлюстравальная паверхня
 h. surface г. паверхня
hypercharge гіперзаряд
 electroweak h. электраслабы г.
hyperfine звыштонкі
 h. structure з. структура/будова
hyperon гіперон
hypersensitive звышадчувальны
hypersonic гіпергукавы
hypochlorous гіпахлорны
hypotenuse гіпатэнуза
hypothesis гіпотэза
hypothetical гіпатэтычны, уяўны

Ii

ice лёд
 water i. водны л.
icosahedron ікасаэдр, дваццаціграннік
icy ледзяны, халодны
 i. nucleus лёдавае/ледзяное ядро /*каметы і пад.*/
idea думка, ідэя, уяўленне
 fundamental i. грунтоўная i.
ideal ідэальны
 i. gas = perfect gas i. газ
idealized тэарэтычны, ідэалізаваны
 i. mathematical model i. матэматычная мадэль
identical тоесны, аднолькавы, ідэнтычны
 i. equation = identity тоеснасьць
identification распазнаванне, вызначэнне, абазначэнне
identify распазнаваць, ідэнтыфікаваць
identity тоеснасьць
ignite запальваць, загарацца
 to i. hydrogen запальваць вадарод /*для ініцыяцыі тэрмаядравай рэакцыі*/
ignition запальванне, загаранне
ignore не зважаць, не браць пад увагу
illuminance асьветленасьць
illuminate асьвятляць, прасьвятляць
illuminated асьветлены
 i. object а. прадмет
image выява, відарыс, адлюстраванне
imaginary уяўны
 i. number у. лік
imaging стварэнне выявы, адлюстраванне
 ultrasonic i. ультрагукавая выява
imbalance няўстойлівасьць, дысбаланс
imitation імітацыя, падробка
immerse апускаць у вадкасьць, акунаць
immersed апушчаны ў вадкасьць, акунуты
immersion апушчэнне ў вадкасьць, імерсія
immiscible які не змешваецца, незмешальны
immobile нерухомы
immobility нерухомасьць
immunology імуналогія
impact удар, штуршок, імпульс, сутыкненне, узьдзеянне; біць, сутыкацца

impair няцотны лік; няцотны, няпарны
impart надаваць, перадаваць
 i. energy н. энергію
impedance поўны супор, імпэданс
impel прыводзіць у рух, змушаць
impenetrable непранікальны, непраходны, непрабівальны
imperfect недасканалы, дэфектны
imperfection недасканаласьць, недахоп, дэфект
impervious непранікальны, недасяжны
implantation укараненне, ужыўленне, імплантацыя
implode правальвацца ўнутр, выбухаць унутр
implosion выбух скіраваны ўнутр, імплозія
impose ускладаць, навязваць
 to i. a load даваць нагрузку, нагружаць
imprecise недакладны
improve паляпшаць, -цца, дасканаліць, -цца
impulse імпульс, штуршок
 i. of force i. сілы
impure нячысты, засьмечаны, з дамешкам
impurity бруд, дамешак; i.ties дамешкі
inaccurate недакладны
inactive неактыўны, інертны
incalculable незлічоны
incandescent напалены, распалены
 i. lamp лямпа напальвання
incidence падзенне, нахіл
 angle of i. вугал п.
incident спадальны
 i. ray с. прамень
incipient пачатковы, які ўзнікае
inclination нахіл, адхіленне
indine схіл, нахіл; нахіляць
inclined нахілены, пахілы
 i. plane п. плоскасць
include утрымліваць у сабе, уключаць
incoming уваходны
 i. beam у. прамень, прамень, які ўваходзіць
 i. light сьвятло, якое падае
incompressibility несьціскальнасьць
incompressible несьціскальны
increase рост, павелічэнне; узрастаць, павелічацца
increment узрастанне, павелічэнне, прырост, дыферэнцыял
independent незалежны, асобны, паасобны
 i. variable н. пераменная
indestructable неразбуральны
indeterminacy невызначальнасьць
 i. principle прынцып н.
index паказнік ступені, каэфіцыент, індэкс
 i. of the root п. с. кораня
 refractive i. паказнік пераламлення
indicate паказваць, пазначаць
indication паказванне, пазначэнне, індывідуальнасьць, адзік /прылады/
indicator індывідуальнасьць, паказальнік, лічыльнік
indirect ускосны, непрамы
indiscriminate хаатычны, бязладны
indiscriminately хаатычна, бязладна
indium інд; індавы

individual асобны, адзінкавы, індывідуальны
 i. atom асобны атам

indivisible непадзельны, які не дзеліцца без астачы

induce наводзіць, выклікаць, індукаваць

induced наведзены, індукаваны
 i. emission н. эмісія
 i. radioactivity н. радыёактыўнасьць

inductance індуктыўнасьць, самаіндукцыя, шпуля індуктыўнасьці

induction індукцыя
 i. coil індукцыйная шпуля, індуктар, шпуля запальвання /рухавіка/

inductor шпуля індуктыўнасьці, індуктар

inductive індуктыўны
 i. reactance і. супор

industry прамысловасьць

inelastic неэластычны, няпругкі
 i. collision няпругкае сутыкненне

inequalities няроўнасьці

inert інертны
 i. gas і. газ

inertia інерцыя, сіла інерцыі

inertial інерцыйны
 i. frame of reference, i. reference system і. сістэма адліку
 i. mass і. маса

inexact недакладны

infall падзенне

inferior ніжэйшы, горшы, нутраны /пра планету/
 i. planet нутраная планета

infinite бясконцасьць, бясконцавая прастора; бясконцавы

infinitesimal бясконца малая велічыня; бясконца малы

infinity бясконцасьць
 at i. у бясконцасьці

inflate напампоўваць, надзімаць, напаўняць

inflection выгін, згінанне, адхіленне /прамяня/, перагін
 point of i. пункт п.

influence уплыў, узьдзеянне, дзеянне; уплываць

information інфармацыя, дадзеныя, звесткі
 to process the i. апрацоўваць і.

infrared, infra red, infra-red інфрачырвоны

infrequent нячасты, рэдкі

infrequently рэдка, нячаста

ingredient складнік, інгрыдыент

inhibit затрымліваць, стрымліваць, падаўляць

inhibitor запавольнік, інгібітар

inhomogeneity неаднароднасьць, разнамаснасьць

inhomogeneous неаднародны, разнамасны

initial пачатковы, першапачатковы, зыходны
 i. velocity пачатковая хуткасьць

initiate пачынаць, выклікаць

inject упырскваць, упускаць

inner нутраны

innermost найглыбейшы, самы нутраны

inodorous без паху, няпахкі

inorganic неарганічны
 i. chemistry н. хімія

input увод, падвод; падведзены, затрачаны
 work i. з. работа

insert укладка, устаўка; устаўляць, уводзіць, падстаўляць

inside унутры
insoluble нераспушчальны, невырашальны
instability няўстойлівасьць, нестабільнасьць
install устаіць, усталяваць
installation усталяванне, уладжанне, абсталяванне, інсталяцыя
instantaneous імгненны, вокаімгненны
 i. velocity i. хуткасьць
instantaneously імгненна, вокаімгненна
instead замест, узамен
instrument прылада, прыстасаванне
 i. panel шчыт/панэль прыладаў, пульт кіравання
insulate ізаляваць, разьядноўваць
insulated from ізаляваны ад
insulation ізаляцыя
insulator ізалятар
integer цэлы лік
integral інтэграл; інтэгральны
 i. calculus інтэгральнае вылічэнне
intense моцны, напружаны, інтэнсіўны
intensity інтэнсіўнасьць, сіла, напружанасьць
 i. of radiation i. радыяцыі
 peak i. пікавая i.
intensive інтэнсіўны, напружаны
interact with узаемадзейнічаць з
interaction узаемадзеянне
 strong i. моцнае у.
 weak i. слабае у.
interatomic унутрыатамны
intercept перапыняць, выключаць, перахапіць
interconversion узаемны перавод /пералік лікаў аднае сістэмы у іншую
interface паверхня падзелу, узаемадзеянне, інтэрфэйс
interfere перашкаджаць, ствараць перашкоды, узаемадзейнічаць, інтэрфераваць
interference інтэрферэнцыя, узаемаўплыў, перашкоды; інтэрферэнцыйны
 i. fringe палоса інтэрферэнцыі
interferometer інтэрферометр
interferometry інтэрфераметрыя
 very long baseline i. i. на звышдоўгай базе
intergalactic міжгалактычны
 i. medium м. асяроддзе
 i. wind м. вецер
integrated інтэграваны
 i. circuit інтэгральная схема
interior нутро; нутраны
intermediate прамежжавы
 i. vector boson, (W boson) п. вектарны бозон, W-бозон
intermittent скачкападобны, перарывісты, перамежны
internal нутраны
 i. -combustion engine рухавік нутранага/нутранага спальвання
 i. resistance н. супор
Internet /скарот ад **international network**/ Інтэрнэт /сусьветная кампутарная сетка/
interplanetary міжпланетны
interpolate інтэрпаляваць
interpretation інтэрпрэтацыя, вытлумачэнне
interrupt перапыняць, перашкаджаць
intersect перасякаць, -цца, перакрываць, -цца, скрыжоўваць, -цца
intersection перасячэнне, скрыжаванне
interstellar міжзоркавы

- i. dust м. пыл
- i. gas м. газ
- i. medium м. асяроддзе
- i. space м. прастора
- interval** прамежак, адлегласць, інтэрвал, паўза
- intrinsic** нутраны, істотны, уласны
- i. conduction нутраная/уласная праводнасць
- i. energy н. энергія
- i. semiconductor уласны /бездамешкавы паўправяднік
- introduce** уводзіць, уносіць
- invariant** інварыянт
- remain i. застацца нязменным
- inverse** адваротны, зваротны, супрацьлеглы
- i. centimeter = cm-1 а. сантыметр
- i. process з. працэс
- inversely** адваротна, адваротна прапарцыянальна
- i. proportional а. прапарцыянальны
- inversion** інверсія, пераварочванне
- lateral i. гарызантальнае п. выявы /як у люстэрку, дзе правае робіцца левым/
- invert** перавярнаць, перакуляць
- inverted** перавернуты, перакулены, зваротны
- i. image перавернуты/ перакулены відарыс/ выява
- investigate** вывучаць, даследаваць
- investigation** даследаванне
- invisible** нябачны
- in vitro** ін вітро, у прабірцы, у лабараторных умовах
- in vivo** ін віво, у дзеянні, у рэальных умовах
- involution** ступеняванне, падвышэнне да ступені
- inward** нутраны; унутр
- i. collapse н. калапс
- i. pressure н. ціск
- ion** іён; іённы
- i. bombardement іённае бамбардаванне, бамбардаванне іёнамі
- i. exchange іённы абмен
- ionic** іённы
- i. bonds і. сувязі
- i. equation і. раўнанне
- ionization** іянізацыя
- ionize** іянізаваць
- ionized** іянізаваны
- i. gas і. газ
- ionizing** іянізавальны, іянізацыйны
- i. radiation і. выпрамяненне
- ionosphere** іянасфера
- ionospheric** іянасферны
- iron** жалеза /жалеза; жалезны/ жалезны
- i. age жалезны век
- irradiate** спрамяняць, выпрамяняць
- irradiated** апрамянены
- irradiation** апрамяненне, прамяняванне, ірадыяцыя
- irrational** ірацыянальны, нерацыянальны
- i. number і. лік
- irregular** няправільны, нераўнамерны, няроўны
- i. galaxy няправільная галактыка
- irregularity** няправільнасць, няроўнасць, нераўнамернасць
- irrelevant** неістотны, не датычны справы
- irreversibility** неабарачальнасць

irreversible неабарачальны
isolate ізаляваць, аддзяляць, адключаць
isolated асобны, ізаляваны
isolation ізаляцыя, аддзяленне, вылучэнне /з сумесі/
isomer ізамер
isomorphic, isomorphous ізаморфавы
isosceles раўнаплечны
 i. triangle p. трохвугольнік/ трохкутнік
isospin = isotopic spin ізаспін
isothermal ізатэрмічны
isotope ізатоп
isotopic ізатопны
 i. weight i. вага
isotropic ізатропны
 i. 3K radiation i. трохградуснае выпрамяненне /фонавае/
isotropy ізатрапія

Jj

jackscrow шрубавы дамкрат
jet струмень, факел; рэактыўны /пра рухавік/
 j. engine p. рухавік
 j. propulsion p. рух
 a j. of matter c. рэчыва
 cosmic j. касмічны с.
join злучаць, звязваць, суставляць
joint злучэнне, сувязь, шво; агульны, аб'яднаны
joule джоўл
joulemeter джоўлметр
Jovian юпітэрыянскі
Julian юліянскі
 J. date ю. дата
junction вузел, злучэнне, скрыжаванне /шляхоў/

Kk

kaon каон, К-мезон
keep трымаць, захоўваць, падтрымліваць
Kelvin шкала абсалютнай тэмпературы
 K. effect паверхневы эфект, скін-эфект
key ключ, клавіша, пераключальнік, код; ключавы
keyboard клавіатура
kilo- кіла- /прыстаўка, кратная 10 ў 3 ступені/
kilogramm кілаграм
kilohertz кілагерц
kilometer кіламетр
kilowatt кілават
kinematics кінематыка
kinetic кінетычны
 k. energy к. энергія
kinetics дынаміка, кінетыка
kingdom царства, сьвет
 animal k. ц. жывёл, фаўна
 plant k. ц. раслін, флора
Kirchhoff's law закон Кірхгофа

knob ручка, кнопка
know умець, ведаць
knowledge веда, дасьведчанасьць
known вядомы, знаны
krypton крыптон; крыптонавы

Ll

label этыкетка, налепка, пазначаны атам
laboratory лабалаторыя
lack of патрэба, адсутнасьць, недахоп
lactose лактоза
laevorotatory левааравачальны
lag адставанне, спазьненне, зрух фаз; адставаць, спазьняцца
 to l. behind адставаць, спазьняцца
lamp лямпа
 incandescent l. л. напальвання
lanthanide лантаніды
laptop партатыўны
 l. computer п. кампутар
large-scale буйны, шырокамаштабны
Larmor frequency лярморава часціня
laser лазер
 helium-neon l. гель-нэонавы л.
latent схаваны, латэнтны, няяўны
 l. heat с. цеплыня
lateral бакавы, папярочны, пабочны, другасны
latitude шырыня /*геаграфічная*/ *геаграфічная*
lattice крата, сетка
 cristal / cristalline l. крышталічная к.
 semiconductor l. к. паўправадніка
Laue x-ray photograph ляўэграма /*ронтгенаўскі здымак крышталю ці іншага рэчыва*/ *ронтгенаўскі здымак крышталю ці іншага рэчыва*
launch кідаць, шпурляць, запускаяць, пачынаць, пускаць у ход
law закон, правіла
 l. of constant composition з. нязьменнасьці складу
 conservation l.s з.ы захаваньня
 Newtonian's l.s of motion ньютанавы з.ы руху
lay пласт; класьці, пракладаць
layer пласт
 l.s of atmosphere п.ы атмасфэры
 non-conducting l. неправодны п.
lead I волава; алавяны
 l. oxide аксід в.
lead II праваднік, провад; праводзіць, выводзіць
leak печа, працёк; працякаць, прасочвацца
leap скачок; скакаць
Ledanche cell элемент Лекланшэ
led праведзены, скіраваны
left левы бок; левы
length даўжыня, адлегласьць, працягласьць
lengthen падаўжаць, -цца, расьцягваць, -цца
lens лінза, лупа
 converging l. зьбіральная л.
 corrector l. карэкцыйны пласток /у сістэме Шміта, дапр./
 diverging l. расьсейвальная л.
 gravitational l. гравітацыйная л.

Lenz's law закон Ленца
lepton лептон; лептонны
less меней, менш
 is l. than меней/ менш за
level узровень, ватэрпас; гарызантальны; выраўноўваць
 energy l. энергетычны ў.
 ground l. асноўны ў.
lever вагар, плячо вагара, ручка, дзяржанне, тумблер
levitation усплыванне
Leyden jar лейдэнскі слоік
liberation вызваленне, вылучэнне
life жыццё, даўгавечнасьць, тэрмін службы
lifespan, life span працягласьць жыцця
lifetime час жыцця, тэрмін службы, працягласьць
lift падняцце, уздым, уздымная сіла, ліфт; падымаць
light I сьвятло, агонь, лампа; сьвяціць, асьвятляць, запальваць; сьветлавы
 l. year сьветлавы год /адлегласьць/
 reflected l. адбітае сьвятло
 refracted l. пераломленае с.
 speed of l. хуткасьць с.
light II лёгка, аблегчаны, парожні, без нагрузкі
light-hour сьветлавая гадзіна /адлегласьць/
light-minute сьветлавая хвіліна /адлегласьць/
light-quantum (pl **light-quanta**) сьветлавы квант
light-second сьветлавая секунда /адлегласьць /
light-year (pl **light-years**) сьветлавы год /адлегласьць/
like падобны, аднолькавы, роўны; як, падобна
 l. signs а. знакі
likelihood праўдападобнасьць, верагоднасьць
lime вапна; вапнавы
 l. water, limewater вапная вада
limestone вапняк
limit ліміт, мяжа; абмяжоўваць
 Roche l. л. Роша
 the lower l. = subscript падрадкавы індэкс, ніжняя м.
 the upper l. = superscript верхні індэкс, верхняя м.
line лінія, рыса, радок, мяжа, прамая; лінейны
 l.s of force лінія сілаў
 l. spectrum лінейны спектр
 absorption l. лінія паглынання
 electric l. электрычная л.
 emission l. эмісійная л.
 dotted l. пункцірная л.
 magnetic l. магнітная л.
linear лінейны, падоўжны
 l. expansion л. пашырэнне
 l. molecule л. малекула
linearly лінейна
 to increase l. узрастаць л.
link сувязь, спалучэнне, шчапленне, звяно; злучаць, звязваць
liquefaction звадкаванне, растапленне
 l. of gases з. газаў
liquefied звадкаваны, растоплены
 l. gas з. газ
liquefy звадкоўваць, вадкаваць
liquid вадкасьць; вадкі
litre літр

litmus лакмус

live жывы, дзейны, хуткі, зараджаны, пад напругай

living жывы

l. thing ж. істота, усё жывое

load груз, нагрузка, зарад; нагружаць, грузіць, зараджаць

local мясцовы, лакальны

l. group мясцовая група /*галактык*/

locate вызначаць месца, знаходзіць, размяшчаць

location знаходжанне, размяшчэнне

locus (pl **loci**) месца размяшчэння, траекторыя, геаметрычнае месца пунктаў

logarithm лагарытм

logarithmic лагарытмічны

on a l. scale у л. маштабе

lone непадзельны

l. pair of electrons н. пара электронаў

long доўгі, працяглы

longitude даўжыня /*геаграфічная*/

longitudinal падоўжны

longitudinally уздоўж, падоўжна

long-lived доўгажыццёвы, з падоўжаным тэрмінам службы

long-period доўгапэрыядычны

l.-p. variable д. пераменная /*зорка*/

long-ranged далёкасяжны, з вялікім радыусам дзеяння

l.-g. goal д. мэта

loop пятля, віток

magnetic l. магнітная п.

loose вольны, незамацаваны, здымны, устаўны

loosly нетрывала, няшчыльна, слаба

loss страда, страты, шкода

lossless бясьстратны, без страт

l. power transmission б. перадача энергіі

loud гучны

loudness гучнасьць

loudspeaker галоснік, дынамік

low нізкі, нязначны, недастатковы

l. frequency нізкая частаціна

l. temperature н. тэмпература

l. tension н. напруга

low-temperature нізкатэмпературны

l.-t. physics фізіка нізкіх тэмператур

lubricant змазка, змазкавае рэчыва

lubricate мазаць, змазваць

lumen люмен

luminescence люмінісцэнцыя

luminosity зыркасьць, сьвятлівасьць

absolute l. абсалютная з./с.

luminous светлы, зіхоткі, ясны, зыркi, які сьвеціцца

massive l. star масіўная з. зорка

lump камяк, кавалак

lumpy камякаваты, касмыкаваты

l. structure к. структура

lunar месяцовы

l. tables м. табліцы

lunation сiнадычны месяц, месяцовы месяц

lux люкс

lymph лімфа; лімфавы

l. channel лімфавы праток

lymphocytes лімфациты
lymphoid лімфоїдны, лімфападобны

Mm

Mach number лік Маха
machine машына, станок, механізм, прылада
macromolecule макрамалекула
Magellanic Clouds Магеланавы Воблакі / *вялікае і малое, блізкія да нашай галактыкі*/
magnet магніт
 bar m. шпеневы м.
 horseshoe m. падковападобны м.
 permanent m. сталы м.
magnetic магнітны
 m. field м. поле
 m. flux м. плынь
 m. lines of force м. сілавых ліній
 m. moment м. момант
 m. needle м. іголка
 m. permeability м. пранікальнасць
 m. storm м. бура
magnetise намагнічваць
magnetised намагнічаны
magnetising намагнічвальны
 m. force н. сіла
magnetism магнетызм
magnetisation, magnetization намагнічванне, намагнічанасць
magnetise, magnetize намагнічваць
magnetised, magnetized намагнічаны
magnetosphere магнітасфера
magnetostriktion магнітастрыкцыя
magnetron магнетрон
magnification павелічэнне, узмацненне
 linear m. лінейнае п.
magnified павялічаны
magnify павялічаць, узмацняць
magnitude велічыня, памер, модуль
main магістраль, сетка /*электрычная і пад.*/; галоўны, асноўны, магістральны
 m. sequence г. паслядоўнасць /*зорак на дыяграме Герцыпрунга-Расела*/
maintain абслугоўваць, падтрымліваць, рамантаваць, утрымліваць
maintenance абслугоўванне, догляд
major галоўны, асноўны, вялікі
malleability коўкасць, глейкасць
malleable коўкі, глейкі
manometer манаметр
mantissa мантыса
manufacture вытворчасць, выраб; вырабляць, выпускаць
margin палоса, край, ліміт, мяжа, запас /*трываласці*/
marginal бакавы, крайні, маргінальны
marine марскі, суднавы
 m. life м. фаўна і флора
mark знак, адзнака, штамп; адзначаць, пазначаць
mascon = mass concentration маскон /*лакальная канцэнтрацыя масы на Месяцы*/
maser мазер, мікрахвалевы квантавы генератар
mass маса; масавы
 m. defect дэфект масы

m. distribution размеркаванне м.
 m. number масавы лік
 m. spectrometer мас-спектраметр
 missing m. зніклая маса
 rest m. м. спакою
massive масіўны
 m. luminous star м. зырка зорка
massless безмасавы
 m. particle б. часцінка
material матэрыял, рэчыва; матэрыял, рэчыва, фізічны
mathematical матэматычны
 m. model м. мадэль
mathematician матэматык
mathematics матэматыка
matrix (pl **matrices**) матрыца; матрыцавы
 m. theory матрыцавая тэорыя
matter рэчыва, матэрыя, прадмет, пытанне; мець значэнне, быць істотным
 cold dark m. халоднае цёмнае р.
 hot dark m. гарачае цёмнае р.
maxima максімум /*функцыі*/
maximize даводзіць да максімуму
maximum максімум, максімальнае значэнне; максімальны
Maxwell's distribution law закон размеркавання Максўэла
mean сярэдняя велічыня, сярэдняе значэнне; сярэдні
 m. life сярэдняя працягласць жыцця
 m. solar day с. сонечныя суткі
meaning значэнне, сэнс; значны, які значыць
means спосаб, сродак;
 the m. сродкі
measure мера, маштаб, дзельнік; мераць
measurement меранне, замер, сістэма мераў
 m. accuracy дакладнасць м.
measurer мерная прылада, мернік
 electronic distance m. электронны далямер
mechanical механічны
mechanics механіка
 celestial m. нябесная м.
 quantum m. квантавая м.
mechanism механізм, уладжанне, прылада
medical медычны, лекавы
medium (pl **media**) сярэдні лік, асяроддзе, рэчыва, сродак, спосаб; сярэдні
meet пункт перасячэння; задавальняць, забяспечваць, сустракаць
mega- мега- /*прыстаўка, кратная 10 ў 6 ступені*/
melt растоп; растапляць, тапіць, раставаць
melting растоп, растапленне, раставанне; растапляльны
 m. point пункт растаплення, пункт раставання
member частка, дэталі, элемент, складнік /у раўнанні/
membrane мембрана, дыяфрагма, абалонка
memory памяць
meniscus меніск
menu меню
mercury іртуць; іртутны
 m. barometer іртутны бараметр
meridian мерыдыян; мерыдыяны
meson мезон; мезонны
message паведамленне
messenger пераношчык

metabolism метабалізм, абмен рэчываў
metal метал; металічны
 transition m.s пераходныя м.ы
metallic металічны
metalloid неметал, металоід
metastable метастабільны, няўстойлівы
 m. state м. /н. стан
meteor=shooting star метэор; метэорны
 m. shower м. лівень
meteoric метэорны
meteorite метэарыт
meteoroid метэорнае цела
meter мернік, мерная прылада, лічыльнік, метр /на арфаграфіі ЗША/
methane метан
methanol метанол, метылавы спірт
method метада, спосаб, чын, парадак
 m. of least squares м. найменшых квадратаў
 conventional m. звычайны м./с.
Mhz мегагерцы, /мільён герцаў/
mica лышчак
micro- мікра- /прыстаўка, кратная 10 ў мінус 6 ступені/
microbial мікробны
microcosm мікракосмас, мікрасьвет
micron мікрон
microphone мікрафон
microprocessor мікрапрацэсар
microscope мікраскоп
 scanning tunneling m. сканавальны тунэльны м.
microscopic мікраскапічны
microwave мікрахваля; мікрахвалевы
 m. background мікрахвалевы фон
 cosmic m. background касмiчны м. фон
middle сярэдзіна; сярэдні
mile міля
milky малочны
 the M. Way Галактыка, Млечны/ Малочны Шлях
milli- мілі- /прыстаўка, кратная 10 ў мінус 3 ступені/
millimeter міліметр; міліметровы
 m.-wave band міліметровы дыяпазон радыёхваляў
million мільён
minima мінімум /функцыі/
minimal мінімальны, найменшы
minimise, minimize даводзіць да мінімуму, мінімізаваць
minimised даведзены да мінімуму
minimum мінімальнае значэнне, мінімальная колькасць, мінімум; мінімальны
 Maunder m. мінімум Маўндэра /спад сонечнай актыўнасці ў 1640-1715гг/
minuend зьменшыва
minus мінус, адмоўная велічыня; адмоўны
minute хвіліна; нязначны, дробны
 m. of the arc м. дугі
mirror люстэрка, люстра
 plane m. плоскае л.
 primary m. першаснае л.
 secondary m. другаснае л.
miscible зьмяшальны, які зьмешваецца
 m. liquids вадкасьці, якія змешваюцца /між сабою/
miss пропуск, страта; страчваць, прапускаць

missing страчаны, зьніклы, якога нехапае
 m. mass з. маса, маса, якой не хапае

mist туман, імгла

mix сумесь; мяшаць, зьмешваць

mixed мяшаны, зьмяшаны
 m. expression з. выраз
 m. number з. лік

mixture мяшанне, сумесь

mobile рухомы, мабільны, самаходны

mobility рухомасьць, мабільнасьць

mode метада, спосаб, форма, від

model мадэль, узор, копія; мадэляваць
 mathematical m. матэматычная м.

moderator рэгулятар, запавольнік

modify змяняць, мадыфікаваць

modulate мадуляваць

modulation мадуляцыя

modulus модуль
 Young's m. м. Янга /Юнга

molar малярны
 m. solution м. рошчына

molarity малярнасьць

mole моль, грам-малекула

molecular малекулярны
 m. complex м. комплекс
 m. weight м. вага

molecularity малекулярнасьць

molecule малекула
 monatomic m. аднаатамная м.

molybdenum малібдэн; малібдэнавы

moment момант, імгненне
 m. of force м. сілы
 m. of inertia м. інерцыі

momentum імпульс, колькасьць руху, імпульс сілы

monatomic аднаатамны
 m. molecule а. малекула

monitor кантрольная прылада, манітор; кантраляваць

monobasic аднаасноўны
 m. acid а. кіслата

monochromatic аднаколерны, манахраматычны
 m. light м. сьвятло

monomer манамер

monomial = simple expression аднасклад, маном

monopole манаполь /аднаполюсны магніт/

monosaccharide манацукрыд

monovalent аднавалентны

monoxide манаксід, аднааксід
 carbon m. аксід карбону

monthly штомесяц; штомесячны
 m. libration месячная лібрацыя

Moon Месяц
 full M. поўня
 new M. маладзік

moon месяц, спадарожнік /планеты/

moonlet месячык, маленькі спадарожнік

mosaic мазаіка; мазаічны

motion рух, перамяшчэнне, ход

Brownian m. браўнаў /броўнаскі/ рух
 nonuniform m. нераўнамерны р.
 rotary m. аварачальны р.
 thermal m. of the atoms цеплавы р. атамаў
 uniform m. раўнамерны р.

motionless нерухомы, у стане спакою

motor рухавік; рухавіковы

mount мацаванне, апора; збіраць, усталёўваць, мантаваць

mouse мышка /кампутара/

move рух, перамяшчэнне, ход; перамяшчаць, рухаць, кіраваць

movement рух, перамяшчэнне, ход

multimeter універсальная мерная прылада

multiple кратны /лік/; шматлікі, множны, шматразовы

lowest common m. агульны найменшы к.

multiplicand множыма

multiplication множанне, памнажэнне, узмацненне, павелічэнне

multiplier множнік

multiply множыць, памнажаць, павелічаць, -цца, узмацняць, -цца

muon мюон, мю-мезон; мюонны

mutate відазьмяняцца, мутаваць, падвяргацца мутацыі

mutation відазьмяненне, мутацыя

Nn

nadir надзір

naked голы, неізаляваны /провад/

nano- нана- /прыстаўка, кратная 10 ў мінус 9 ступені/

nanotechnology нанатэхналогія /тэхналогія з нанаколькасцямі рэчыва, часу, прасторы/

narrow вузкі

native самародны /пра мінерал/

natural прыродны, натуральны

n. gas п. газ

n. radioactivity н. радыёактыўнасць

nature прырода, характар, род, тып

near каля, амаль; набліжацца, падыходзіць; блізкі

near-infrared блізкі інфрачырвоны /абсяг спектру/

n.-i. region б. і. абсяг

n.-i. wavelength хваля б. і. даўжыні

near-ultraviolet блізкі ультрафіялетава /абсяг спектру/

n.-u. part of the spectrum б. у. частка спектру

nebula (pl **nebulae**) туманнасьць

Crab n. Крабападобная т. /у сузор'і Быка/

planetary n. планетарная т.

nebulous воблачны, туманны, датычны туманнасьці

n. cluster збор туманнасьцяў

need патрэба; мець патрэбу, быць патрэбным

needle іголка стрэлка, паказьнік

negative адмоўная велічыня, негатыў; адмоўны, негатыўны

negatively адмоўна

n. charged а. зараджаны

neglect не звяртаць увагі, не браць пад увагу

negligible нязначны

to be n. быць нязначна малым

neon нэон; нэонавы

n. lamp нэонавая лампа

nerve нерв; нервавы

n.cell нервава клетка
network сетка, ланцуг, канал
neuter ніякі род; ніякаго роду, бясполы
neutral нейтраль; нейтральны, аб'якавы
neutralise нейтралізаваць
neutralization нейтралізацыя
neutralize = neutralise
neutrino нейтрына; нейтрынавы
 electron-type n. электроннае н.
 muon-type n. мюоннае н.
neutron нейтрон ; нейтронны
 n. star нейтронная зорка
Newton's laws of motion ньютанавы законы руху
 N.'s rings колцы Ньютана
newton ньютан
nickel нікель; нікелевы
 n. substrate нікелевая падкладка
nil нуль, нічога
nitrate нітрат, соль азотнай кіслаты
nitric азотны
 n. acid а. кіслата
nitrite нітрыт, соль азоцістай кіслаты
nitrobenzene нітрабензол
nitrogen азот; азотавы, азотны
noble высакародны
 n. gases в. газы
node вузел, вузлавое злучэнне, пункт перасячэння ліній
 line of n.s лінія вузлоў
noise шум, перашкоды, скажэнне
 radio n. радыёшум
noncoherent некагерэнтны
non-combustible няпалкі, які не гарыць
non-conducting неправодны
 n.-c. layer н. пласт
non-conductor неправаднік
nondispersive нерасьсейвальны, недысперсны
 n. medium н. асяроддзе
non-ideal неідэальны
non-inflammable няпалкі
nonintersecting неперасечаны
 n. orbits н. арбіты
non-linear нелінейны
non-linearity нелінейнасць
nonmagnetic немагнітны
non-metals неметалы
nonquantum неквантавы
non-uniform нераўнамерны
nonuniformity нераўнароднасць, нераўнамернасць
nonzero ненулявы
norm норма, узор, рэжым
normal нармаль, перпендыкуляр; нармальны, стандартны
nought нуль
nova новая зорка, новая
nozzle сапло, фарсунка, носік, насадка
nuclear ядравы, нуклонны
 n. energy я. энергія
 n. fission я. дзяленне, дзяленне ядра

n. force я. сила
 n. matter я. рэчыва
 n. reaction я. рэакцыя
nucleon нуклон
nucleosynthesis нуклеасінтэз, ядравы сінтэз
nucleus (pl **nuclei**) ядро, цэнтр
nucleide нуклід, ізатоп
number лік, колькасць, нумар; лічыць, налічваць, нумараваць
 arithmetic n. арытметычны лік
 baryon n. барыённы л.
 fractional n. дробавы л.
 imaginary n. уяўны л.
 principal quantum n. галоўны квантавы л.
 quantum n. квантавы л.
 real n. сапраўдны л.
 whole n. цэлы л.
numerator лічнік
numerical лічбавы
nut гайка
nylon нейлон

Оо

obey задавальняць, падпарадкоўвацца
object прадмет, аб'ект, цела
 pointlike o. кропкавы а.
objective аб'ектыў, мэта, мішэнь; аб'ектыўны, прадметны
 o. prism аб'ектыўная прызма
oblate сьплюшчаны
 o. spheroid с. сфероід
oblateness сьплюшчанасць
oblique косы, нахільны, непрамы /*вугал*/
 o. rotator нахільны рататар
oblong выцягнуты, падоўжаны, прадаўгаваты
obscure цёмны, цьмяны; зацямняць
observation назіранне, меранне
observational назіральны
 o. platform н. платформа /*касмічная станцыя*/
 o. results вынікі назірання, н. дадзеныя
observatory абсерваторыя
 orbiting o. арбітальная а.
observe назіраць, заўважаць, захоўваць, выконваць
observer назіральнік
 stationary o. нерухомы н.
observing назіральны
 o. time н. час /*дапр. тэлескопа*/
obsolete састарэлы, зношаны
obtain атрымліваць, набываць, дасягаць.
obtuse тупы
obtuse-angled тупавугольны
 o.-a. triangle т. трохкутнік/ трохвугольнік
occultation пакрыццё
occupy займаць
occur здарацца, сустракацца
 to o. free in nature сустракацца ў чыстым стане ў прыродзе

occurrence здарэнне, распаўсюджанне
octagonal васьмівугольны
octahedron актаэдр, васьміграннік
octillione актыльён, /10 у чатырнаццатай ступені/
odometer адаметр /прылада для мерання пройдзенага шляху/
odour пах, водар
odourless, odorless непахкі, без паху
oersted (скарот Oe) эрстэд
offer прапанава, спроба; прапаноўваць, спрабаваць
 to o. resistance аказваць супор
Ohm's law закон Ома
ohm ом
ohmic амічны
ohmmeter омметр
oil нафта, аліва, вадкая змазка; нафталы; змазваць
 o. exploration выведка на нафту
oily алівавы
oleum олеум /рашчына аксіду серы ў сернай кіслаце/
omission пропуск, прагал
omit прапускаць, выпускаць
on-board бартавы
 o.-b. computer б. кампутар
oncological анкалагічны
oncology анкалогія
one адзінка, лік адзін; адзін
one-dimensional аднамерны
ongoing выхадны, які адбываецца, які працягваецца
opacity непразрыстасць
opaque непразрысты
open адкрыты, разамкнёны, выключаны; размыкаць, выключаць
 o. Universe а. Сусвет
opening адтуліна, акно, размыканне
operate працаваць, дзейнічаць
operation дзеянне, аперацыя, работа, працэс
oppose супраціўляцца, аказваць супор
opposite супрацьлегласць; супрацьлеглы
opposition супрацьлегласць, супрацьдзеянне, супрацьстаянне
 to be in o. быць/ знаходзіцца ў супрацьстаянні
optic, optical аптычны, зрокавы
optics оптыка
optimal аптымальны
 o. control а. кіраванне
option выбар, прадмет выбару
orbit арбіта; выводзіць на арбіту, аварачацца на арбіце
 to o. around аварачацца вакол
 to put into o. выводзіць на арбіту
 tight o. цесная а.
orbital I арбітальны
 o. elements элементы арбіты
 o. velocity а. хуткасць
orbital II = **electronic shell** арбіталь
orbiting знаходжанне на арбіце; арбітальны
 o. observatory а. абсерваторыя
order парадак, паслядоўнасць, ступень, каманда, загад; загадваць, камандаваць
ordinary звычайны
ordinate ардыната
ore руда

organ орган
organic арганічні
organometallic органохемічні
orient, orientate ариєнтаваць
orientation ариєнтаванне, ариєнтацыя
origin паходжанне, пачатак, крыніца
oscillate вагацца, вібраваць, асцыляваць
oscillating вагальны, асцылявальны, асцыляцыйны
 o. Universe а. Сусьвет
oscillation ваганне, асцыляцыя
oscillator выпраменнік, асцылятар, вібратар, генератар
 o. circuit ланцуг г.
oscillatory вагальны
oscilloscope асцыляскоп
osculating аскуляваны
 o. orbit а. арбіта */арбіта, вылічаная без уліку парушэнняў з боку трэціх целаў/*
ounce унцыя /28,35г/
outburst выбух, усьплёск
outer знешні, вонкавы
outermost самы далёкі ад цэнтру, самы крайні
outflow выцяканне; выцякаць
 o. of gases выцяканне газаў
outgassing дэгазацыя, выдаленне газаў
output прадукцыя, выпуск, магутнасць, прадукцыйнасць, вынік выпічэння, выхад */прадукта/*
outside знешні
outward знешні, вонкавы, скіраваны вонкі
 o. pressure с. в. ціск
oval авал; авальны
overcrowded перапоўнены, перанаселены
overheating пераграванне
overlap перакрыццё, напуск; перакрываць
overlapping перакрыванне
overtone обертон
overvoltage перанапруга
oxidant акісьляльнік
oxidation акісьленне
oxide аксід
oxidizing акісьленне; акісьляльны
 o. atmosphere акісьляльная атмасфера
oxygen кісларод, аксыген; кіслародны, аксыгенавы
ozone озон; азонавы
 o. layer азонавы пласт

Pp

page старонка
pair пара, парны прадмет; парны; спароўваць
 Cooper p. Куперава пара */электронаў/*
paired спараваны
pairing стварэнне пары, спараванне
pan шаля */вагаў/*
parabola парабола
parabolic парабалічны
 p. mirror п. люстра
paraboloid парабалоід
paraboloidal парабалоідны

p. surface п. паверхня
paradox парадокс
 twin p. п. двайнят /у тэорыі рэлятывізму/ *у тэорыі рэлятывізму*
parallax паралакс
parallel паралель, паралельная лінія; паралельны
 in p. with паралельна з
 to run in p. размяшчацца п.
parallelepiped паралелепіпед
parallelogram паралелаграм
 p. of forces п. сіл
paramagnetic парамагнітны
parameter параметр
parenthesis круглыя дужкі
parsec парсек
part частка; распадацца на часткі, аддзяляць, -цца
partial частковы, няпоўны, асобны
particle часцінка
 intermediary p. прамежкавая ч. /фатон/
 resonating p. рэзанансная ч.
 subatomic p. унутрыатамная ч.
 virtual p. віртуальная ч.
particular асобы, асаблівы; частковы інтэграл
particulate мікрачасцінка
partition падзел, разьдзяленне, разьдзел
pascal паскаль
pass прапускаць /тоқ, дапр./
past мінулае, мінуўшчына; мінулы, прошлы; паўз, каля
 p. light cone сьветлавая конус мінулага
paste раста, замазка, замазваць, накладаць пасту
patch латка, лапкі, пляма; латаць
path шлях, траекторыя, трэк, прабег /чаьсцінкі/
pattern узор, мадэль, структура, схема, карціна
 interference p. інтэрфэрэнцыйная к.
Pauli's exclusion principle прынцып забароны Паўлі
P.C. = personal computer персанальны кампутар, П.К.
peak пік, найвышэйшы пункт, максімум, вяршыня /крывой/
pectin пекцін
peculiar адмысловы, асаблівы, незвычайны, пекулярны
 p. galaxy п. галактыка
 p. star п. зорка
peculiarity асаблівасьць, дзіўнасьць, пекулярнасьць
pendulum вагальнік
penetrability пранікальнасьць
penetrable пранікальны
penetrate пранікаць
penetrating пранікальны, пранізлівы, рэзкі
penetration праніканне, пранікальнасьць
pentagon пяцікутнік, пяцівугольнік, пентагон
pentagonal пяцікутны, пяцівугольны
pentode пентод
pentoxide пяціаксід
penumbra паўцень
peptide пептыд
per па, праз
percentage працэнт, працэнтны стасунак
 p. composition працэнтны склад
perceptible адчувальны, прыкметны, успрымальны

percolate працякаць, фільтраваць, цадзіць
perfect дасканалы, ідэальны, дакладны, поўны
 p. gas і. газ
perform выконваць, рабіць
performance характарыстыка, прадукцыйнасць, каэфіцыент карыснага дзеяння
periastron перыястр
pericenter перыцэнтр
perigee перыгей
perihelion перыгеліюм, перыгель
perimeter перыметр
period перыяд, прамежак часу, час, эпоха
 rotation p. п. авароту
periodic перыядычны, цыклічны
 p. table п. табліца /элемент аў/
peripheral перыферычны, перыферычны
 p. part п. частка
periphery перыферыя, акружнасць
permanent сталы, нязменны
permeability пранікальнасць
 p. of vacuum п. вакууму
permeability дыэлектрычная канстанта, дыэлектрычная пранікальнасць
 p. of vacuum д.п. вакууму
permutation перамена, змяненне, перастаноўка
permute перастаўляць
peroxides перакіс
perpendicular перпендыкуляр; перпендыкулярны, вертыкальны
perpetual вечны, бясконцы
persist захоўвацца, існаваць
perturb адхіляць, парушаць, скажаць
perturbation парушэнне, скажэнне, адхіленне
perturbing парушальны, скажальны, які адхіляе
pesticide пестыцыд
pestle таўкач/ык
 p. and mortar таўкач і ступка
Petri dish сподачак Петры
petrol бензін
petroleum нафта, газа
phase фаза, перыяд, стадыя; фазавы
 p. shift зрух фазаў
 p. transition фазавы пераход, фазавы ператварэнне
phenol фенол, карболавая кіслата
phenomenal феноменальны, незвычайны
 p. development ф. развіццё
phenomenon (pl **phenomena**) з'ява, феномен
phon фон /адзіка ўзроўню гучнасці/
phonon фанон /гукавы квант/
phosphoric фосфарны
 p. acid ф. кіслата
phosphorus фосфар; фосфарны
photo фатаздымак, фатаграфія; фота-, сьветлавы
 p. diode фотадыёд
photocathode фотакатод
photocell фотаэлемент
photochemical фотахімічны
 p. reaction ф. рэакцыя
photodiode фотадыёд
photoelectric фотаэлектрычны

p. effect ф. ефект
photoelectron фотоелектрон
photo-emission фотоелектронная емісія, фотоемісія
photograph фотаздымак, фатаграфія
photografic фатаграфічны
 p. plate ф. пласток
photometer фотаметр
photometric фотаметрычны
photomultiplier фотоелектронны памнажальнік
 p. tube трубка ф. п.
photon фатон /квант электрамагнітнага поля/; фатонны
photoresist фотасупор
photosphere фотасфера
photospheric фотасферны
photosynthesis фотасінтэз
phototube вакуумны фотaeлемент
photovoltaic фотaeлектрычны
 p. effect ф. ефект
physical фізічны
 p. chemistry фізічная хімія
physically фізічна
physicist фізік
 atomic p. ф. атамшчык
physics фізіка
 low temperature p. ф. нізкіх тэмператур
 solid-state p. ф. цвёрдага цела
 theoretical p. тэарэтычная ф.
physiological фізіялагічны
physiology фізіялогія
pi пі /лік π/
 pi meson пі-мезон; пі-мезоны
pickling вытраўленне
pico- піка- /прыстаўка, кратная 10 ў мінус 12 ступені/
picture карціна, відарыс, малюнак, здымак; паказваць, адлюстроўваць
pierce прабіваць, пракольваць, пратыкаць/ працінаць, пранікаць
piezoelectric, piezo-electric п'езаэлектрычны
 p. effect п. эффект
 p. material п. матэрыял
pile куча, стос, кіпа, рэактар, батарэя; складаць, валіць у кучу
 atomic p. атамны/ ядравы р.
pilot пілот; дапаможны, пілотны; кіраваць
 p. flame індыкатар, сігнальны агонь
pincers клешчы
pinpoint дакладна пазначаць, дакладна паказваць, прыцягнуць увагу
pion піён; піёны
pipe труба, трубаправод/ трубацяг
pipette піпетка
pipng сістэма труб, трубаправод/ трубацяг, трубы
pyramid, pyramid піраміда
pyramidal, pyramidal пірамідальны
piston поршань, саўгач
pitch крок /разьбы/, нахіл, пакатасыць, смала
pivot цэнтр вярчэння, восевы стрыжань, шарнір
pixel = picture element піксэл
place месца, становішча; размяшчаць, ставіць
planar плоскасны, плоскі
Planck's constant канстанта Плянка

- P.'s law of radiation закон випрямлення П.
- plane** плоскасьць, роўніца, плоская паверхня; плоскі; выраўноўваць
- p. of polarization плоскасьць палярызацыі
- p. polarozation плоская палярызацыя
- p. surface п. паверхня
- equatorial p. экватарыяльная плоскасьць
- focal p. фокальная п.
- galactic p. галактычная п.
- inclined p. нахілая п.
- orbital p. арбітальная п., п. арбіты
- in three p.s у трох п.ах
- planet** планета
- inferior p. нутраная/ ніжняя п.
- inner p. нутраная п.
- superior p. вонкавая/ верхняя п.
- planetary** планетны, планетарны
- p. exploration дасьледваньне планет/ы
- p. nebula планетарная туманнасьць
- planetoid** малая планета, астэроід
- planetesimals** планетазімалі /*протопланетнае рэчыва ў астэроіднай форме*/
- plant** завод, фабрыка, усталяваньне, агрэгат, расьліна; саджаць
- plasma** плазма
- plastic** пластычная маса, пластмаса; пластычны, пластмасавы
- p. bag пластмасавая торба
- plasticity** пластычнасьць
- plasticizer** пластыфікатар, змякчальнік
- plate** пласток, пліта, фотапласток, абкладка кандэнсатара
- photographic p. фотапласток
- platform** пляцоўка, платформа, касьмічная станцыя
- observational p. назіральная платформа, касьмічная станцыя
- pliers** пласкагубцы
- plot** крэсьліць графік
- plug** корак, затычка, штэпсельная вілка, фішка; падключаць у разетку
- spark p. аўтамабільная свечка
- plus** плюс, знак складаньня; дадатны
- pneumatic** пнеўматычны, паветраны
- p-n-p transistor** транзістар тыпу р-п-р
- point** пункт, кропка, кончык, вастрыё; пунктавы; паказваць, завастраць
- p. source пунктавая крыніца
- boiling p. пункт кіпення
- Curie p. п. Кюры
- freezing p. п. замярзаньня
- maximum p. п. максімуму
- melting p. п. растаўленьня
- minimum p. п. мінімуму
- reference p. п. адліку
- to p. out паказваць, падкрэсьліваць, выдзяляць, зьвяртаць увагу
- pointer** стрэлка, паказальнік
- pointlike** кропкавы, кропкападобны
- p. object к. аб'ект
- poison** атрута
- poisonous** атрутны
- polar** палярны, полюсны
- p. caps палярныя шапкі
- polarity** палярнасьць
- magnetic p. магнітная п.
- polarization** палярызацыя

polarize палярызаваць
polarized палярызаваны
polaroid паляроїд
pole полюс
polinomial, polynomial мнагасклад, паліном; мнагаскладны
pollution забруджанне
poly- полі-, палі- /прыстаўка са значэннем “имат, многа-”/
polyamides поліаміды
polyester поліэфір
polygon шматвугольнік, многавугольнік, шматкутнік
polyhedral шматгранны, многагранны
 p. angle ш./ м. вугал/ кут
polyhedron шматграннік, мнагаграннік
polymer полімер
 p. chemistry хімія полімераў
polymerization полімерызацыя
polymerize полімерызаваць, -цца
polynomial шматсклад, паліном; шматскладны
poorly кепска, дрэнна; ледзь, зь цяжкасцю
populate насяляць, запаўняць
populated населены, заняты
 to be p. быць заселеным, быць занятым
population населенасць, насельніцтва
 p. I насельніцтва I тыпу /маладыя зоркі рукавоў спіральных галактык/
 p. II н. II тыпу /старыя зоркі ядраў галактык і шаравых збораў/
pore сітавіна, шчыліна
porosity сітаватасць
 high-p. glass высокасітавае шкло
porous сітаваты
portable партатыўны, пераносны
position становішча, месца, размяшчэнне, магчымасць
positive пазітыў; дадатны, пазітыўны, станоўчы, дакладны
positron пазітрон; пазітронны
positronium пазітроній
possess мець, валодаць
potash паташ, вуглекіслы каль
potential патэнцыял; патэнцыяльны, магчымы
 p. difference рознасць патэнцыялаў
 p. divider дзельнік напругі
 p. energy патэнцыяльная энергія
 electric p. электрычны патэнцыял
potentiometer патэнцыяметр
pound фунт /453,6 г/
pour ліць, заліваць
powder парашок, пыл, порох; парашковы, парохавы
power сіла, магутнасць, прадукцыйнасць, ступень
 p. adaptor сілкавальнае прыстасаванне
 p. cord сілавы шнур, шнур сілкавання
 penetrating p. пранікальная здольнасць /тэлескопа/
 resolving p. of the instrument разьдзяляльная здольнасць прылады
powerful магутны, моцны
preceding папярэдні
precess працэсаваць
precession прэцэсія
 p. of equinoxes апырэджанне раўнадзенства
precessional прэцэсійны
precipitate асадак; асаджаны; асаджваць

precipitation асаджэнне, ападкі
precise дакладны, прэцэзійны
precisely дакладна, менавіта
precision дакладнасьць, акуратнасьць; дакладны
predict прадказваць
prediction прадказанне, прагноз
preplanetary прапланетны, протапланетны
 p. disk п. дыск
press прэс, друк, прэса, друкарскі варштат, друкарня; прэсаваць, ціснуць, націскаць
pressure ціск, сыцісканне
 p. cooker скораварка
 inward p. ц. унутр
 outward p. ціск вонкі; зьнешні/ вонкавы ц.
pressurized герметычны, пад ціскам
prestellar протазоркавы
prevent ухіляць, не даваць, перашкаджаць
primal першасны, першапачатковы, галоўны
primality першааснова, першаснасьць
primary першасны, асноўны
prime просты лік, першая ступень; галоўны, асноўны
primeval першабытны, першапачатковы, рэліктавы
 p. fireball першасны вогненны шар /*над час Вялікага выбуху*/
 p. radiation p. выпрамяненне
primitive просты, першапачатковы, прымітыўны
primordial спрадвечны
 p. atmosphere уласная атмасфера, пачатковая атмасфера
principal галоўны, асноўны
principle правіла, прынцып, закон
 Pauli exclusion p. прынцып забароны Паўлі
 uncertainty p. прынцып нявызначанасці /*Гайзенберга*/
printer друкарка, прынтэр
prism прызма
probabilistic імавернасны
probability імавернасьць
probable імаверны, верагодны
probe пробнік, зонд, проба; зандаваць, выпрабоўваць, дасьледваць
 to dispatch a p. to накіраваць зонд да
problem праблема, задача
process працэс, ход, рух; апрацоўваць
 to p. the information а. інфармацыю
produce прадукцыя, выраб; выпускаць, выпрацоўваць, ствараць
product прадукт, вынік, выраб, здабытак
production вытворчасць, выпуск, прадукцыйнасьць
program праграма; праграмны; складаць праграму, праграмаваць
programmable праграмавальны
 p. computer п. кампутар
programming праграмаванне; праграмавальны
 p. language мова праграмавання
progression прагрэсія
 arithmetical p. арытметычная п.
 geometrical p. геаметрычная п.
project праект, план, тэма дасьледчай працы; праектаваць, рабіць праект
projectile снарад, часыцінка, якая налятае
projection праекцыя, выступ, праект, праектаванне
 plane of p. плоскасць праекцыі
prominence выступ, пукатасьць, пратуберанец
 solar p. сонечны пратуберанец

proof доказ, випрабаванне, проба, праверка
propagate распаўсюджаць, -цца
propagation распаўсюджанне
proper уласцівы, уласны, правільны
 p. motion уласны рух
 p. time у. час
properly належным чынам, як след
property уласцівасць
proportion прапорцыя, судачыненне; сувымяраць
proportional прапарцыйны, сувымерны; складнік прапорцыі
 directly p. прама п.
 inversely p. зваротна п.
 a mean p. сярэдняе прапацыйнае
propulsion паступальны рух, наданне руху, цяга, рухавік
 jet p. рэактыўны рух, рэактыўная цяга
prospector вышукальнік, праектант
protein пратэін; пратэінавы
proton пратон; пратонны
 p.-p. interaction пратон-пратоннае ўзаемадзеянне
protostar, proto-star протазорка /зорка на самай ранняй стадыі фармавання|
protostellar протазоркавы
 p. cloud п. воблака
protractor транспарцір
protrude высоўвацца, тырчаць
prove даказваць, выпрабавальваць, правяраць, аказвацца
provide забяспечваць, даваць
providing пры ўмове, калі, толькі
pseudoprime псеўдапросты лік
pseudoscalar псеўдаскаляр; псеўдаскалярны
pull цягнуць
pulley блок, ролик, шкіў
pulsar = pulsating star пульсар
 radio p. радыёпульсар
pulsate пульсавальваць
pulsatile пульсатыйны
pulsating які пульсуе, пульсавальны
 p. radio source = pulsar пульсавальная радыёкрыніца
pulsation пульсаванне
pulse імпульс, пульсаванне, штуршок
 p. counter лічылішчы імпульсаў
 p. width шырыня і.
pulverization распыленне, здрабненне, ператварэнне ў парашок
pulverize распыляць, расьціраць, здрабняць
pumice пемза
pump помпа; пампаваць
 vacuum p. вакуумная помпа
pure чысты, без дамешку
purification ачыстка, рэактыфікацыя
purified ачышчаны
purify ачышчаць, рэактыфікаваць
putrefaction гніенне, распаданне
pyramid, piramid піраміда
pyrites пірыт
pyrolysis піроліз

quadrat квадрат, другая ступень
quadratic квадратны, квадратычны
 q. equation квадратнае раўнанне
quadrature квадратура
quadrilateral чатырохвугольнік, чатырохкутнік; чатырохбаковы
quadrillion квадрыльён /у ЗША 10 у 15 ступені/, септыльён /у Брытаніі 10 у 24 ступені/
qualitative якасны
quality якасць, дыктоўнасць, уласцівасць; якасны
quanta (sg **quantum**) кванты
quantify квантаваць, вызначаць колькасць
quantitative колькасны
quantity колькасць, велічыня, памер
 vector q. вектарная в.
quantization квантаванне, імпульсная мадуляцыя
quantized квантаваны
quantum (pl **quanta**) квант, колькасць; квантавы
 q. chromodynamics квантавая хромадынаміка
 q. of radiation = photon квант выпрамянення, фатон
 q. number квантавы лік
 q. principles к. прынцыпы
 q. theory к. тэорыя
quarconium кваркон
quark кварк; кваркавы
 strange q. дзіўны кварк
quarter чвэрць, квадра
 first q. першая к. /*Мясца*/
 last q. апошняя/ сходняя к.
quartz кварц; кварцавы
quasar = **quasi-stellar radio source** квазар = квазізоркавая радыёкрыніца
quiet спакойны, ціхі; супакойваць, -цца
quintillion квінтыльён /у ЗША 10 у 18 ступені/, нанальён /у Брытаніі 10 у 30 ступені/
quotient дзель

Rr

radar радыёлакацыя, радыёлакатар, радар; радыёлакацыйны, радарны
radial радыяльны, прамянёвы
 r. velocity р./ п. хуткасць
radian радыян; радыянны
radiant радыянт, крыніца святла/ цяпла; праменны
radiate выпрамяняць, ззяць, выходзіць з аднаго пункта
 to r. away energy выпрамяняць энергію
radiation выпрамяненне, радыяцыя; радыяцыйны
 r. era эра/ эпоха в. / час з першай хвіліны да першага тыдня Вялікага выбуху/
 r. sickness радыяцыйная хвароба
 background r. фонавае в.
 black-body r. в. чорнага цела
 primeval r. першаснае в.
 thermal r. цеплавое в.
radiative выпраменьвальны
 r. zone в. зона / на Сонцы/
radical = root sign радыкал /і хімічны/, корань, знак кораня
radicand падкарэнны выраз
radio радыё, радыёвяшчанне, радыёпрымальнік, радыё=
 r. astronomy радыёастраномія
 r. galaxy радыёгалактыка
 r. opaque радыёнепразрысты

- r. source радыёкрыніца
 r. telescope радыётэлескоп
 r. transparent радыёпразрысты
 r. waves радыёхвалі
radioactive радыёактыўны
 r. desintegration p. распад
radioactivity радыёактыўнасць
radiocarbon радыёвуглярод/ радыёкарбон; радыёвугляродны/ радыёкарбонны
 r. dating радыёвугляроднае/ радыёкарбоннае датаванне
radioisotope радыёізатоп
radius (pl **radii**) радыус
radix корань, аснова сістэмы лічэння
rainbow вясёлка
raise пад'ём; падымаць, узводзіць, будаваць
 to r. to a power y. у ступень
random выпадковы, адвольны
 r. event в. падзея
randomness выпадковасць
range шэраг, лінія, далёкасць, адлегласць, радыус дзеяння, дыяпазон; ставіць у шарэнгу, класіфікаваць
 radio r. радыёдыяпазон
 short r. кароткі p. д.; блізкадзейны
rapid хуткі, шпаркі
rapidly хутка, шпарка
rare рэдкі, негусты, незвычайны
rarefaction разрэджванне /*як газу, гэтак і ўсяго густога*/
rarefied разрэджаны
 r. gas p. газ
rate хуткасць, тэмп, прапорцыя, стасунак, гатунак; вызначаць, лічыць
 r. of reaction x. хады рэакцыі
 r. of sedimentation x. асядання
 at a r. of ... з хуткасцю...
ratio стасунак, судачыненне, прапорцыя, ступень, каэфіцыент, назоўнік геаметрычнай прагрэсіі
 packing r. к. пакавання/упакоўкі
 s : n r. = signal : noise r. судачыненне "сігнал/ шум"
rational рацыянальны, правільны /*пра дроб*/
raw сыравіна; сыры, неапрацаваны, нечышчаны
 r. materials сыравіна
ray прамень; абпрамяняць, выпрамяняць
 cosmic r.s касмічныя п.ні
 hard r.s жорсткія/ пранікальныя п.ні
 incident r. спадальны п.
 reflected r. адбіты п.
reach працягласць, ліміт дасяжнасці, радыус дзеяння; дасягаць, распасцірацца
react рэагаваць, узаемадзейнічаць, уступаць у рэакцыю
reactance рэактыўны супор, рэактыўная шпуля
reaction рэакцыя, супрацьдзеянне, узаемадзеянне
 r. propulsion рэактыўны рух
 normal r. нармальная рэакцыя
reactive актыўны
 to be r. быць актыўным / у рэакцыі/
reactivity хімічная актыўнасць
 r. series шэраг хімічнай актыўнасці
reactor рэактар, рэактыўная шпуля
reading паказанне, адлік паказанняў /*прылады*/
real сапраўдны, рэальны
 r. number с. лік

rear задні бок; задні
Reaumur scale шкала Рэамюра
recede адступать, адыходзіць, спадаць
receding адыход, спад; які аддаляецца
 г. galaxy галактыка, што аддаляецца
receive атрымліваць, прымаць
receiver прымальнік, зборнік, радыёпрымальнік
recession адыход, спад, аддаленне, разбяганне */галактык/*
 г. of galaxies р. галактык
recessional разьбежны
 г. velocity р. хуткасьць
reciprocal узаемны, эквівалентны; зваротная велічыня
recombination рэкамбінацыя
recombine рэкамбінаваць
recover аднаўляць, рэгенераваць, здабываць
recovery аднаўленне, рэгенерацыя, здабыванне
rectangle прастакутнік
rectangular прастакутны
 г. block паралелепіпед
rectification рэктыфікацыя, ачыстка; выпрамяляць, дэтэктаваць
rectifier выпрамяляльнік, дэтэктар, рэктыфікатар
rectify выпрамяляць */мок/*, дэтэктаваць, рэктыфікаваць
rectilinear прасталінейны
 г. propagation п. распаўсюджанне
recur паўтарацца
recursive рэкурсіўны
 г. algorithm р. алгарытм
recycle перапрацоўваць */з мэтай паўторнага ўжытку/*
recycling перапрацоўка
red чырвоны
 г. shift, redshift ч. зрух
reddening пачырваненне
redistribute пераразьмяркоўваць
redistribution пераразьмеркаванне
redshift чырвоны зрух
reduce аслабляць, зьмяншаць, скарачаць, ператвараць, аднаўляць, раскісьляць
reduced аслаблены, зьменшаны, скарачаны, адноўлены
 to be г. to зводзіцца да, быць зьведзеным да
reducing agent раскісьляльнік, адноўнік
reduction аслабленне, зьмяншэнне, скарачэнне, ператварэнне, аднаўленне, раскісьленне
redundant празьмерны, лішні
reed чарот, трысьнёт
reemit перавыпрамяняць
reenergize зноў узбуджаць, зноў надаваць энэргію
reference спасылка, эталон
 г. beam апорны прамень */у галаграфіі/*
 point of г. пункт адліку
refine ачышчаць, рафінаваць
refining ачыстка, рафінаванне
reflect адбіваць
reflecting адбівальны
reflection адбіццё
 angle of г. вугал а.
 total internal г. поўнае нутранае адбіццё
reflectivity адбівальная здольнасьць
reforming рэфармінг */нафты/*
refraction рэфракцыя, пераламленне

r. index паказьнік п.
 angle of r. вугал п.
refractive пераламляльны, рэфракцыйны
 r. index паказьнік рэфракцыі
refractivity пераломнасьць
refractory вогнетрывалы, цяжкатопкі
 r. materials в./ ц. матэрыялы
refrigerant ахаладжальнік; ахаладжальны
refrigeration ахаладжэньне
refrigerator халадзільнік, рэфрыжэратар
region абсяг, зона, палоса, пласт
 optical r. аптычны а.
regular правільны, нармальны, рэгулярны
regularity правільнасьць, сістэматычнасьць, рэгулярнасьць
relation стасунак, судачыненне, сувязь
relative рэлятыўны, параўнальны
 r. atomic mass п. атамная маса
 r. humidity п. вільготнасьць
 r. molecular mass п. малекулярная маса
 r. velocity п. хуткасьць
relativistic рэлятывісцкі
 r. effect p. эфект
 r. mass p. маса
 r. particle p. часьцінка
 r. photons p. фатон
 r. velocity p. хуткасьць
relativity рэлятыўнасьць
relay рэле; перадаваць, трансляваць
release выпускаць
 to r. energy выдзяляць энэргію
reliability надзейнасьць, трываласьць
reliable надзейны, трывалы
relic сьлед, рэлікт, астача
 r. of an exploded star рэшткі зоркі, што выбухнула
remainder астача
remnant астача, рэшткі
 r.s of a star p. зоркі
remote аддалены, далёкі, дыстанцыйны
 r. control дыстанцыйнае кіраванне
remove выймаць, ухіляць, раскрываць /*дужкі*/
render рабіць, ператвараць
repel адштурхоўваць, адкідаць, адбіваць
 to r. back адштурхоўваць, адбіваць
replace замяняць, замяшчаць
replaceable замяняльны, замяшчальны
replacement замена, замяшчэньне
reproduction узнаўленьне, рэпрадукцыя
reproductive узнаўленчы, рэпрадуктыўны
repulse адштурхоўваць
repulsion адштурхваньне, адштурхоўваньне
repulsive адштурхоўвальны
require патрабаваць
required зададзены, абумоўлены, патрэбны, шуканы
requirement патрабаваньне, умова, патрэба
reradiate перавыпрамяняць
research дасьледваньне, пошук; дасьледваць, займацца навуковай працай
researcher дасьледчык

- residue** астатак, рэштка
residual астача, рознасьць /*матэматычная*/; астачавы
 r. magnetism астачавы магнетызм
resist супраціўляцца, супрацьдзейнічаць, аказваць супор
resistance супор, супраціў, устойлівасьць
 r. in parallel супор уключаны паралельна
 r. in series с. уключаны паслядоўна
 internal r. нутраны с.
resistivity удзельны супор
resistor супор, рэаэстат, рэзістар
resolution раскладанне /*на складнікі*/, рашчыненне, разьдзяленне, разьдзяляльная здольнасьць
 r. of forces раскладанне сілаў
 high r. высокая разьдзяляльная здольнасьць /*тэлескопа*/
 low r. нізкая разьдзяляльная здольнасьць
resolve разьдзяляць, рашчыняць, разьвязваць, разрозьніваць
 to r. into раскладаць на, разрозьніваць
resonance рэзананс
 r. tube рэзанатарная труба
resonances рэзанансы /*часцінкі*/
resonator рэзанатар
rest спакой, стан спакою, апора, падстаўка; знаходзіцца ў стане спакою, абапірацца
 r. mass маса спакою
result вынік, зыход; вынікаць, мець вынікам
resultant выніковы вектар, выніковая сіла, раўнадзейная; раўнадзейны, выніковы
retard запавольваць, затрымліваць, адставаць, спазьняцца
retardation запаволенне, затрымка, тармажэнне, адставанне
retarding запавольвальны
 r. force з. сіла
retide акулярная сетка
retort рэторта; пераганяць
 r. stand штатыў
return вяртанне, аддача; зваротны; вяртаць, аддаваць
reverberate рэвербераваць, адбіваць, аддаваць /*святло, цеплыню*/
reverberation рэверберацыя, адбіццё
reversible абарачальны, двухбаковы
 r. reaction а. рэакцыя
 to be r. быць а.
revolution аварот, абарот
revolve аварочвацца, аварачацца
rheostat рэаэстат
ride-height клірэнс /*адлегласць паміж найніжэйшым пунктам аўтамабіля і дарогаю*/
right правы, прамы; правы бок
 r. ascension прамое ўзыходжанне
right-angled прастакутны
right-hand правы
 r.-h. rule правіла правай рукі
right-handed праваручны
rigid жорсткі, устойлівы, нязьменны, жорстка замацаваны
rigidity жорсткасць, устойлівасьць
ring колца, вобад, абруч
 r. of Saturn к.цы Сатурна
ripple хвалістасць
rise узрастанне, нарастанне, уздым, узыход /*святло*/; узрастаць
 to give r. to выклікаць, спараджаць, даваць пачатак
robot робат
robotics робататэхніка
rock горная парода, скала

г. salt каменная соль
rocket ракета; ракетны
rocket-borne усталяваны на ракеце
rod стрыжань, шпень, прут, хістач
 glass г. шклянны с.
room месца, прастора, пакой, памяшканне; пакаёвы
 at r. temperature пры пакаёвай тэмпературы
root карань, аснова
rope вярочка, вярочка
rotary аварачальны, паваротны
 г. motion а. рух
rotatable аваротлівы, які аварачаецца, паваротны
rotate аварачаць, -цца
rotation аварот, аварачальны рух
 г. period перыяд а.
rotational аварачальны
 г. period а. перыяд, перыяд авароту
 г. velocity а. хуткасць
rotor ротар
rough няроўны, грубы, шурпаты, прыбліжны
round круг, акружнасць, цыкл; круглы, кругавы; закругляць
rub церце, націранне, расьціранне; церці, націраць
rubber гума, каўчук; гумаваы, каўчукавы
ruby рубін
rule правіла, лінейка; уладарыць, кіраваць
 cosine г. тэарэма косінусаў
 left-hand r., left-hand grip г. п. правай рукі
 right-hand r., right-hand grip г. п. левай рукі
 sine г. тэарэма сінусаў
ruler лінейка
run прабег, ход, праца; прабягаць, рухацца
rupture разрыў, разбурэнне, злом; прарываць, перапыняць
rust іржа; іржавець

Ss

safety бяспека
 s. valve засьцерагальны клапан
salinity салёнасьць
salt соль; садёны; саліць
 s.s солі
sample проба, узор, выбарка; браць пробы/ узоры
sand пясок
satellite спадарожнік; спадарожнікавы
 s. dish с. антэна
saturate насычаць, прамочваць
saturated насычаны, прамочаны
 s. solution н. рашчына
saturation насычэнне
saw піла; пілаваць
sawtooth waves пілападобныя хвалі
scalar скаляр; скалярны
scale шкала, маштаб; вызначаць /наносіць маштаб
 Kelvin s. ш. Келвіна
scalene рознабаковы трохкутнік; рознабаковы, косы
scalepan шалля вагаў
scales вагі

scan поле зору, разгортка /*электронная*/; разгортваць, сканаваць
scanner сканер
 s. driver драйвер сканера
scanning разгортка, раскладанне, сканаванне /*відарысу*/; сканавальны;
 s. electron microscope с. электронны мікраскоп
 s. tunnelling microscope с. тунельны мікраскоп
scatter роскід, раскіданне; раскідаць, расьсейваць
scattering раскіданне, рассеянне
 s. of neutrons расьсеянне электронаў
 Compton's s. комптанаўскае р.
science навука
scientific навуковы
scissors нажніцы
screen экран, шчыт, засланка; засьціць, экранавачь
 fluorescent s. флуарэсцэнтны экран
screened заслонены, экранаваны
 to be s. by засланяцца, экранаватца
screw шруб, шруба; укручваць, закручваць, зашрубоўваць
screwdriver адвёртка
sea мора; марскі
sea-levelровень мора
secant сечная, секанс; сечны, перасякальны
second секунда; другі
 per s. per s. у секунду за секунду /*пра паскарэнне*/
secondary другасны, другаступенны, пабочны; другасны навой трансфарматара
section папярочнае сечыва, разрэз, секцыя, адрэзак, частка
 cross s. папярочны разрэз, папярочнае сечыва, эфектыўнае сечыва
 golden s. залатое сечыва
sector сектар, частка
secular векавы
sedimentary асадкавы
 s. rock а. парода
segment сегмент, сектар, участак
 s. of the ellipse сектар эліпсу
select падбіраць, выбіраць
selection выбар, падбор, селекцыя
selectivity выбіральнасьць
self-inductance індуктыўнасьць /*контур*/
self-induction самаіндукцыя
semicircle паўкруг
semiconducting паўправодны
 s. channel п. канал
semiconductor паўправаднік
 high-temperature s. высокатэмпературны п.
sensitive успрымальны, чулы
sensitivity чуласць
sensor чулы элемент, чуйнік, сэнсар
separate асобны, разьдзелены; аддзяляць, разьдзяляць
separated разьдзелены, адасоблены
separation аддзяленне, разьдзяленне, сепарацыя
septillion сэптыльён /*мільён у сёмай ступені*/
series серыя, шэраг, рад, паслядоўнае злучэнне
 convergent s. зьбежны ш.
 divergent s. разьбежны ш.
 finite s. канцоўны ш.
 infinite s. бясконцы ш.
 in s. уключаны паслядоўна

set камплект, набор, шэраг, серыя, група, мноства; ставіць, класыці, разьмяшчаць
 s. up the circuit зьбіраць ланцуг

sextillion сэкстыльён /10 у 12 ступені/

Seyfert galaxy сэйфертава/ сэйфертаўская галактыка /тып галактык надзвычай высокай сьвятлівасьці/

shade штрыхаваць, заштрыхаваць

shaded заштрыжаваны

shadow цені; зацямяньце

shallow мелкі, неглыбокі, малы
 at very s. angle пад вельмі малым вуглом

shape форма, від, контур, абрыс; надаваць форму, фармаваць

share частка, доля; падзяляць

sharp востры, рэзкі, выразны; роўна, дакладна

sheet аркуш

shell абалонка
 electronic s. электронная абалонка, арбіталь
 outer s. зьнешняя абалонка

shield шчыт, экран; засьціць, экранаваль

shift зрух, зрушэньне; зрушваць
 Doppler s. доплераўскі зрух /часьціні/
 red s. чырвоны з.

shock штуршок, удар, скачок ушчыльненьня, ударная хваля; ударны; скаланаць
 s. wave ударная хваля

short кароткі, непрацяглы
 s. circuit кароткае замыканьне

shortcopping недахоп, загана

shorten скарачаць

short-lived кароткажыццёвы
 s.-l. star к. зорка

short-term кароткатэрміновы
 s.-t. variations к. ваганні

shower плынь /электронаў і пад./, лівень, залева

shrink сыцскаць, -цца, скарачаць, -цца

shrinkage сыцсканьне, скарачэньне, змяншэньне аб'ёму

shroud покрыва, вэлюм, кажух, каўпак; ахутваць, ахінаць
 to s. the newborn star трымаць у сваім улонні толькі што народжаную зорку

shunt адгалінаваньне, шунт, паралельны супор

shutter засланка, замок, абтуратар

shuttle чоўнік, касьмічны човен, касьмічны апарат шматразовага выкарыстання; чоўнікавы
 space s. касьмічны човен/ чоўнік

sickness хвароба, моташнасьць
 radiation s. прамянёвая х.

side бок, край, бачына; пабочны, бакавы

sideral зоркавы, сідэрычны
 s. period с. перыяд

siderite жалезны метэарыт, сідэрыт

siemens сіменс /адзінка электаправоднасьці/

sign знак, сімвал, прымета

signal сігнал; сігналізаваць

significant значны, істотны
 s. digit з. лічба

signify значыць, абазначаць, мець значэньне

silica кварц, крэмнезём

silicon крэмень, сілікон

silver серабро; сярэбраны; серабрыць

similar падобны

simple просты, элементарны

simplicity прастата
simplification спрошчанне
simplify спрашчаць
simplistic спрашчэнскі
simulate імітаваць, мадэляваць
simulation імітацыя, мадэляванне
 computer s. кампутарнае м.
simultaneous адначасовы, адначасны, сумесны
simultaneously адначасова, разам
sine сінус
single асобны, адзіны, адзінкавы, адзіночны
 s. bond адзіная сувязь
singlet сінглет
singly аднаразова, адзін раз
 s. ionized а. іянізаваны
singularity сінгулярнасьць
 Big-Bang s. с. Вялікага Выбуху
 cosmological s. касмалагічная с.
sink апускаць, -цца, тоняць, зніжаць, -цца
sinusoid сінусоіда
sinusoidal сінусаідальны
site месца, месца знаходжання, будаўнічы пляц
size памер, велічыня
sketch эскіз, накід
skin вонкавы пласт, балонка, плёнка, скура
sky неба
slag шлак
slaked тушаны /пра ванну/
 s. lime т. вапна
slant нахіл, ухіл; нахіляць
slate шыфер, сланец
slide слайд, сьлізганне; сьлізгаць
sliding сьлізгальны
 s. friction церце сьлізганьня
slip палоска, стужка, памылка; сьлізгаць
slipping сьлізганне
slit шчыліна, прарэз; разразаць
slope нахіл, схіл, адхон
 s. of the graph н. крывой
slow павольны, ціхі
 to s. down запавольваць, -цца
slowness павольнасьць
smelting вытопліванне, растоп
smoke дым; дыміцца
smooth гладкі
snow сьнег
soap мыла
socket штэпсельная разетка, гнездо, патрон
sodium натр; натравы
soft мяккі, пластычны, няжорсткі
software праграмае забясьпячэнне
soil глеба, грунт, зямля
solar сонечны
 s. cell с. элемент
 s. energy с. энергія
 s. parallax с. паралакс
 s. system с. сістэма

s. wind с. вецер
solar-terrestrial сонечна-зямны
solder прылітоўка; літаваць
solely толькі, выключна
solenoid саленоід
solid цвёрдае цела, геаметрычнае цела; цвёрды, трывалы
 s.s цвёрдыя целы
 s. state physics фізіка цвёрдага цела
 s. state sensor цвёрдацэлавы чуйнік
solidification зацвярдзенне, застыванне
solidify цвярдзець, гусцець, застываць
solitary асобны, адзінакы, адзінокі
solstice сонцастаянне
solubility рашчыннасць, развязаальнасць
soluble распушчальны, рашчынны
solute распушчанае рэчыва
solution рашчына, рашчынненне, развязанне
solve развязаць
solvent рашчыннік
 volatile organic s. лёткі арганічны р.
solving развязанне
 s. problem р. праблемы/ задачы
sonic гукавы, які мае гукавую хуткасць
sophisticated складаны, тонкі
 s. analysis с. аналіз
sound гук, зонд; гукавы; гучаць, зандаваць
 s. waves гукавыя хвалі
source крыніца
 extended s. працяглая к.
 point s. кропкавая к.
 renewable s. of energy узаўяляльная к. энергіі
space прастора, адлегласць, прамежак, космас, месца; касмічны
 s. probe к. зонд
spacecraft касмічны апарат/ карабель
 interplanetary s. міжпланетны к. а.
spaceship касмічны карабель
space-time прастора-час; прасторава-часавы
spacing інтэрвал, адлегласць, расстаноўка, размяшчэнне
span хорда, пралёт, размах крылаў /*самалёт*/
 life s., lifespan працягласць жыцця, працягласць існавання
spanner гайкавы ключ
spar шпат
spark іскра; іскрыць
 s. plug аўтамабільная свечка
spatial прасторавы
 s. uniformity п. аднароднасць
 nine s. dimensions дзевяць п.х вымярэнняў
spatula шпатэль, лапатка
special асобны, адмысловы, спецыяльны
 s. theory of relativity с. тэорыя рэлятывізму
specialist спецыяліст, фаховец
specific удзельны, характэрны, спецыфічны
 s. frequency пэўная частата
 s. gravity у. вага
 s. heat, s. heat capacity удзельная цеплаёмкасць
specimen узор, пробны ўзор
spectra -- spectrum

spectral спектральны
spectrograph спектрограф
spectroheliogram спектрагеліяграма
spectrometer спектраметр
spectroscope спектраскоп
spectroscopic спектраскапічны, спектральны
 s. analysis с. аналіз
spectroscopy спектраскапія
spectrum спектр
 absorption s. с. паглынання
 band s. паласаты с.
 continuous s. суцэльны с.
 emission s. с. вылучэння
 line s. лінейны с.
 visual s. бачны с.
speculate рабіць меркаванне, меркаваць
speculation меркаванне
speed хуткасьць
 s. of light х. святла
 s. of sound х. гуку
speedometer спідаметр
sphere сфера, шар
spherical сфэрычны
spheroid сфероід
spicule сыпікула /*кароткажыццёвы струмень газу з сонечнай храмасферы*/
spike пік, усплеск, сыпіца, спайк /*элемент колцаў Сатурну*/
spin сыпін, уласны аварот; сыпінавы; круціцца
 half-integer s. паўцэлы сыпін
 integer s. цэлы с.
spiral сыпіраль, шрубавая лінія, сыпіральная туманнасьць; сыпіральны, шрубавы
 to s. away аддаляцца па сыпіралі
 s. arms сыпіральныя рукавы, рукавы сыпіралі
 s. galaxy сыпіральная галактыка
split шчыліна, трэшчына; рашчапляць, расколваць, разьбіваць /*фігуру*/
splitting рашчапленне, разьдзяленне
spongy губкаваты, сілаваты
spontaneous самаадвольны, спантанны /*і пра рэакцыю*/
spool шпуля; намотваць
spot пляма, месца, пункт; ставіць на месца, усталёўваць
 red s. чырвоная пляма /*устойлівае ўтварэнне ў атмасферы Юпітэра*/
spring спружына, рысора, крыніца
 steel s. сталёвая с.
 s. balance дынамометр, спружынны вагі
square квадрат, прастакутнік, квадрат велічыні; квадратны, прастакутны; падвышаць у квадрат
 s. root квадратны карань
 method of least s.s метада найменшых квадратаў
squeeze сыцісканне; сыціскаць, ушчыльняць
stability устойлівасьць, стабільнасьць
stabilization стабілізацыя
stabilize стабілізаваць
stable стабільны, устойлівы, трывалы
 s. state у./ с. стан
stage фаза, стадыя, этап, перыяд
 intermediate s. прамежкая с./ ф.
stand падстаўка
standard стандарт, норма, эталон; стандартны
 s. temperature and pressure стандартныя тэмпература і ціск

s. time с. час
 in s. form у с. виглядзі
standing/stationary waves стаячая хваля
star зорка; зоркавы
 companion s. з.-спадарожнік, з.-кампаньён /у падвойнай сістэме/
 double s. падвойная з.
 embryonic s. протазорка
 exploded s. выбухнутая з.
 flare s. пошугавая з.
 main sequence s. з. галоўнай паслядоўнасці
 neutron s. нейтронная з.
 ultra-violet s. ультрафіялетавая з.
 variable s. зменная з.
 x-ray s. рэнтгенаўская з.
starch крухмал; крухмаліць
starlike зоркападобны
start прыводзіць у рух
state стан, становішча
 bound s. звязаны стан
 excited s. узбуджаны с.
 ground s. асноўны с.
 quantum s. квантавы с.
 stable s. устойлівы с.
statement сцверджанне
static статычны, стацыянарны, нерухомы
statics статыка
station месца, становішча, пункт, электрастанцыя, станцыя
stationary стацыянарны, нерухомы, сталы
 s. wave стацыянарная хваля
statistical статыстычны
 s. method с. метада
statistics статыстыка
stator статар
steady устойлівы, раўнамерны, наладжаны
 s. state theory тэорыя усталяванага стану
steam пара; паравы
 s. point пункт кіпення, пункт парайтварэння
steel сталь; сталёны
steep стромкі, круты
stellar зоркавы, зорны
stellar-evolution theory = **theory of stellar evolution** тэорыя зоркавай эвалюцыі
steradian стэрадыян
stick кі, прут; ліпнуць, прыліпаць, прыклеівацца
stiff жорсткі, моцны, нягнуткі
stiffness жорсткасць, трываласць
stochastic стахастычны, імавернасны, выпадковы
 s. noise в. шум
stop стаянка, прыпынак; спыняць, -цца
 s. watch, stopwatch секундамер
storage захоўванне, назапашанне
 s. ring назапашвальнае колца /на скарачэнні/
store запас; запасны; назапашваць
 to be s.d. захоўвацца
stout-walled таўстасценны
straight прамы
strain намаганне, напружанне, дэфармацыя
strange чужы, дзіўны, незвычайны

s. particles д. часьцінкі
strangeness дзіўнасьць /квантавы лік/
stratosphere стратасфера
stratum пласт, адкладанне
stream плынь, струмень; цячы, струменіць
streamer вымпел, слуп палярнага зьзянн
streamlined абцякальны
strength сіла, трываласьць, моц, канцэнтрацыя /рашчыны/
stress намаганне, нагрузка, напруга; падвяргаць напружанасьці
strike удар; біць, удараць
string струна, вяроўка, шнур; струнны, шнуравы
 s. model струнная мадэль /будовы элементарных часьцінак/
 s. theory с. тэорыя, тэорыя струн
strip палоса, стужка, пласток; зьдзіраць, абдзіраць, пазбаўляць
 bimetallic s. біметалічны пласток
 to s. off electrons адрываць электроны
 Mobius s. с. Мёбіўса
stroke ход /саўгача/, удар
strong моцны, трывалы
 s. interaction м. узаемадзеянне
structural структурны, канструкцыйны
 s. formula с. формула
structure структура, будова, збудаванне
 lumpy s. камякаватая б.
study вывучэнне, дасьледванне, кабінет; вывучаць, дасьледваць
subatomic унутрыатамны, субатамны
 s. particle у. часьцінка
subgiant субгігант /зорка/
 s. star зорка с.
subject прадмет, тэма; ставіць пад узьдзеянне
sublimation сублимацыя, узгонка
sublime узынёслы, велічны; сублимаваць, узганяць
subnuclear унутрыядзерны
suborbital субарбітальны
 s. rocket с. ракета
subscript ніжні індэкс, падрадкавы індэкс, ніжні ліміт
subset падмноства
subsonic дагукавы, інфрагукавы
substance рэчыва, матэрыя
substantial істотны, значны, трывалы
substitute заменнік
substitution замена, замяшчэнне, падстаноўка
 s. reaction рэакцыя замяшчэння
substrate падкладка
 nickel s. нікелевая п.
subtend сыцягваць /дугу/, ляжаць насупраць
 to s. an angle с. вугал
subtle тонкі, далікатны, вытанчаны
subtract аддымаць
subtraction аддыманне
subtrahend адымнік
succession паслядоўнасьць, рад, шэраг
successive паслядоўны
successively паслядоўна, па парадку
sucrose цукроза, трысьняговы цукар
sufficient дастатковы
sugar цукар; цукровы

sulphate сульфат, соль сернай кіслаты
sulphide сульфід, соль серкавадароднай кіслаты
sulphite сульфіт, соль сярістай кіслаты
sulphur серка; серкавы
sulphuric серны, серкавы
 s. acid с. кіслата
sulphurous сярісты
 s. acid с. кіслата
sum сума, вынік
sun сонца; the S. Сонца
sunlight сонечнае сьвятло
sunrise узыход сонца
sunset захад сонца
sunspot сонечная пляма
supercluster звышзбор
 galaxy s. з. галактык, галактычны з.
supercomputer суперкампутар
superconducting звышправодны
superconduction, superconductivity звышправоднасьць
 high-temperature s. высокатэмпературная з.
superconductor звышправаднік
supercool пераахладжаць, -цца
superfast звышхуткі, хуткасны
superficial паверхневы, павярхоўны
superfluid звышцечны
 s. gas з. газ
superfluidity звышцечнасьць
supergiant звышгігант; звышгіганцкі
 s. star зорка-звышгігант
 blue-white s. блакітна-белы з.
superheated перагрэты
 s. gas п. газ
superheavy звышцяжкі
superhelix звышсьпіраль
superimpose накладаць, -цца, перакрываць, -цца
superior найбольшы, найвышэйшы, самы старэйшы
 s. planet верхняя/ зьнешняя планета
superluminous звышзыркі
supermassive звышмасіўны
supernova (pl **supernovae**) звышновая /зорка/
 s. remnant рэшткі з.
superposition суперпазіцыя, накладанне
supersaturated перанасычаны
 s. solution п. рашчына
superscript верхні індэкс, верхні ліміт
supersonic звышгукавы, ультрагукавы
supply забесьпячэнне, сілкаванне, падача; забясьпечваць, падаваць, сілкаваць
support падтрымка, апора, пацверджанне
 experimental s. эксперыментальнае пацверджанне
suppress прыгнятаць
suppression прыгнятанне, апусканне
surd ірацыянальны лік; ірацыянальны
surface паверхня; паверхневы
 s. tension паверхневае нацягненне
 curved s. скрыўленая паверхня
 optical s. аптычная п.
surface-acting паверхнева-актыўны

s.-acting agent п.-а. чыннік, п.-а. рэчыва
surfactant = **dispersing agent**
surplus лішак, астача
suspend прыпыняць, падвешваць
suspended падвешаны, завіслы
 s. particles з. часьцінкі
suspension прыпыненне, падвешанне, падвеска, завісь, сусьпензія; падвясны
sweep разгортка; месці, прыбіраць
swell набраканне, павелічэнне ў памерах; набракаць, расьці, павелічацца ў памерах
swing вагацца
switch выключальнік, пераключальнік; пераключаць
 to s. off выключаць, адключаць
 to s. on уключаць
symbol сімвал, знак, абазначэнне
symmetric, symmetrical сіметрычны
symmetry сіметрыя
symptom сімптам, прыкмета
synchrocyclotron сінхрацыклатрон, фазатрон
synchronism сінхроннасьць, сінхранізм
synchronize сінхранізаваць
synchronous сінхронны
synchronously сінхронна
synchrotron сінхратрон; сінхратронны
 s. emission сінхратроннае выпрамяненне
 s. mechanism с. механізм
 s. process с. працэс
 s. radiation с. выпрамяненне
synodic сінадычны
 s. month с. месяц
 s. period с. перыяд
synthesis сінтэз
synthesizer сінтэзатар
synthetic сінтэтычны
system сістэма
 Cartesian coordinate s. прамавугольная с. каардынат
 close binary s. цесная падвойная с. /зорак/
 decimal place-value s. дзесятковая памесная с. /лічэння/
 eclipsing-binary s. зацьменна-падвойная с. /зорак/
 solar s. сонечная с.
systematic сістэматычны, метадычны

Tt

table стол, табліца
 to complete the t. запаўняць т.
tachometer тахаметр
tachyon тахіён /*гіпатэтычная прасторападобная часьцінка, што рухаецца з звышсьветлавой хуткасцю*/
tail хвост
 comet's t. х. каметы, каметны х.
tailor прыстасоўваць, рабіць адмыслова для
 to be tailored рабіцца для, быць зробленым для
take браць, мераць
 to t. place адбывацца
tangency датыканне, дотык, дакрананне

point of t. пункт датыкання
tangent тангенс, датычная; датычны, тангенцыйны, тангенцыяльны
tangential тангенцыйны, тангенцыяльны, датычны
 t. velocity т. хуткасьць
tangentially тангенцыйна, па датычнай
 t. orientated арыентаваны бокам/ нахільна/ пахіла
tank ёмістасьць, бак
target мішэнь, аб'ект
taste смак, густ
tasteless без смаку, які не мае смаку, прэсны, безгустоўны
tau таў /часьцінка/
technical тэхнічны
technique тэхніка, тэхнічны прыём, тэхналогія
 ultrasonic t. ультрагукавая тэхніка
technology тэхналогія, тэхніка, тэхнічныя навукі
telegraph тэлеграф; тэлеграфны
telephone тэлефон; тэлефонны
telescope тэлескоп, астранамічная труба
 astronomical t. тэлескоп
 ground-based t. наземны т.
 radio t. радыётэлескоп
 reflecting t. т.-рэфлектар, рэфлектар
 refractory t. т.-рэфрактар, рэфрактар
 Schmidt t. т. сістэмы Шміта, камера Шміта
 space t. касмічны т.
 ultra-violet t. ультрафіялетава т.
television тэлевізія, тэлебачанне
temperature тэмпература
 at room t. пры пакаёвай т.
 surface t. паверхневая т.
temporal часовы, часавы
temporary часовы
tense нацягнуты, напята, тугі
tension напружанасьць, напружаны стан, напруга, нацягненне
 surface t. паверхневае нацягненне
tensor тэнзар; тэнзарны
 t. calculus тэнзарнае лічэнне
tenuous разрэджаны, рэдкі
tera тэра- /прыстаўка велічыні кратнай 10 ў 12 ступені/
term складнік, член, тэрмін, вывад, ліміт
 constant t. пастаянны ч. раўнання
 plus t. of a battery дадатны в. батарэі
 similar t.s падобныя с.
terminal клема, вывад, тэрмінал; заключны, канцавы
terminator тэрмінатар /лінія падзелу дня і начы/
terrestrial зямны, наземны
 t. planets планеты з. групы, планеты тыпу “зямля”
 t. source н. крыніца /выпрамянення, шуму і пад./
tesla тэсла
test выпрабаванне, дасьледванне; выпрабоўваць, дасьледваць, правяраць
test-tube прабірка
tetrahedral чатырохгранны
tetrahedron чатырохграннік, тэтраэдр
tetrode тэтрод /чатырохэлектродная лампа/
theodolite тэадаліт
theorem тэарэма
theoretical тэарэтычны

- theorist** тэарэтык
distinguished t. выбітны/ выдатны т.
- theory** тэорыя
t. of groups т. груп
t. of relativity т. рэлятыўнасьці
unified t. (of elementary particles and forces) аб'яднаная т. /элементарных часыцінак і сілаў/
- therefore** таму, значыць, такім чынам
- thermal** цеплавы, тэрмічны, тэрмальны
t. conductivity цеплаправоднасьць
t. energy ц. энергія
t. equilibrium ц. раўнавага
t. expansion ц. пашырэнне
t. neutrons цеплавая нейтроны
t. radiation ц. выпрамяненне
- thermion** тэрмаэлектрон
- thermionic** тэрмаэлектронны
t. emission т. эмісія
- thermistor** тэрмістар, тэрмасупор
- thermocouple** тэрмапара
- thermodynamic** тэрмадынамічны
- thermodynamics** тэрмадынаміка
- thermometer** тэрмометр
- thermonuclear** тэрмаядзерны
- thermopile** тэрмаэлемент, тэрмаэлектрычная батарэя, тэрмаслупок
- thermostat** тэрмастат
- thermostatic** тэрмастатычны
t. effect т. эфект
- thick** таўсты, шчыльны, густы
- thickness** таўшчыня, шчыльнасьць
- thin** тонкі, рэдкі, разрэджаны
t. film т. плёнка
- thin-walled** танкасьценны
- three-dimensional** трохмерны, прасторавы, аб'ёмны
- three-phase** трохфазны
- threefold** патройны; утвая болей
- threshold** парог; парогавы
t. frequency парогавая часыціня
t. level парогавы ровень
t. voltage п. напруга
- thus** такім чынам, гэтак, так, таму
- tidal** прыліўны
t. effect п. эфект
- tide** прыліў, прыліўна-адліўны цыкл
- tight** шчыльны
- tightly** шчыльна
- tilt** нахіл, вугал нахілу; нахіляць, -цца
t. of the orbital plane нахіл плоскасьці арбіты
- tilted** нахілены, пахілы
- time** час, тэрмін, раз, момант, тэмп
- tincture** настойка
t. of iodine ёдавая настойка
- tiny** маленечкі, дробны
- tip** кончык, вяршыня; перакульваць, выкідаць
- tissue** тканіна, тканка
- titrate** цітраваць
- titration** цітраванне
- tolerance** допуск /найбольшае дапушчальнае адхіленне памераў ад намінальных значэнняў/

tolerate дапускаць, дазваляць, цярпець
tomographic тамаграфічны
tomography тамаграфія
 computed/ computer-aided t. кампутарная т.
tool прылада, разец, станок
tooth /pl teeth/ зуб
toothed зубчасты
 t. wheel з. кола
top верх, верхняя частка, вяршыня; найвышэйшы, максімальны
torque круцільны момант
torsion кручэнне, закручванне
 t. balance круцільныя вагі
torus тор
total сума, вынік; сумарны, выніковы, поўны, агульны
trace след, нязначная колькасць/рэчыва/, пункт перасячэння; пакідаць сьлед, прасачыць
 t. of a substance сляды рэчыва
tracer значаны/ пазначаны атам, ізатопны індикатар
 radioactive t. atoms радыёактыўны з. а.
track след, трэк /часцінкі/
trail след, хвост /камеі/; цягнуць, валачы
trajectory траекторыя
transfer перанос, перадача, перамяшчэнне; пераносіць, перадаваць, перамяшчаць
 t. of energy перанос энергіі
transform ператвараць, трансфармаваць, пераўтвараць, раскладаць /у шэраг/
transformation трансфармацыя, ператварэнне, пераўтварэнне, раскладанне /у шэраг/
transformer трансфарматар
 step-down t. паніжальны т.
 step-up t. павышальны т.
transistor транзістар; транзістарны
transit транзіт, праходжанне, пралёт, кульмінацыя; перасякаць, праходзіць праз пункт
 t. of a star праходжанне зоркі
transition пераход, ператварэнне, пераўтварэнне
 t. metals пераходныя металы
translation трансьляцыя, паралельны перанос, паступальны рух
 to set in t. прыводзіць у рух
translucent напўспразрысты
transmission перадача, прапусканне, праходжанне, трансмісія
transmit перадаваць, прапускаць, пасылаць
transmutation ператварэнне
 artificial t. of elements штучнае п. элементаў
transparent празрысты, прасьвечвальны
transport перанос, перамяшчэнне, транспарт; пераносіць, перамяшчаць
 parallel t. паралельны перанос
transpose перамяшчаць, пераўтвараць /раўнанне/, перастаўляць /складнікі/
transposition перамяшчэнне, перастаноўка, перанос /складнікаў/
transversal сечная лінія; сечны, папярочны, касы
transversally упоперак, наўскасяк
transverse доўгая вось эліпса; папярочны
trapezium трапецыя, няправільны чатырохкутнік
trapezoid трапецойд, няправільны чатырохкутнік
travel рух, перамяшчэнне, даўжыня перамяшчэння, прабег; перамяшчацца, прабягаць
 to t. away распаўсюджацца
treat апрацоўваць, абыходзіцца
tremendous агромністы, гіганцкі, страшэнны
trend накірунак, тэндэнцыя, імкненне
triangle трохвугольнік, трохкутнік
 t. of forces т. сілаў

equilateral t. роўнастаронні т.
 isosceles t. роўнабаковы т.
 obtuse angled t. тупавугольны т.
 right-angled t., right angle t. прамавугольны т.
 scalene t. рознабаковы т.

triangulation трыангуляцыя

triboluminescence трыбальюмінісцэнцыя

trigger пускавое ўладжанне; запускаяць, прыводзіць ў рух, выклікаць

trigonometric трыганаметрычны

t. series т. шэраг

trigonometrical трыганаметрычны

trigonometry трыганаметрыя

trinomial трохсклад

quadratic t. квадратны т.

triode трыёд

triple патройны; патройваць

t. bond патройная сувязь

t. point of water п. пункт вады

triplet трыплет

tripod трыножнік

tritium трыт /іза^{топ} вадароду/

trolley калясачка

troposphere трапасфера

trough жолаб, ночвы, чан

true спраўдны, дакладны, правільны

t. speed с. хуткасьць

tube труба, трубка, электронная лямпа

cathode-ray t. электроннапрамянёвая трубка

tune гук, тон; настрайваць /прымальнік на станцыю/

to t. in настрайваць, -цца

tungsten вальфрам

tuning рэгуляванне, наладка, настройка

t. drift зрух настройкі

t. fork камертон

tunnel тунель; тунельны

t. barrier тунельны бар'ер

t. diode т. дыёд

t. effect т. эффект

wind t. аэрадынамічная труба

tunnelling тунельны эффект, тунельны пераход

turbine турбіна

impulse t. актыўная т.

reaction t. рэактыўная т.

steam t. паравая т.

turbulence турбулентнасьць

atmospheric t. т. атмасферы

turbulent турбулентны

turn аварот, паварот, віток; павярнаць, -цца, круціць, -цца

t. of wire в. дроту/провода

to t. off выключаць

to t. on уключаць

to t. out выключаць, аказвацца

turpentine шкпінар

twice двойчы, удвая

twist крок шрубы, кручэнне, скручванне, выгін; круціць, скручваць, згінаць

twisted кручаны, скручаны, віты

two-cycle двухтактавы

t.-c. diesel д. дизель
two-dimensional двухмерны
twofold падвойны, двухразовы, дваісты
two-phase двухфазны

Uu

ultimate скрайні, апошні, канчатковы
ultradense звышшчыльны
 u. companion з. спадарожнік/ кампаньён /зорка/
ultrasonic ультрагукавы
 u. technique у. тэхніка/ метады
ultrasound ультрагук
 u. imaging ультрагукабачанне, атрыманне выявы з дапамогаю ультрагуку
ultraviolet ультрафіялетава абсяг спектру, ультрафіялетавае выпрамяненне
ultra-violet ультрафіялетава
 u.-v. radiation у. выпрамяненне
 u.-v. rays у. прамяні
umbra поўны цень
unalterable нязменны, устойлівы
unambiguous адназначны
 u. evidence бяспрэчнае сведчанне
uncertainty няўпэўненасць, няпэўнасць, сумненне, нявызначанасць
 u. principle прынцып незначанасці /Гайзенбэрга/
 u. relation судачыненне незначанасцяў
uncharged незарджаны
uncover адкрываць, агляць, паказваць
undetectable невыяўны
undulatory хвалепадобны, хвалісты
unequal няроўны, нероўнацэнны
unidirectional аднакіраваны, востранакіраваны
unification уніфікацыя
unified аб'яднаны
 u. theory of elementary particles and forces аб'яднаная тэорыя элементарных часціцак і сілаў
uniform раўнамерны, аднародны
 u. flat surface р. плоская паверхня
 u. velocity сталая хуткасць
uniformity раўнамернасць, аднароднасць
uniformly раўнамерна
unify аб'ядноўваць, уніфікаваць
uninsulated неізаляваны
un-ionized неіянізаваны
unipolar аднаполосны, уніполярны
unique арыгінальны, своеасаблівы, унікальны
unit адзінка, усталяванне, аграгат, апарат, прылада
unite злучаць, -цца, яднаць, -цца
universal універсальны, сусветны
 u. gravitation с. прыцяжэнне
universe Сусвет
 expanding u. С., які пашыраецца
 inflated U. інфляцыйны С.
 oscillating u. асцыляцыйны С. /адна змадэляў Сусвету/
unknown невядомая велічыня, невядомае; невядомы
unlike у адрозненне ад, не такі як, непадобны да
 u. signs розныя знакі
unmagnetized ненамагнічаны

unmanned бяспілотны
 u. rocket probe б. ракетны зонд
unobservable неназіральны
unpolarized непалярызаваны
 u. beam н. пучок, н. прамень
unravel разгадваць, тлумачыць
unreactive інертны /пра газ/
unsaturated ненасычаны
 u. fatty acids н. тлустыя кіслоты
unsuccessful беспаспяховы
unshaded незаштрыжаваны
 u. area н. плошча
unstable няўстойлівы, неўраўнаважаны, нестабільны
 u. equilibrium няўстойлівая раўнавага
 to be highly u. быць вельмі няўстойлівым / нестабільным
untypical нетыповы
upper верхні
upright прамы
upthrust выштурховая сіла
upwards угару
urea карбамід, мачавіна
use ужыванне, выкарыстанне, прымяненне; ужываць, карыстацца
user карыстальнік
U-tube U-падобная трубка

Vv

vacuum вакуум, пустата; вакуумны, пусты
 v. device вакуумная прылада /апарат
valence валентнасць
 v. electrons электроны в.
valency = valence
valid прыдатны, сапраўдны, абгрунтаваны
value велічыня, значэнне, адзнака
 absolute v. абсалютная в.
valve электронная лямпа, клапан, вентыль, засаўка; лямпавы
 v. radio л. радыёпрыёмальнік
 electronic v. электронная лямпа
 safety v. засьцерагальны клапан
vaporization выпарванне, параўтварэнне
vaporize выпарваць, -цца
vapor, vapour пара
variability зьменлівасць, нясталасць
variable зменная /зорка, велічыня/; зменны
 v. capacitor кандэнсатар зменнай ёмістасці
 eclipsing v. зацьменная зменная /зорка/
variance дысперсія, сярэдняе адхіленне
variation змяненне, адхіленне, перамена, варыяцыя
 short-term v.s кароткатэрміновыя з.
vary мяняць, -цца, змяняць, -цца
vast вялізны, шырокі, бязьмежны
vector вектар; вектарны
 v. meson в. мезон
 v. quantity в. велічыня
 zero v. нулявы вектар
vectorial вектарны
vegetable расьлінны арганізм, гародніна; расьлінны

vegetation расьліннасьць; вегетацыйны
vehicle сродак руху, транспартны сродак, лятальны апарат, ракета, носьбіт
velocity хуткасьць, шпаркасьць; хуткасны
 escape v. х. адрыву
 recessional v. х. разбегання
 rotational v. х. авароту
verification кантроль, праверка
verify правяраць
versatile разнастайны, гнуткі, зьменлівы
vertebrate пазваночная жывёла
 warm blooded v.s. цеплакроўныя пазваночныя
vertex вяршыня, агульны пункт /*пучка*/, зеніт
vertical вертыкаль; вертыкальны
very сапраўдны, самы; вельмі, надта
 v. high frequency в. высокая частасьця /ад 30 да 300 МГц/
 v. large array telescope в. вялікі шматэлементны тэлескоп
 v. long baseline interferometer інтэрферометр са звышдоўгай базай
vessel пасудзіна, рэзервуар, судна, карабель
 communicating v.s. злучаныя пасудзіны
vibrate вібраваць, вагацца, дрыжаць
vibration вібрацыя, ваганне, вагальны рух
vibrational вібрацыйны, вагальны
vibrator вібратар
vibratory вібравальны, які спрычыняе вібрацыю, вагальны
 v. motion вагальны рух
vice ціскі, абцугі
 v. and versa і наадварот
vicinity блізкасьць, суседства, наваколле
 in the v. of недалёка ад, у наваколлі
vigorously бурна
vinegar воцат
violent моцны, рэзкі, бурны
virtual віртуальны, магчымы, фактычны, сапраўдны
 v. image уяўны відарыс
 v. particle в. частыцінка
 v. reality в. рэальнасьць
virus вірус
viscosity глейкасьць, клейкасьць, ліпкасьць, нутранае церце
visibility бачнасьць, агляд
visible бачны
 v. spectrum б. спектр
vision зрок, бачанне, агляд
visual візуальны, зрокавы
 v. binary star в. падвойная зорка
 v. magnitude в. велічыня /*зоркі*/
vital жыццёвы, вітальны
vitality жыццездольнасьць
vitriol купарвас
viz інакш
voice голас
void пустага, вакуум; пусты
volatile лёткі, які лёгка выпарваецца
 v. organic solvent л. арганічны рашчыннік
volcano вулкан
volt вольт
voltage электрычная напруга, рознасьць патэнцыялаў
 threshold v. парогавая напруга

voltaic гальванічні
voltmeter вальтаметр
voltmeter вальтметр
volume аб'єм, ёмістасць, гучнасьць
volumetric аб'ёмны
 v. analysis а. аналіз
vulcanization вулканізацыя
vulnerable уразлівы, слабы

W w

wall сьцяна, сьценка, перагародка; насыценны
warm цёплы, нагрэты; грэць, награвать
waste адходы, выкіды, страта, шкода; псаваць, марна губляцца
wasted сапсаваны, зрасходаваны, змарнаваны
 to be w. марна прападаць, псавалца
water вада; водны; мачыць, паліваць
 heavy w. цяжкая вада
 ordinary w. звычайная в.
watt ват
wattmeter ватметр
wave хваля, хвалевы імпульс, хвалевы фронт; хвалевы
 w. front хвалевы фронт
 w. function х. функцыя
 w. mechanism х. механізм
 w. of compression хваля сьціскання
 blast w. выбуховая х.
 longitudinal w. падоўжная х.
 shock w. ударная х., скачок ушчыльнення
 stationary w. стацыянарная х.
 transverse w. папярочная х.
waveband дыяпазон хваляў
wavelength даўжыня хвалі
wax воск, парафін; вашчыць
way шлях, дарога, ход, спосаб, метады, чын, абсяг
weak слабы, нетрывалы, няўстойлівы
 w. interaction с. узаемадзеянне
web сетка, тканіна, перагародка, перапонка, перамычка
 world wide w. сусьветнае павуцінне /*Інтэрнэту*/ *Інтэрнэту*
wedge клін, прызма; клінаваць, замацоўваць клінам
wedge-shaped клінападобны
weigh важаць, уважаць
weight вага, груз, нагрузка, цяжар; накружаць
weightlessness бязважкасць
weld зварваць, -цца
wet мокры, вільготны, сыры; мачыць
wheel кола, колца
 front w. пярэдняе кола
 rear w. задняе к.
white белы колер; белы
 w. dwarf б. карлік /зорка/
wide шырокі, прасторны
wide-field шырокавугольны
 w.-f. /planetary camera ш. /планетная камера
width шырыня, пралёт /*мосту і над.*/
wind вецер, плынь паветра; дзьмуць, абдзімаць
 intergalactic w. міжгалактычны в.

solar w. сонечны в.
winding навой, выгін, паварот, навіванне
window акно, акенца
 w.s праграма Windows /распаўсюджаная кампутарная праграма/
wing крыло
wire дрот, провад
 connecting w.s злучальныя правады
wireless радыё, радыёпрымальнік; бяздротавы
 w. set радыёпрымальнік
 w. waves радыёхвалі
wiring радыёправодка, электрамантажная схема
withstand вытрымліваць, супрацьстаяць
wood дрэва, драўніна; драўляны
work работа, дзеянне, механізм; дзейнічаць, рухацца
worker даследчык, навуковец, супрацоўнік
wrong няправільны, памылковы, не той, няспраўны

Xx

xaser = x-ray laser ронтгенаўскі лазер
x-beam = x-ray ронтгенаўскі прамень
xenon ксенон; ксенонавы
x-ray ронтгенаўскі прамень; ронтгенаўскі; абпрамяняць ронтгенаўскімі прамянямі
 x-r. astronomy р. астраномія
 x-r. diffraction technique метадр. дыфракцыі
 x-r. source крыніца р. выпрамянення

Yy

year год
 galactic y. галактычны г. /час авароту галактыкі вакол свайго цэнтру /
 light y. сьветлавы г. /мера адлегласці/
yeast дрожджы
yellow жоўты колер; жоўты
yield прадукцыйнасьць, выпрацоўка, плён; здабываць, даваць, прыносіць /плён/
 y. of a reaction выхад рэакцыі
Young's modulus модуль Янга / Юнга

Zz

zenith зеніт; зенітны
zepto- цэпта-, зэпта- прыстаўка кратная 10^{-21}
zero нуль, нулявы пункт, пачатак каардынат; нулявы
 z. mass нулявая маса
 z. spin н. сьпін
 absolute z. абсалютны нуль
zigzag зігзаг, вілюжка, зігзагападобная лінія; зігзагападобны
 z. pattern зігзагападобная карціна
 z. structure з. структура
zodiac задзяк
zodiacal задзякальны
 z. constellation з. сузор'е
 z. light з. сьвятло
zonal занальны
zone зона, пояс, участак, абсяг

29.04.98

Назвы хімічных элементаў					
actinium	Ac	актын	manganese	Mn	манган
aluminium	Al	алюмін	mendelevium	Md	унілпрым, мендэлеў
americium	Am	амэрыц	mercury	Hg	іртуць
antimony	Sb	антымон	molybdenum	Mo	малібдэн
argon	Ar	аргон	neodymium	Nd	неадым
arsenic	As	арсэнік	neon	Ne	нэон
astatine	At	астат	neptunium	Np	нэптун
baryum	Ba	бар	nickel	Ni	нікель
berkelyum	Bk	бэркель	niobium (columbium)	Nb	ніоб
beryllium	Be	бэрыль	nitrogen	N	азот
bismuth	Bi	бісмут	nobelium	No	нобэль, унілсэк
boron	B	бор	palladium	Pd	паляд
bromine	Br	бром	phosphorus	P	фосфар
cadmium	Cd	кадм	platinum	Pt	плятын
calcium	Ca	кальц	plutonium	Pu	плутон
californium	Cf	каліфорн	polonium	Po	палён
carbon	C	карбон, вугаль	potassium	K	каль
cerium	Ce	цэр	praseodymium	Pr	праэадым
caesium	Cs	цэз	promethium	Pm	прамэт
chlorine 20	Cl	хлёр	protactinium	Pa	пратактын
chromium	Cr	хром	radium	Ra	рад
cobalt	Co	кобальт	radon	Rn	радон
columbium (niobium)	Nb	калумб (ніоб)	rhenium	Re	рэн
copper	Cu	медзь	rhodium	Rh	род
curium	Cm	кюр	rubidium	Rb	рубід
dysprosium	Dy	дыспроз	ruthenium	Ru	рутэн
einsteinium	Es	эйнштэй н	samarium	Sm	самар
erbium	Er	эрб	scandium	Sc	сканд
europium	Eu	эўроп	selenium	Se	сэлен
fermium	Fm	фэрм	silicon	Si	крэмень
fluorine	F	флюор	silver	Ag	серабро
francium	Fr	франц	sodium	Na	натр
gadolinium	Gd	гадалін	strontium	Sr	стронг
gallium	Ga	галь	sulphur	S	серка
germanium	Ge	герман	tantalum	Ta	танталь
gold	Au	золата	technetium	Tc	тэхнет
hafnium	Hf	гафн	tellurium	Te	тэлюр
helium	He	гель	thorium	Th	тор
holmium	Ho	гольм	thulium	Tm	туль
hydrogen	H	вадарод	tin	Sn	цына
indium	In	інд	titanium	Ti	тытан
iodine	I	ёд	tungsten (wolfram)	W	вальфрам
iridium	Ir	ірыд	uranium	U	уран
iron	Fe	жалеза	vanadium	V	ванад
krypton	Kr	крыптон	xenon	Xe	ксенон
lanthanum	La	лянтан	ytterbium	Yb	ітэрб
lead	Pb	волава	yttrium	Y	ітр
lithium	Li	літ	zinc	Zn	цынк
lutetium	Lu	лютэт	zirconium	Zr	цыркон

magnesium Mg магнэз

Англіскае напісанне і беларуская перадача імёнаў навукюўцаў.

Існуе разнамасьніца ў перадачы імёнаў уласных (параўнай перадачу імя Isaac дзвюх асоб Ісак Ньютан/ Айзек Азімаў). На маю думку, беларусам лепей кіравацца фанетычным абліччам імя, а не арфаграфічным. Але гэта тэма для іншага месца і часу.

Пасьля нахільнай рысы падаецца традыцыйны варыянт.

Adams, John Couch (1810-1892)	Джон Каўч Эдэмс / Адамс
Alfwen, Hannes (1908-1995)	Ханэс АлвэнАльвэн
Ampere, André Marie (1775-1836)	Андрэ Мары Ампер
Archimedes (267-212)	Архімед
Aristotle (364-322)	Арыстоцель
Arrhenius, Svante (1859-1927)	Свантэ Арэніус
Avogadro, Amadeo (1776-1856)	Амадэо Авагадра
Bacon, Francis (1651-1626)	Фрэнсіс Бэкан
Becquerel, Henry (1852-1908)	Анры Бэкэрэль
Bernoulli, Daniel (1700-1782)	Даніэль Бэрнулі
Bessemer, Henry (1813-1898)	Хэнры Бэсэмэр
Bohr, Niels Henrik David (1885-1962)	Нільс Хэнрык Давід Бор
Born, Max (1882-1970)	Макс Борн
Boyle, Robert (1627-1691)	Робэрт Бойл
Broglie, Louis-Victor de (1892 -1987)	Луі-Віктар дэ Бройль
Brown, Robert (1773-1858)	Робэрт Браўн
Carnot, Nicholas Leonard Sadi (1796-1832)	Нікаля Леанард Садзі Карно
Celsius, Anders (1701-1774)	Андэрс Цэльс
Chadwick, James (1891-1974)	Джэймс Чэдвік
Chandrasekhar, Subrahmanyan (1910-1995)	Субрахманьян Чандрасекхар
Clapeyron, Benoit Paul Emile (1799-1864)	Бэнуа Поль Эміль Клапэйрон
Clausius, Rudolf Julius Emanuel (1822-1888)	Рудольф Юлій Эмануэль Клаўзіус
Compton, Arthur Holley (1892-1962)	Артур Холі Комптан
Copernicus, Nicolaus (1473-1543)	Мікалай Капернік
Coulomb, Charles Auguste de (1736-1806)	Шарль Агюст дэ Кулон
Curie, Marie Sklodowska (1867-1934)	Марыя Складоўска-Кюры
Curie, Pierre (1859-1906)	П'ер Кюры
Dalton, John (1776-1844)	Джон Дэлтан
Democritus (460-370)	Дэмакрыт
Descartes, Rene (1596- 1650)	Рэнэ Дэкарт
Diaphantes (сяр. III ст.)	Дыяфант
Dirac, Paul Adrien Maurice (1902-	Поль Адрыен Марыс Дзірак
Doppler, Christian (1803-1853)	Крысціян Доплер
Einstein, Albert (1879-1855)	Альбэрт Айнштайн/Эйнштэйн
Empedocles (490-430)	Эмпедокл
Eotvós, Roland von (1848-1919)	Ралянд фон Этвёш
Euclid (330-260)	Эўклід
Euler, Leonard (1707-1783)	Леанард Эйлер / Ойлер
Faraday, Michael (1791-1867)	Майкл Фарадэй / Фэрэды
Fermat, Pierre de (1601-1655)	П'ер дэ Фэрма
Fermi, Enrico (1901-1954)	Энрыкэ Фэрмі
Fizeau, Armand Hippolyte (1819-1896)	Арман Іпаліт Фізо
Foucault, Jean Bernard Leon (1819-1868)	Жан Бэрнар Лэон Фуко
Franklin, Benjamin (1706-1790)	Бэнджамін Фрэнклін
Fraunhofer, Joseph von (1787-1826)	Ёзэф фон Фраўнхофэр
Galilei, Galileo (1564-1642)	Галілео Галілей
Galvani, Luigi (1737-1798)	Луіджы Гальвані

Gamov, George (1904-1968)	Джордж / Георгі Гамаў
Gauss, Carl Friedrich (1777-1855)	Карл Фрыдрых Гаўс
Geiger, Hans Wilhelm (1882-1945)	Ханс Вільхэльм Гайгер
Gell-Mann, Murray (1929-	Мары Гэл-Ман
Graaf, Robert van de (1901-1967)	Робэрт ван Грааф
Guericke, Otto von (1602-1686)	Ота фон Гэрыке
Hale, George Ellery (1868-1938)	Джордж Элэры Хэйл
Halley, Edmund (1656-1742)	Эдмунд Хэлы/ Галей
Hawking, Stephen (1942)	Сцівен Хокінг
Heisenberg, Werner Carl (1901- 1976)	Вэрнэр Карл Хайзэнбэрг
Helmholz, Hermann Ludwig Ferdinand von (1821- 1894)	Хэрман Людвіг Фэрдынанд фон Хэльмхольц
Hero (I ст. да н. э.)	Герон
Herschel, William (1738- 1822)	Віл'ям Хэршэл
Hertz, Heinrich (1857- 1894)	Хайнрых Хэрц/Генрых Герц
Hook, Robert (1635- 1703)	Робэрт Хук/ Гук
Hoyle, Fred/eric (1915 -2001)	Фрэд Хойл
Hubble, Elwin Powell (1889- 1953)	Элвін Паўэл Хабл
Huygens, Christian (1629- 1695)	Крысціян Хюйгэнс / Хрысціян Гюйгенс
Joule, James Prescott (1818- 1889)	Джэймс Прэскот Джоўл
Kamerlingh Onnes, Heike (1853-1926)	Хэйкэ Камерлінг Онэс
Kepler, Johann (1571- 1630)	Ёхан Кэплер
Kirchhoff, Gustav (1824- 1887)	Густаў Кірххоф
Laplace, Pierre Simon de (1749- 1807)	П'ер Сімон дэ Ляплас
Lavoisier, Antoine Laurent (1743- 1794)	Антуан Лёран Лавуазье
Ledanche, Georges (1839- 1882)	Жорж Лекляншэ
Leibniz, Gottfried Wilhelm (1646 - 1716)	Готфрыд Вільгельм Ляйбніц
Leverrier, Urbain Jean Joseph (1811- 1877)	Урбан Жан Жазэф Левер'е
Lorentz, Hendrik Anton (1853- 1928)	Хэндрык Антон Лёрэнц
Malthus, Thomas Robert (1766- 1834)	Томас Робэрт Малтус
Maxwell, James Clerk (1831- 1879)	Джэймс Кларк Максвэл
Michelson, Albert Abraham (1852- 1931)	Алберт Эбрахэм Майкэлсон
Milliken, Robert Andrews (1868- 1953)	Робэрт Эндрус Мілікэн
Morley, Edward (1838-1923)	Эдвард Морлі
Napier, John (1550- 1617)	Джон Нэйп'э
Newton, Isaac (1642- 1727)	Айзэк / Исак Ньютан
Oersted, Hans Christian (1757- 1851)	Ханс Крысціян Эрстэд
Ohm, Georg Simon (1785- 1854)	Георг Сімон Ом
Pasteur, Louis (1822- 1895)	Луі Пасцёр/Пастэр
Pauli, Wolfgang (1900- 1958)	Вольфганг Паўлі
Planck, Max Carl (1858- 1949)	Карл Макс Планк
Ptolemy, Claudius (90- 160)	Клаўдзі Пталамей
Pythagoras (580- 500)	Піфагор
Roentgen, Wilhelm Conrad (1845- 1923)	Вільгельм Конрад Ронтген
Rutherford, Ernest (1871- 1937)	Эрнэст Разерфорд
Schrodinger/Schroedinger, Erwin (1887- 1961)	Эрвін Шродзінгер
Siemens, Werner von (1816- 1892)	Вэрнэр фон Сіменс
Sitter, Willem de (1872-1934)	Віллем дэ Сітэр
Snell, Willebrord (1592- 1626)	Вілэброрд Снэл
Thomson, John Joseph William = Lord Kelvin (1856- 1940)	Джон Джозэф Вільям Томсан = лорд Кэлвін
Tombaugh, Clyde (William) (1906	Клайд (Вільям) Томба
Towns, Charles (1915)	Чарлз Таўнз
Volta, Alessandro (1745- 1827)	Алессандра Вольта
Young, Thomas (1773- 1829)	Томас Янг /Юнг
Yukawa, Hideki (1907- 1981)	Хідэкі Юкава
Zeemann, Piter (1865- 1943)	Пітэр Зееман